

BIBLIOTECA
FVNDATIVNEI
VNIVERSITARE
CAROL I.

N^o Curent 17988 Format 8°
23734
N^o Inventar Q.1057 Anul 1915

Sectia _____ Raftul _____

N. 2

VERSURÎ

DE

A. NAUM.

Inu. A. 1057

A. NAUM.

Inu. 17988.

VERSURI.

1878-1890.

23734

I a ș i.

11. TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ STR. ALECSANDRI 11.

1890.

859.0-1

1956

1961

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 17 988

B.C.U. Bucuresti

C23734

NOX ERAT.

și am auzit un glas puternic.

Apocalipsul.

Erá noapte.... pe cîmpie umbrele-acúm se 'ntinsése,
iar pe cer îngerii sereí candelele aprinsése;
peste lúme e tăcére, inimile odihnesc;
kiar durérea încetáse în sufletul omenesc.
Tótul doarme.... codrii tainici í-și ascund cu îngrijire
cîntăreții lor măestri cu-a lor dulce ciripire;
númai buhna uricicásă și cu șoimul răgușit
scot din cînd în cînd în áer cîte-un țipet amorțit.
Mai încólo se întinde lócul cu înalte máluri;
neclintite dorm ascunse în noeán a sále váluri,
și resfrîng în întuneric mií de fócuri ce clipesc
cîte stéle pe-a sa fáță de pe cer se oglindesc.
Munții negri 'n depártare pe sub geána 'ntunecátă,
îndosesc în vélul noptii fruntea lor cea fulgerátă.
Este oára cînd în céruri îngerí de milostivire,
în génunki plecáți se roágă pentru-a lúmei mîntuire,
și vársînd amáre lácrimi Dumnezéului ceresc
mai întîrzie urgia păcátului strămoșesc.

Este oára cînd poétul, stăpînit de suferință,
 î-și ié lira și pornește, singurátecă fință,
 să întrebe 'n sinul noptii tǎcúta dumnezeire,
 despre-a sufletului soartă, despre-a ómului menire:
 ce sîntem și unde mergem?... și de unde noi venim?...,
 astă jalnică țerină pentru-ce o lăcuim?...

Un minut, o clipă númai este viața noastră 'n lúme,
 un fúlg slab căre nu lăsă nici o urmă, nici un núme,
 o scîntée ce clipește ca stelúțele căzúte,
 ráze triste și duioáse ce se sting abié născúte!

Apoí Rěul căre este márele stăpînitór;
 el din fáșă kiar cuprinde pe sěrmánul muritór,
 í-l muncește zi și noapte; el e vieței aprig vînt,
 și nu-l lăsă, și nu-l lăsă pǎn nu-l púne în mormînt.

Apoí moartea și rázbóiuul cu-a lor bráțe de arámă,
 umplînd lúmea cu cadavre și victime peste sámă;
 sficioásele fecioáre, éri de nuntă pregătite,
 ínundînd cu a lor sînge cápeștele pîngărite;
 Aristid pentru dreptáte, din Aténa alungát.

și Sócrát pentr'-o idéie cu otrávă adăpát;
 iar Hristos pentru frăție ș'o mai búná legiuire,
 rěstignit pe crúce 'ndátă dup' o crúdá skingiuire;
 Galiléu, fǎr de rușine, la minciúnă osîndit,

în genunkí tǎgăduește adevěrul pipăit!

Apoí vékia tiranie și popoárele 'npiláte,
 turmele fǎră de numěr ce's de veácuri condemnáte
 să muncească 'n muncă crúdá un pǎmînt neroditór
 udînd brazdele uscáte cu sudoárea frunței lor.

Iudéa în robie tîrînd lanțul din Sión,

și crescînd cu-a sále lacrîmî ápele din Babilón;
 Egipténii cu biciü aprig, silind un întrég popór
 să înalțe ecatombe păn la cér régilor lor;
 Apoi Xerxe îngînfátul, rége făr' de oménie,
 vrînd să stringă 'n a lui ghiáre pe poleita Grecie.
 Încurînd apoi s'arátă Róma cea nesățioásă;
 ea învinge, cotopește, și dispoáie păn' la oáse;
 apoi cavalérii aprigi, Mézul-ev posomórit,
 înbrácát în zále créțe, păn în creștet oțelit,
 timp greoiü, făr de dreptáte, timp de josnică robie,
 cu războáie nesfîrșite, cu popóru în prostie;
 Mahomet, un slav din lúme, cu urdiile 'ncruntáte,
 ferécînd în lanțuri gréle perdúta creștinátate.
 Apoi Cézarul cel tîner ce din Galia pornește,
 dúce-o náție întreágă și la nord o 'ntroenește,
 lásă 'n urma sa blestémul fiilor de moșténire,
 și popóru lui ce-l cîntá o cumplită rěsplátire.
 Ce! atîtea fapte crúde nesfîrșite éle sînt?
 n'o să se mai curme-odátă pe acest bătrîn pămînt?
 și planéta astă vékie, cuibul de nelegiuire,
 nu se 'ntoarce dela dînsa soárele cu oțërire!
 N'a să vie 'n lúmea asta timp mai vésel, mai sénin,
 légi mai blinde, înfrățire, bucurii făr de suspin!

De aceste gînduri triste mintea mea împovorátă,
 obosește... lira-mi cáde... pe colina spulberátă,
 și pleoápa mea înkisă, simte întunéric máre,...
 Încurînd furtúnă, trăsnet, lúmile în tremuráre...

Apoi o tăcere-adîncă, un háos nemăsurát...
 Ce aúð?... în depărtăre trimbița a resunát!...
 Este oára judecăței, e glásul dumnezeesc,
 răsplătirea așteptată peste neámul omenesc!...
 Cînd deodată o lumină falnică, nemărginită
 se revarsă și străbate prin pleoápa-mi amorițită...
 Am crezút că e noeánul de lumină arzătoáre,
 ce încunjură în spáțiú putérea cea creatoáre!
 Am crezút că se vădește dárul cel făgăduit,
 nóuí légi, altă dreptáte și pămîntul înoit...
 mizerabil!... erá ziuoa... erá soárele luciós
 înălțînd pe-un cer albastru discul seú cel luminós,
 iar pe pájiștea 'nverzită unde táurii mugeáú
 pășteáú turmele pestrițe, iar păstórii buciumáú...
 Tot ínvie... codrii tainici ascultáú cu fericire,
 cîntăreții lcr măestri cu-a lor dulce ciripire;
 númai buhna uricioásă și cu șoimul răgușit;
 fug departe 'n întuneric; glásul lor aú amuțit.
 Munții negri 'n depărtăre pe sub geána inrouată
 î-și înalță cu mîndrie fruntea lor cea asudată;
 mai depărte se întinde lácul cu 'nflórite máluri,
 mișcînd tainic pe sub unde încreșitele lui váluri,
 și resfrînge în lumină mi de jerbií ce lucesc,
 cîte ráze dela soáre pe-al seú piept se oglesc...

Dar vai!... aste mîndre ráze și măréte străluciri,
 ascund trista noastră viáța cu-a ei vecínice mahniri.
 A natúrei frumuseță, kipul ei încîntător

îndosese brățul puternic Răului triumfător!
Atunci obosit se pleacă arzător sufletul meu,
nici prin vis măcar nu vede dreptătea lui Dumnezeu!

Aegri somnia.

Poém.

AEGRI SOMNIA.

Adese de a lúmei privire zgomotoasă,
lăcaș al Fărdelégei ș'al úrei veninoasă,
de pátimî furnicár,
únde-o idéie sfintă, o nóbilă simțire,
o umbră de dreptáte, scintéie de 'nfrățire
le căuți înzédár;

Únde-o fatálă lége, și lupta cea nedreaptă
a Binelui cu Rėul în inimă-mi deșteaptă
un kin neîmpácát;
únde-a pátruns întótul gîndirea omenească,
otráva îndoélei și moartea sufletească,
a veácului păcát,

Eú fug, ducînd cu mine amárul meú desgust
departe... în natúrá, și pácea cat să gust
sub cérul lucitór,
únde-a zimbít speranța pe-a sufletului căle,
și únde-a scris dováda puternicieii sále,
înaltul Creatór!

contraste 'ngrozitoare ce mintea revoltează,
 și căre de cînd lumea în lume triumfează,
 ș'invéci vor triumfá!

În iarba zmăltuită, un grier singurátec,
 — fință skilogită — cu glásul seú prostátec,
 tot țipă răgușit;
 și mai departe o broască prin mlaștini se tîrește,
 oloágă, fără singe, și trist orăcăește
 căci șerpele-a simțit.

Ș'o larvă uricioasă prin flóri î-și fáce căle,
 mînjind limpedea róuă cu lungi bálele sále,
 și oarbă șkiopătînd;
 ș'o pásăre de noapte și cîrnă și buhoásă,
 cu cângile-ascuțite, cu áripe scămoáse
 prin umbră filfiind;

Ș'in scorbura uscátă, nemernicul painjin,
 se spînzurá ca naiba pe fíre lungi de-un stînjîn,
 și țese 'n sus ș'în jos;
 și iúte ca suvéica aleargă pe-a lui coáte,
 și firul de se rumpe, un altul iúte scoáte
 din ghébul seú hídós.

E trist să vézi cu ókii aşá nepotrivire :
 deoparte lucruri mîndre, a lúmei strălucire,
 şi falnice făptúri,
 dealta lucruri híde, în tină lăcuite,
 cu forme urícioáse, oloáge şi ciuntite
 trăind sub dărmătúri.

Atunce réul Démon, văzînd a mea tristéţá,
 din nou mă înpresoára, c'o perfidă blindéţá,
 şi crúde măguliri ;
 peirea î-mi arátá şi luptele cu silá,
 colomba sfăşiatá de vultur fără milá,
 şi vécinice mähniri.

Respins de-a mea credinţá, pierdúta moştenire,
 el stárue, m'atráge cu récea sá privire,
 ş'în fáţá neclintit,
 mă 'ncunjurá c'un zimbet ş'o rárá viclenie,
 sub fel de fel de forme m'atácá, mă ínbie,
 Protéú neobosit !

El timpul răscoleşte din veácuri neştiúte,
 scriptúrilor antice a vrémilor trecúte,
 Sibile şi proféţi ;

arată Universul eșit din întâmplare,
 popoárele lăsate spre crúda ínpiláre
 a réilor suméți.

— Abié planéta voastră în spáțiu sê ivește,
 și ápele-o íneacă și fócul o lovește
 ca lucru blestémát!
 ș'în tina acea nóuă, pribága omenire,
 remásă fără lége și fără ocrotire,
 păcátului s'a dát!

Atunci începe Rêul pe lúme să domniască;
 sub arma născocită c'o úră vrăjmășască,
 popoárele cădeáu;
 și om pe om ucide, o crime neuitáte!
 kiar fiul pe părinte, kiar fráteles pe fráte,
 când doi númai eráu!

Și nici o providență! nici bine, nici dreptáte;
 o lége de arámă: *cruda Necesitate*,
 ce bîntue meréu!
 Religiúnea, frică, virtútea clevetire,
 viața o pedeapsă, durérea moștenire,
 și Moartea, Dumnezéu!

ș'învéci rămîne vëlul pe taina cea ascunsă,
 și vecinică enigma de minte nepătrunsă,
 din veăcuri până azi!

Atunci fióri mă prinse... gîndirea-mi fecioriască,
 credința ce primisem în casa părințiască,
 amár s'a zguduit!
 simțiiu că am veninul... și pentru 'ntîiaoără,
 speranța mea pierdută, în sinu-mi se strecoără
 un șarpe... pîngărit!

Și mult avúi atunce căință amărîtă,
 gîndind de-această faptă la maica mea iubită
 ce 'n *Lége* m'a crescut;
 și la speranța sfîntă, în suflet zimbitoăre;
 izvóruł mîngiérei, cereasca așteptăre,
 ce prunc am fost avút!

De-ar fi trăit atunce, pe mine să mă vádă,
 în noaptea astă tristă a Démonului prádă,
 sêrmánii mei părinți;
 m'ar fi urít din suflet cu toată a lor iubire,
 mi-ar fi aruncát blestémul, cumplită urgisire,
 saú drepte pocăinți.

Dar astfel este veacul; știința ne ucide!
și pentru totdeauna, ea călea ne înkide,
spre cériul luminós! .
Trăind făr' de credință, perim în desperáre;
viața noastră este o lungă torturáre,
sfirșitul fiorós!

II.

Căzuse acúm ziua, plecăsé mindrul soáre,
 lăsínd vǎpái în urmă de foc strălucitoáre
 pe-un ceriú nemárgínit;
 o pulbere de áur, de ráze înflăcărátă,
 scădea treptát în umbră sub culmea depártátă,
 spre largul Asfințit ;

Părea c'arsés'o lúme alátore cu-a noastrá!
 așa se grămădise sub bolta cea albastrá
 vėzdúhul arzétór!
 Și rázele rėsfrínite, cázínd din stínčí în stínčí,
 ín rubínásé munții și vǎile adínčí,
 Și codrul sunátór ;

Iar márea neclíntítă cu cériúľ se unește;
 pe lúciul sėú falnic ea vėsél oglindește
 în unde de opál,
 a lúneí blinde ráze, și stélele 'n íviálă,
 se joc pe a sa fáță ca fire de peteálă,
 pe-o măsă de cristál!

De mult amurgul sereii departe se lăţise,
 şi turmele păstoriî spre stăul le pornise,
 şi focu 'n cer s'a stins ;
 odihna, păcea, somnul, prielnica recoare,
 parfúmul acél dulce de flóri mirositoare,
 pe lúme s'aú întins.

Din când în când s'aúde un múget singurátec ;
 e cerbul din pustie cu glásul seu sêlbátec,
 a codrilor moşteán ;
 ş'o stea se deslipeşte din bolta albăstrie,
 şi trece ca săgeáta pe-a cériului cîmpie,
 şi cáde în ocean.

Iar El luà o formă, măreáţă, zimbitoare,
 ca îngerii întocma cu áripi zburătoare,
 cu ókiú pătrunzétór,
 fiinţa-aeriánă din lúmi necunoscúte,
 a tótulştiutór !

Ca vulturul lui Jóe din Frigia antică,
 pe Ganiméd când zmulse, cu mine se rídică
 spre falnicul zenit ;
 acúm în neastîmpăr şi gáta să mă iee,
 bátù din a lui áripi, zbucni ca o scîntéie
 şi'n éter m'am trezit.

III.

Itália strábună și Látium antic,
 Romána 'npărăție eșită din nimic,
 și la nimic redúsă ;
 religiúnea *Venus* : templul păgînătăței,
 și peste ea *Maria* : róza creștinătății . . .
 dar astăzi sint răpusé.

De-aici porniaú odátă, pe căi nestrăbătúte,
 spre céle patru unghiuri a lúmei cunoscúte
 cu vulturii în cap,
 și fasce consuláre cohortele ne 'nvinse ;
 acvilele románe cu áripele 'ntinse
 sub soáre abié 'ncáp !

De la Británul aspru, de lúme despărțit,
 și până la Persánul și Skitul necioplit
 și negrul Africán ;
 a Rómei domnitoáre se 'ntinde 'npărăția !
 Cu tóți simțesc atuncea putérea și tária
 călciiúluí Román !

Ș'acúm sê obosisê acvila seculáră,
 în zborul sêu cel falnic sã poarte 'n a ei ghiarê
 hlamidele regești!
 și din totpatru unghiuri a lúmei cucerite,
 la Róma staũ atunce coroánele ticsite,
 și sceptrii pãmîntești!

Eróica cenúșă, de vînturî spulberátă!
 Privește-acúm popóruł ce-a cîrmuit odátă
 întrégul Univers!
 și glória cea máre, virtútea și mîndria,
 în sfáturî iscusința, ș'în lupte vitejia,
 ca umbrele s'aũ șters!

Iberiánul aprig, și Gálul nemilós,
 și Cimbrul, Teutónul și Dácul furios,
 și Partul iscusit,
 ce tulburáũ odátă a sa înpărășie,
 o las acúm în páce: togáta seminție
 învécî aũ adormit!

Și azi Italiánul, cînd árá-acest pãmînt,
 și plúguł seũ despică vr'o raclă'ntr'un mormînt,
 sub túmulul brăzdát,

înghiăță la vederea gigantecelor oăse,
ș'a armelor greoăie și de rugină roăse,
și stă înspăimîntat !

Privește în țerină sub mușkiu înădușite,
a falnicelor templuri fruntoăne risipite,
coloănele 'n bucăți !
statúele superbe, anticele parcăne,
și téatruri, și arcuri, clădiri ciclopeăne
a vécinicei cetăți.

Pe fórum crește iarba și spiniș pe morminte;
tăcérea 'nlăcueste măréțele cuvinte
a mărilor tribúni ;
ș'o buhnă cíteodătă, pe-o noapte furtunoasă,
mai tulbură odihna și pácea maestoasă,
eróilor străbúni !

Așá sfărámă timpul c'o mină zdrobitoăre,
a oămenilor fapte și lucruri peritoăre,
în lúme ce-aú clădit ;
și veácul ce se dúce la cel căre sosește,
acea nemienicie și crime-i povestește
ce 'nvéci i-a povestit !

Zicînd aceste vorbe, dinoŭ se încordeáză,
î-mi fáce semn, pornește, lăsînd în urmă-o ráză
plăpîndă de fosfór ;
ar fi crezút neștine, în fúga sa cea máre,
că este o stea desprinsă ce pică'n tremuráre,
un mîndru meteór !

Și fúge ca săgeáta spre țeri necunoscúte,
pe unde știe-ascunse măririile căzúte
a vr'unuí neam vestit ;
iar eŭ cătînd să aflu, spre ce pămînt plecáse,
uitîndu-mă în spáțiu, vészúí că apucásă
spre mîndrul Răsărit !

IV.

Aténa ! mîndra culme ! lăcăș al frumuseței !
 învțătoárea mămă, leágăn al libertății,
 al Gréciei odór !
 cetáte fără sămăn ! Pe prágul tēű odátă,
 uimită sta mulțimea din lúme adunátă,
 la glásu-ți știutór !

Aici domni cuvintul cu dulce armonie,
 și márea elocvență, și márea poezie,
 și artele divine ;
 știința, 'nțelepciúnea, idéia nemurirei,
 înalta cugetáre, nobléța omenirei,
 sînt dáruri de la tine !

Și azi streinul barbar, c'o mină pîngărită,
 restoarnă-a tále templuri, o umbră amărită !
 pe sfintul tēű pămînt !
 luárea 'n rîs a soartei, a lúmei ironie,
 uitárea și dispréțul și trista sárăcie,
 apásă-al tēű mormînt !

Aşá vorbi Demónul, lăsát pe Propilée . . .
 atunci vëzúi . . . în umbră . . . o falnică femeie
 păşînd peste ruine.

— Minerva Poliáda, din mîndrul Partenón,
 Atána 'nvingătoare, şopti al meü demón,
 uitîndu-së la mine :

Ea merge 'n toátă noaptea la oára tainuită
 cu pávëza şi lancea, în peplum învëlită,
 la templu lui Tezéü ;
 apoi ş' îndreaptă páşii pe-a Iisului apă,
 spre vëkile morminte şi mîngie în groápă
 pe Fidias al sëü !

Şi strălucíá în cériüri o lúnă argintie,
 şi umbrele antice pe jalnică cîmpie,
 păreá că se sculáü ;
 ş' în haine luminoáse ca 'n zi de sãrbãtoáre,
 spre ţermurile mării, purtînd în mîni stîlpãre,
 grãmádã alergáü !

Veniá procesiúnea, eşitã din morminte,
 avînd în cap arhonþii şi riturele sfinte
 din ţerile Aticeï ;

veniá cortéjului sacru, Panatenéa mare,
a Gréciei unite antica sărbătoáre
spre templul Ceramicéi !

Vin șîruri de copile cu vël și albe haine,
purtînd în mîni patére și vásele de taîne,
metéce servitoáre ;
vin mîndre canefóre, alése și menite
să dúcă pe-a lor bráțe panérela umbrite,
Zeíței domnitoáre !

Staü jertfele la mijloc, altárele divine,
avînd înjur metécii cu anforele pline
de untdelemn curát ;
ș'în urmă *Peplul* sacru, cereasca hărăzire,
e dúasă de víslășii cu falnică pășire,
pe-o návă de uscát !

Vedeái apói în ordin cucernicele fêțe :
bêtrîniî din cetáte aléși prin frumuseță,
cu râmuri de maslin ;
ș'în córuri numeroáse, mulțimea adunátă,
cu glásuri întoneáză cîntárea minunátă
a imnului divin !

Lampadodrómii sprinteni cu faclele lucioáse,
 gimnastii și atléții cu bráțele vînjoáse,
 Și cestii lucitóri:
 să 'ncepe mîndra luptă, Aténa e'n sêrbáre,
 înpart judecătórii cunúni nemuritoare
 la cei biruitóri!

Făcliele aprinse cutrieră în fúgă,
 și trec din mîná 'n mîná cu imnele de rúgă,
 ce vésel auziam!
 imághinea vieții! simbólul nemurirei;
 a sufletului párá în sinul omenirei,
 trecînd din neam în neam!

La stînga vedeam Pnyxul, pustiiú de atîte ani,
 pe cáre-l sfáreemáse cei treizeci de tiráni,
 acúma luminát;
 și umbra lui Focion apăre maestoásă,
 mustrînd cu a sa voáce mulțimea zgomotoasă,
 și démul adunát!

La dreapta se înalță în márea depártată,
 skelétul unui templu pe-o stîncă fulgerată,
 o dórică ruină:

e Súnium! Aice... Platón odinioară,
 cu farmecul gândirei a scris întâioară,
 cereasca sa doctrină!

Ș'a învățat pe lume să creadă, să spereze;
 și omul, după moarte, tot încă să vieze;
 un suflet el i-a dat!
 pe căre 'n timpul nostru, nemernica știință,
 și crúda îndoiálă și trista necredință,
 înveci l'a sfărămát!

O sacru promontóriü! în válurile tále,
 atunce brăzduite de luptele navále
 cu mers triumfător!
 privește!... acúm să véde o luntre prăbușită,
 pe care-abié o mișcă, c'o mînă obosită,
 vísláșul cerșitór!

Și treptele lucióse, și mîndra colonádă,
 sub căre sta atunce Minerva Suniádă,
 acúm s'aũ risipit!
 și sfintele doctrine ce-aice răsúnăsé,
 ce singure pămîntul cu cériu'npreunásé,
 uitáte.... aũ perit!

Căci cel puțin atunci, credeai în nemurire
 o Grécie căzută! Noi credem în peire,
 și morți sîntem născuți!
 Deacéea, viața noastră e jalnică, deșartă;....
 noi n'avem poezie, noi n'avem nici o artă,
 și trecem neștiuți!

Și astăzi ca ș'atunci, talázurile mării,
 purtáte de furtúnă în voia întîmplărei
 de stîncă se lovesc;
 și astăzi ca ș'atunci, furtúni neconținute,
 zdrobesc fără de milă, învécii neobosite,
 pe Neámul omenesc!

Dar ancora speranței, vai! noui ne lipsește,
 filosofia noastră de moarte ne vorbește;
 noi n'avem ce sperá!...
 Atunci ne dăm peirei ș-în fapte, ș'în cuvinte.
Peirea dar avé-va profánele morminte,
 cînd noi le-om ocupá!

Erám deasupra Idei din Créta păduroasă,
 vestită în vekime prin holdele mănoásă,
 ș'o sută de cetăți ;
 iar astăzi în robie !.. luind martira căle,
 și pentru totdeauna dind lacrimele sale
 pierdútei libertăți !

Trei lúmi despart aice noeánurile 'ntinse
 de stínci înpestríate cu virfuri neatinse,
 drept cápul Malián ;
 ș'în urmă scínteiază mulțime de orășe ;
 Cicládele s'arátă ca niște panerășe
 zvirlite pe oceán ;

Și Démonul s'avíntă, prin áer se strecoárá,
 străbáte peste ápe ca páserea ușoárá,
 văzduhul acél rar ;
 și țeri sub mine 'n fúgă, șioáie neștiúte,
 și turnuri, și parcáne, pădúri nestrábátúte
 ca fantasme dispár !

Ș'acúm vedeám aproápe prin ceáța nouroásă,
 címpia înflorită a Deltei cei mănoásă
 și țermul Africán ;

și miș de peristile, gigantice piloâne,
 cariatide frînte și torsele coloâne
 din pulbere răsăr

Și hîde lighioáie sãpãte 'n piatra rãce,
 cu corpul de leuoáicã și cãpul de berbéce,
 vékĩ monstri africãní ! ;
 staũ vécînic pe-a lor lãbe suiți pe propilée,
 cu fáța neclintitã și pe la ipogée
 de-atîte miș de anĩ !

Și státua lui Memnon, graniticã, surie,
 colós, ce-și moáie fruntea în róua argintie
 sub cériul lucitór ;
 ș'apói cu blînde glãsuri și súnete duióáse,
 el soarelui îi spúne în șoapte-armonioáse,
 mistérele lui Hor !

Precúm adés-sã véde prin zãrea luminátã,
 de hordele dușmãne în cãlea lor trunkiátã
 o falnicã pãdúre ;
 așã vékile templuri sã surpã și sã darmã
 ș'n gol rêmîn idólii pe cari-apói îi sfarmã
 a timpului sécúre !

Trecút-aũ peste éle atite légi antice,
 religii și mistére ! teogonii aice
 ca néua s'aũ topit !
 lăsînd pe a lor urmă inbléme nepătrunse,
 ieroglife moarte, ciudáte și ascunse
 în pături de granit !

De ambe părți pustiiũ, oceánuri altădată,
 și válea Rătăcirei, și márea depártată
 acúma le zărești :
 și munții-Piramide, a lui Cehops clădire,
 cu creasta peste nóuri, ce țin în neclintire
 secriile regești !

Gizèh, Ramzès, Saggarah, morminte uriáșe,
 unde-ar întrá tóți morții întrégilor oráșe
 a vékiũlui Egipt ;
 ca stíncele enorme în crémene tăiate,
 spre unghiürile lúmei de veácuri nemișcate,
 ca plumbul s'aũ infipt !

Kiar timpul cáre áre putére peste sámă,
 memória întreágă și bráțul de arámă
 și glezna de oțel,

începe-acúm să uite străvékile lor núme!
 ca să le surpe... însuși e obosit pe lúme!
 le lásă-acúm și el!....

Iar régii lor în éle, întrégi și după spiță,
 prin raclele cioplite în marmura pestriță,
 la umbră odihnesc;
 căci vrînd viața 'n moárte, ș'in moárte trăinicie,
 v'au arátat, sěrmánii, în oarba lor trufie
 neantul omenesc!!

Neantul fără margeni ce n'are începút;
 márea Dumnezeire ce lúmea a fácút;
 singur nemuritor!
 căre cuprinde 'n spátiu, în timp și în durată
 tot ce în lúmea voastră avút-au vreodată
 un suflet ș'un amor!

Și Démonul atunce, c'o fúgă indoită,
 ca glontelee străpunge cîmpia pustiită,
 cu mine 'nmărmurit;
 se lásă ca un vultur c'o mágică iuțálă,
 ajunge și se pleacă, ș'in carcera regală,
 cu sila m'a vîrit!

— Privește . . . aceste múmii au fost odátă régi,
 sub sceptrul lor avút'aũ popoáre, țeri întregi,
 și oșți nenumérate !
 și cai ce mușcă'n dușmani, fugáre dromadére,
 cetățî cu turnuri, flóte, și turme și putére,
 străji aprig înarmáte !

Verigi de áur groáse la mîni și la piclóre,
 toége lungi de fildeș, de róbi mulțime máre,
 nespúse avuții ;
 paláturi întárite și mantii lungi, țesúte
 în áur ș'în mătásă ș'în purpură bătúte,
 odoáre mii de mii !

La glásul lor puternic popoáre tremuráu,
 și ca la zei întocma prinóse înkináu
 cu fruntea în țérinã !
 și fărã sã cártiascã, primiáu cu bucurie,
 și binele și réul, și moarte și robie
 din falnica lor mîná !

Iar astăzi . . . vîntul númai își mai adúce-aminte ! . .
 Semúnul din pustie cu boárea sa ferbinte
 suffînd necontenit,

mai mîngie cu jále cenúşa ínpietrită,
acélor ce odátă, c'o fálă nesfîrşită,
pe lúme aú domnit!

Pálida moarte calcă cu-acéiaş sumeţie
a régilor paláturî, coliba din cîmpie
cu páşi triumfători ;
ea străjile 'narmáte înlături le ímpinge,
rëzbáte pretutindenî, deopotrivă 'nvinge
pre domni şi pre păstóri!

La glásul sêu sê plécă oştirile cu teámă,
zăvoárele cad toáte şi turnuri de arámă
şi bráţele de múme ;
ea frica n'o cunoaşte, o lacrimă nu áre,
ea n'áre duiosie, ea n'áre înduráre
de nimene pe lúme !

VI.

Și despiciînd vîzdúhul prin spátiul cel máre,
 zériiú peste pámînturi o stea în depártáre,
 apúsá licurînd ;
 lumina sa în trémur párea scáldatá 'n sínge :
 ca pára unei lampe aproápe de a sê stînge,
 sclipiá din cînd în cînd !

Și mă rugáii de Démon spre dînsa sê mă dúcă,
 vîrtéjul fúgei sále suflarea î-mi usúcă,
 dar zbor într'un moment.
 Acúm erám aproápe, și márea 'n urma noastră,
 párea sub vélul nopteí ca négura albastrá
 pe negrul continent.

O clipá ... înc'o clipá ... și iúte ca prin vis,
 sosese și vîd sub mine un tainic paraclis
 crápát și povîrnit :
 și sta de-asupra 'n áer cavála mea turbátá,
 osmána sentinéla din culmea spulberátá,
 defeliú nu m'a zérit.

Iar călea căre dŭce spre sfinta săhăstrie,
 să aff'acúm ínkisă de spinî și de silvie,
 și negri mărăcinî ;
 și nu mai e umblătă de nimene pe lúme ...
 cînd atrăgea odátă cucernicul seŭ nŭme
 șióie de creștini !

— Ierusalimul jalnic, cetáte părăsită,
 și pentru totdeauna de-acúma văduvită
 de blind mirele teŭ !
 privește 'n ceriŭ cum piere lumina stélei tále,
 și mágiŭ noștri astăzi pornesc pe altă căle,
 și cat alt Dumnezéŭ !

O altă stea 'i condúce și proasta omenire,
 din nou la ei să uită în vékea sa orbire
 cu ókii așintiți,
 nemernica ! și créde, skimbînd a ei credință,
 că v'a avea pe lúme un ceriŭ mai cu priință,
 și timpî mai fericiți !

Zedarnic ómul câtă ce nimene nu știe,
 fatála sa gîndire devine-o ironie
 o crúdă fărdeleđe ;

din munca sa nespúsa, și oarba sa cătăre,
 ce'și dă și zi și noapte cu-atita 'nverșunăre
 nimica nu s'alége !

Atunci intrăi inuntru. Pe múcedul păréte
 sta crúcea răzământă, o trestie, un buréte,
 cunúna cea de spini ;
 nafráma sta întinsă pe piatra răsturnată ;
 ca la prohód întocmai a ingerilor ceată
 avea făclii în mîni !

Ca slugi prea credincioáse stăpínul cînd li moáre,
 așa plîngeau în lacrimi privind cu întristăre
 la cériul pustiit,
 și n'aú nici haină albă, nici áripi zburătoáre,
 și nici zimbirea dulce, de binevestitoáre,
 nici nimbul aurit !

Ș'in júrul monastirei, c'o milă sufletească
 vészúí prin ținterime mulțimea creștinească
 venită 'n acest loc,
 sărbătorind cucernic a înviérei taine,
 popoáre 'ngenunkiéte, purtînd pe á lor haine
 al crúcei semn de foc !

Vedeai pe a lor frunte în pulbere plecată,
 evlăvia străbună, credința nesăcătă
 a veăcurilor lor ;
 ș'în inimă *speranța*, a sufletului păce,
 ce 'nalță pe tot ómul și dintr'o turmă făce
 puternic un popór !

Atunci șióiu de lacrimi pe fâța mea plecată,
 ca plînsul diminéței ce cádé 'nbelșugată,
 amár m'a inundát ;
 vëzind aéve 'n giulgiú și gáta să se 'ngroápe
 pe-acél ce cu o vorbă pámîntul peste ápe,
 odátá a spînzurat.

Și cel ce promisésé, ca Mesie venind,
 a omenirei moárte cu moártea sa călcînd,
 că viața î-i va da ;
 sê culcă și el astazi în márea vecinicie,
 lăsînd pámîntul iarësh precúm a fost să fie,
 sêrmán de „Osaná“ !

Și Démonul mă zmulge c'o silă întristată,
 precúm de pe násélii o rúdă 'nduiosátă,
 pe fiul desperát
 î-l zmulge de la sinul pierdútei sále múme !
 Apoi fugind dispáre, pe vînturî fără núme,
 spre nordul înghiețát.

VII.

Mergeám ca niște umbre prin nóri de píclă deasă,
 mergeám prin întunérec, căci lúna se culcásě,
 mergeám necontentit.

Nici sus nici jos în căle nimic nu se zěrește,
 númai Demónu 'n spáțiu cu áripa lovește
 vėzdúhul înăsprit,

Cínd simt că iar se lásă cu 'ncétul se coboáră,
 și vėd acúm în fáță prin négura ușoáră,
 sprinceána únuí munte
 enorm, pleșúv, o stíncă de veácuri ínegrită,
 ce peste lúmea 'ntreágă și márea nesfírșită,
 ínalță a sa frunte.

Pe coáma-í lunecoásă atúnce se oprește,
 ș'un gémět de durére áuzul ímí lovește,
 glas jalnic și duiós ;
 iar de pe creasta vékie, pietroásele ponoárě,
 ca o fantazmă neagră, cu spaimă íúte zboáră
 un vultur monstruós !

Glásul.

Am vrut sa 'nving destinul cel rău al omenirei,
 din cer zmulgînd lumina, speranța fericirei
 în inimă să sădese ;
 prin arte, prin știință, de kinurile gréle,
 de crúda sărăcie, cu préțul vieții méle,
 pre om să-l izbăvesc !

Am vrut să darm în lúme fieroása tiranie,
 s'adúc Dreptátea, Légea, și a Binelui domnie,
 ș'-un traiú maí liniștit ;
 am vrut să sfärm cu tótul júgul Fatalității !...
 dar cáre'mi fu rěspláta ?... Crist al Păginătății,
 zădarnic m'am jărtfit !

Cît a ținút domnia lui Jóe muerátec,
 ș'a Vénerei luméte... pe stîncă singurátec,
 în lanțurî ferecát...
 trei mií de aní maí bine...—pedeapsă-neauzită—
 și zi și noapte-un vultur, cu ghiara-í oțelită,
 plămăiúl mi-a scurmát !

Ș'a mistuit în áer a méle măruntaie,
 încît gemú pămîntul de crîncena bătaie
 a márelui Titán !

s'a 'nfiorat de groază sêlbâteca Skitie,
 blondele-oceanide aũ plins cu duiosie !
 bêtrînul Ocean !

Pãn' ce 'nsfirșit sosit'aũ dorita detronare ;
 cãzũ Olimpiãnul ! Aclãmã-a mea scãpãre
 Timpul triumfãtor !
 pãgîna temelie adînc sã prãbușãște,
 lãgî nouĩ sã pronunțã și lũmeĩ sã vestește
 un alt mîntuitor !

Dar ce ! a fost mai bine ? . . . sub noua 'nvêțetũrã,
 sãrmãna omenire, pe cãlea-ĩ de tortũrã,
 avũt'a vr-un limãn ? . . .
 și ce n'a putũt face eroi cu falnic nũme,
 titaniãna ginte, erã sã fãcã 'n lũme
 blîndul Nazarineãn ! . .

Tot Rẽul, tot Durẽrea, tot Moartea domnitoãre !
 tot vekiã Silnicie ș'a dreptului cãlcãre !
 nimic nu s'a skimbãt !
 tot omul a mers vécînic pe-acẽleș cãi dẽ kinurĩ !
 tot glãsul sãũ zedarnic cu jalnice suspinurĩ
 spre ceriũ s'a înãlțãt !

Skimbáři de zei, de lége, skimbaři orice credința,
 saũ blestemáři cu fálă, tăcéři în suferința,
 saũ plăngeři amărit !
 tot una este vóuı, ca mările profunde,
 ca idolul de stıncă așá nu vė răspunde,
 Destinul înpietrit !

Și sfintă va fi ziua, de bine voitoare ;
 cınd lúmea să va stınge, ș' acéla va fi máre,
 și Mésie va fi,
 căre 'nvingınd a viéři tãrie dușmãneascã,
 scãpãrea de pe urmã, peirea omeneascã
 în spãțiũ va rostı !

Așá vorbı Titánul ! . . . Apoi urmã tăcére.
 În scorbura stıncoásã ca túnetul ce piere
 sã stınsã glásul sėũ :
 Ecó prin vãı departe blestemul repeteázã,
 pe mine de durere adınc mă 'nduioșázã
 sėrmãnul Prometėũ !

Trecînd atunce zóna pămîntului vecină,
 străpunge cu-a lui aripi a lui Boréu lumină,
 un vécinic curcubéu,
 îndoaie zboru 'n noapte, și tréce munți de ghiáță,
 unde natúra vécinic, lipsită de viață,
 își doarme somnul său !

Plecát cu ghibăcie, el mersul potrivește,
 între pămînt și cériuri acúm călătorește
 cu mine, práda sa ;
 apoi coboără crúgul spre culmea scandinávă,
 și intră cu iușală în templul cel de slávă,
 în vekîul Walhalá !

Priveliște grozávă cum n'a mai vészút nime !
 Palátul e de áur de-o falnică 'nálțime,
 c'o sútă cincizeci porți ;
 opt súte de rězboinicí cu zále încrețite,
 armúri strălucitoáre și coifuri oșlitate,
 intráú cu mií de morți :

Pe práguri de arámă, bătrínile Walkire,
 pe patru bănci înfipte întind a vieței fire,
 și vésele urzesc ;

iar alte leg la ráne în lupta necurmătă
eróilor ce pică, și pân' la glezne 'noătă
în sînge omenesc !

Erá în noáptea asta, o máre veselie :
Odin cu lancea 'n áer, în crîncenă orgie,
pe páturele moí
stînd gáta în mistére acúma să se culce,
în súnét de timbále bea idromélul dulce
în titve de erói !

Doi corbí cu pîntení róșii, cu pliscurí ascuțite,
cu ókii ca de ceárá, cu ghiare lustruite
pe úmerii lui stáú,
vrájindu-í la urékie c'o voáce uricioásă,
uciderea cumplită a Gáliei mánoásă,
și moártea-í povestiáú !

Iar jos pe sub portice întráú acúm în cáré,
urdiele Germáne, a nordului popoáré,
cadavre tîrîind ;
și cápete mulțime de crieri deșértáte,
în cáré 'nvingátórii cu féțele pe spáte
beáú sînge clocotînd !

Pădurele tăiește și holdele aprinse,
 viața fără préget se află acúm stînsă
 în sîngele frățesc
 pre fiu cu-al său tătă, ce viața îi desparte,
 în moarte-î vézi alături, căci ei númai în moarte
 se 'npacă, se iúbesc !

Pe riuurile albe la ceriú strălucitoare,
 odinioară limpezí, de áur purtătoare,
 dar míndru, nestimát ;
 cu miile acúma trec léșuri detrunkiáte,
 pe căre le ascunde sub undele-î turbáte
 oceánu 'nspăimíntát !

Escuriál 'n dóliú, Alhambra scînteiază ;
 ici lacrimi și mähnire, coló lumini și ráze
 și trímbiți de argint ;
 și 'n negru ínvélită privind frățască vină,
 cu fruntea sa plecátă, plíngéá pe o ruină
 umbra lui Cárol-Quint !

Din munți s'adúnă, pleacă în stóluri numeroásé
 a corbilor mulțime spre márea zgomotoásă
 c'un jalnic cloncăit !

iar dincolo de țermuri, pe stînca cea surie,
 a Máurilor umbre rîdeáu cu veselie
 de-a Spániei sîrșît!

Iar Démonul î-mî zisě : Privește acúm aice...
 la stînga ta... sub creasta pądúrilor antice...
 spre Ursa strălucită...
 vézi-tu pe-aceá cîmpie ce-o plîntă macár n'áre...
 unde-a suflát cu moarte, a Morții grea sufláre,
 o Țáră pustiitá?

A fost odinioáră!... regină 'ntre regine...
 podoába înmîndrită a lúmei ce-î creștine
 în curs de-atîța aní!
 cu scut a tot-puternic și stéma lucitoáre!
 a Semilunei spaimă și a hordelor barbáre
 de aprigî muzulmání!

Dar cînd îi sunà oara... căzù, perì trufáșă...
 a fiilor seí ceartă și úra lor vrăjmășă
 prîpiră al eí mormînt!...
 Din numáruł de náșii s'a șters fără de veste...
 a fost odinioáră... a fost... dar astăzi este
 un núme pe pămînt!

Pe jălnicele plăiuri vëzúi atunci întinse
 sub umbra deás'a nopții fáclii de moarte-aprinse
 pe-un cîmp nemărginit ;
 nu mai zăriái aice o singură sufláre,
 văzduhul greú, fierbinte, ardeá în tremuráre
 pămîntul cătrănit !

Nici turnuri, nici paláturi, nici cáse lácuite,
 cîmpia scormolitá de a cáilor copite,
 fusése lágăr máre ;
 o singură gherétá cu stréșinele roáse,
 pe cáre, ghémuitá, o buhná uricioásá
 cobíá cu întristáre !

O doamne, ce spectácol ! Cine-a vëzút vr'odátá
 o náție întreágá de vie îngropátá !!...

O crimen trist, hídós !

Sermánile popoáre !... azí únul... altul mîne ;...
 din mîndrele-ți credințe, acúm ce-ți mai rëmîne,
 o veac neomenós !

Cînd aí venit în lúme, ce ne-ái promis ?... iubire,
 dorita libertáte, dorita înfrățire,
 speranță, ajutor !

și-acúm te duci mai pálid, cu fruntea mai plecată
mai gârbov de păcate decit a fost odátă
al tǎu predecésór!

Și 'n urma ta láși, sceptic, sǎrmána omenire,
pe vékia-í putregiúne se zácă 'n pátimire
ca jalnicul Iov ;
ni-ai dat prin necredința, ruina sufletească,
ș'ai răsturnát cutótul speranța omenească,
scára lui Iacóv!

Pre Césarii puternici îi lași fără cruțáre,
să ție pretutindení în crúda apásáre
pe slábul părăsit ;
ai sfărámát în inimi idéa mîntuirei,
popoárelor sǎrmáne cunúna skingiúirei
amár li-ai înpletit!

Prin sarbĕda lumină a pálidelor ráze
ce 'n slábă licorire fosfóric scînteiază
spre boltele cerești ;
ca válurí uriáșe acúm îngálbenite,
vézúí departe 'ntinse troéne réci, ticsite
de oáse omenești ;

o tálie de zină, cosițe lucitoare,
 cu sin de alabastru, o blondă 'ncântătoare
 cu kip plin de blindetă!

Grumázii sêi cei súplici de lébedă duioasă
 mai albi decît zépáda, iar fruntea-î grațioasă
 un crin ce strălucia!
 regeștile-î podoábe în júru-î sfărámáte,
 pe pátul ei de moarte, a morței maiestáte
 mai mîndră o făceá!

Din rána sa adîncă, de moarte dátătoare
 mușcáú fără de milă, mușcáú cu 'nverșunáre
 cu óki róși de șacáli,
 cu titve 'ncoronáte, véki monstri omenești,
 pe carii-i-au dat lúmiî urgiile cerești
 trei vulturi bicefáli!

Iar géniul *Peirei* în tristul sêu vestmînt
 fiú al Fatalitáței ș'al negrului mormînt
 ca sfînxul de granit,
 la cápul júnei moarte, cu mîna sa întinsă,
 țineá deasupra raclei făclia viéței stînsă
 orb, mut și neclintit!

Polónia, ... cadavru! o nație creștină
de alți creștini prin cruce redusă în ruină!

O suvenir barbăr!

Ea, Țara lui Kopernic, mormînt cu falnic nume!
nestinsă ecatombă, unde va plînge-o lume,
va plînge înzădar!

Oh! cîte lacrimi crude, duioase suvenire,
eróice curájuri, dulci taine de iubire,
aice n'a perit!

Oh! cîte sacrificii, pe a ei martiră căle,
cîte duréri nespúse, ne'nkipuită jále,
de-un veac n'a suferit!

Ș'a mers și merge încă cu a sále generații
—cor trist în negru dóliu—proscrisă dintre náții,
î-și dúce crucea sa,
spre stépele de ghiățã cu spiní încununátã,
cucernică martiră, în haină sfășiátã,
ca Hrist spre Golgothá!

X.

Picăse róua zilei... o tainică mişcare
 să simte în natúrá... un glas în depártare
 în áer a vibrát;
 mistérele de noapte acúma înceteáză;
 luminile în cériuri mai pálid scînteiáză
 prin éterul curát!

De la un pol la altul a vîntului sufláre
 aleargă 'n onduláþii, iar umbrele uşoáre
 s'ascund încetişor;
 un freámët tréce iúte prin codri şi-î trezêşte
 la orizón o geánă albié să zêreşte
 ca táinic meteór!

Iar Démonul îmi zise c'o fáþă întristátă;
 e oára deşteptării. Spirála 'nfricoşátă
 ajunge la sfîrşít;
 şi lungă a fost cálea! Te las... a ta durére
 cu moartea să va stînge, căci moartea-î mîngiére,
 poét nefericit!

STELUȚA

Spune-mi steluță dragă, spune-mi de unde vii?..

Ce trepte luminoase, ce lumi de armonii,
lăsă-t-ai tu în urmă pe călea ta cerească
ca să privești pe lume dureră omenească?

Aice suferința, e trista moștenire
ce vécinic nu se pierde! Sermána oménire
din veácurile stínse la céle viitoáre,
neconténit îngroápă speranți înșelátoáre!

Ascunde-te, stéluță, pámíntul din vécie,
a fost un loc de jále, ș'un cuib de tiránie;
planétă urgisitá... blestém dumnezeesc
ce vécinic se adápă în síngle frățesc!

Aice pe címpie, o floáre dacá crește,
a crivéțului suflu, cu moarte o lovește,
și ráza de luminá, pe orizón frumós
o 'ntúneacă cu groáză un nor întunecós!

Ascundé-te, stéluță, în cériuri călătoáre,
 nu vézi cum arde 'n áer săgeáta arzătoáre?
 Ea holdele mánoáse acúm le-a cotrópit,
 privighitoárea'n crînguri cîntînd, o a lovit !

Aici de-atinge-o liră, a póetului mîná
 zeíța crud' a noptîi o culcă în țérină;
 ș'un prunc de áre-o mămă la sin duios să-l poarte,
 î-l smulge fără milă nemilostiva moarte !

Ascunde-te, stéluță, nu vézi cum zác áice
 în pulbere uitáte credințele antice ?
 de la un pol la altul prófeți, sibile, régi,
 ticsiți staü prin mórminte cu-a lor popoáre'ntrégi !

.

 O táina drăgălășá, prieteșúgul sínt ? . . .
 scînteí ! iluziune ! . . . pe jalnicul pămînt !

Ascunde-te, stéluță, gingáșa ta privire
 mă împle de durére, mă împle de mähnire ;
 mai bine peste nóuri ce-ascund durérea noastră,
 înalță-te, stéluță, sub bolta cea albastră . . .

Și cólo... sus... departe... pe trépte luminoáse,
pe căi înpodobite, prin lúmi armonioáse
coló... unde speránța zimbește fericită,
mă ié cu tine 'n grabă, stéluța mea iubită!

IN MEMORIAM.

Delicta majorum immeritus lucus.

Horatiu.

De la porțile de stincă, a lui Hercules coloáne
cari vęd trecínd de veácuri návele cu milioáne,
cari'nfruntă víntul aprig cu-a lor creastă seculárá
ímplíntínd a lor țíține pe-a Ibériei ponoáre
și pe țermul africán,

Tréce náva uriașá ... cormorán meșteșugit,
cu surgúciúl sěu de ábur și cu pliscul aurit;
tréce și despică 'n unde ápele scínteitoáre
ce resfríng ín solzi de áur toáte rázele din soáre,
minunátul cormorán!...

Tréce, și ín urmă lásă pe noiánul lucitór
mii de brazde luminoáse de cristal și de fosfór;
țurțurí albí, rotáte unde, pe cîmpiile albastre,
jerbii de márgárintáre ce ca visurile noastre,
íntro clipă se topesc!

Tréce cormoránul mîndru . . . țermurile înverzite
 pe-amîndouî continente parcă sînt de vînt gonite,
 și în fúga lor cea máre, peste úmedele pláiúri
 oglindesc cu repejúne maureștele seráiúri
 ș'apói nu se mai zéresc.

Fug oráșele rézlețe ca fantasme pribegite,
 cu-a lor turnuri de arámă, cu-a lor ziduri întărite,
 cu clopotnițele albe, sprintenele minaréle,
 semilúni și crúci de áur ce se'nalță pán la stéle,
 fug ca vulturul în zbor!

Și de-o parte și de alta, dúse pe aripî de vînturî,
 se ascund în depártare dincolo peste pămînturî,
 cu munți verzi, cu stînci pleșúve a Espériei hotáre,
 și Alhambra și Tangérul, musulmánele popoáre
 sub un cérú strálucitor!

. . . Acolé perit-aú neímuri aruncáte'n învráj bire :
 Sarazini și Máuri aprigi, a emirilor oștire,
 Viriat, pástór selbátec ce s'aruncă ca o lávă,
 legioánele románe, consuliî cu laticlávă,
 Zegrîi și Abenserájî!

Nubiánul cu ókiü lúciú, al pustiiúluí copil,
 și Berbérii ce incunjur pe califul Boabdil;
 și láuntrecele certe mai fatále, mai cumplite,
 bandele catalonéze cu-a lor piepturi oțelite
 și-aü tocit a lor curáj!

Cétele de la Moréna și din Sierra-Neváda,
 călărimea andalúză, tábererele din Grenáda,
 Numantinií mult mai áprigi decít feárele pădúrei,
 Celtibérii nalți ca brádul... văile Estramadúrei
 cu-a lor sînge-aü îngrășát!

Visuri de măréțe fapte și măréțe cuceriri,
 și speranțe 'nșelátoare, și deșarte amágiri,
 jertfe de iubire sfîntă și credinți inponcișáte,
 pátimi omenești nătînge, crúde și neîmpácáte
 pentru véci v'ați alinát!

Martor vitejieí tîle, a eróilor tîi núme
 dincolo la alte neámuri, alte țermuri, altá lúme,
 Spánio, odinioára pe-a lui váluri zgomotoáse
 le-a dus oceánul mîndru de-a ta fálă glorioásă,
 și Istória le-a scris!

Iar acúm... acúm?... inripă pe altărele uităte,
 copilășii tēi să vie cu-a lor mîni nevinovăte ...
 să depúie crini și róze... flóri de páce și iertăre,
 síngele frățesc tot strigă păn la cériuri rezbunăre
 cériul li este deskis!

Și tămíia remușcării să se 'nalțe în spirále ;
 fratricida-ți rătăcire ștearg'o lacrimelē tále !
 Patrie adínc mähnită, plîngi pe-a fiilor tēi oáse !
 plînsul tēu de *miserere* ! Sínt cerești și mări prinoáse !
 lacrimelē omeneshi !

Căci în timpuri de furtună după rúgi, după căință,
 dintre nórii déși și negri ies'o ráză cu priință,
 Pe-a ei căi nepregetáte, criminála omenire,
 pierde steáua ce'o condúce... dar o scápă din peire
 indurările cerești !

Destúl síngē ! destúl dóliu ! timpul acúm se'nplinește ; ..
 sus pe cériuri pintre stéle dinnoú steáua ta lucește !
 și pilótul se arátă... semn de páce și iubire,
 destúl dóliu ! destúl síngē ! du la templu de'nfrățire
 pe-al tēu rége 'ncoronát !

O! dormiți, dormiți în páce, generații obosite!
 în mormintele înkise unde stáți adăpostite,
 n'a să vie de acúma să vă tulbure 'n țěrină
 nici o grijă omenească, căci Dumnezeiasca mînă
 lá repáos v'a kiemát!...

Alții, vai! în lócul vostru beú din cúpa cea amără,
 alții pe-a plîngerii vále, plîng ca voi odinioáră,
 alții sînt kiemáți acúma la duréri și lupte noui,
 alții și 'nplinesc solia!.. déci iertáre, páce voui,
 biruitóri, biruiți!

Voi, pe cálea suferinței destúl lacrimi ați věrsát,
 voi ați tras a voastră brazdă, ați iúbit și v'ați luptát,
 voi v'ați împlinit solia, v'ați luát partea din lúme,
 pe nėsipul existenței, voi ați scris al vostru núme,
 mergeți și vă odihniți!

BATHYL CATRĂ LYDIA

Elegie în gustul antic.

Lydio, pe înălțimea culmelor ne-apropiate,
sau pe vâlurile mării de furtună 'nfuriete,
Lydio, prin umbra nopții luminată de-a ei stéle,
aș voi cu tine numai, strînsă în brățele méle
ca săgeata arzătoare în iubirea mea să zbór ;

Sau ca vîntul căre fúge cu a lui áripi infocate
ce 'ntr'o clipă vizitează pólurile depărtate,
să mă 'nalț peste tária, peste boltele cerești,
unde nu străbate ókiul răutății omenești,
nici invidioasa ură a vre-únuí muritór !

Unde singur eú cu tine, cu tine, dragă Lydie,
pe o treaptă luminoasă pe-a Elizei cîmpie,
sau pe țermuri parfumate de-a lor flóri nemuritoare ;
sau prin crîngurí ce resună de cîntări míngiitoare,
să stăm împreună, timpul, pân ce lúmea s'a sfirși !

Acoló blondă Lydie,—mă jur pe amórul mieü!—
 aş prădá cériül de sléte, i-aş luá azúrul seü,
 şi din purpura de áur ce se 'ntinde luminoásă,
 Lydio, ți-aş fáce ție haine albe de mireásă
 ce'n lumină şi splendoáre pe Olymp ar covârşi

Vino, blinda mea Lydie, nu vézi tu cum timpul tréce,
 nu vézi tú cum viața zboáră, nu vézi tu mormíntul réce
 cum áşteaptă la sfírşit? O Lydia mea iubită,
 să nu rízi de-a méle lacrimi, nici de inima-mi máhnită,
 lácrimele's míngiére ómului nenorócit.

Vino, drága mea Lydie, vino scumpul mieü tezáur,
 n'aruncá un vél de dóliü peste visul mieü de áur,
 şi a lui Bathyl iubire n'o skimbá în suferință;
 al tēü suflet fără milă să va pierde în căință
 cînd în Stixul trist şi negru voü perì neféricit!

DONA CLARA.

C'était dans la nuit brune,
Sur le clocher jauni,
La lune
Comme un point sur un i.
A. de Musset.

I.

Sub veranda elegantă de mătăasă vișinie
ondulată de suflărea zéfirului zburător,
stă la umbră gânditoare pe un jilț de iasomie,
Dona Clara, și îngână o romanță de amor.

N'a zimbit pe lume încă o guriță mai frumoasă,
nici vészutu-s'a vr'odată un piciór mai mititel,
și Murillo de-ar mai fáce pe madóna cea faimoasă,
negreșit pe Dona Clara ar luá-o de modél!

Dona Clara de la Jáen, o minúne andalúză;
aí sěi úmeri sînt de fildeș, sinul eí curát de crin.
dar ce áre de e tristă și pe rúmenea eí búzá
vécinic stă máhnirea neagră, vécinic zboárá un suspin?...

„Dona Clara, zic vécinii, tot măhnită acúm este...
decînd brávuł Don Fernando a plecát la oaste ieri;
ce blestém maí sînt pe lúme și rezboáele aceste...
cîți vitéji nu pier în éle și cîți nóbili cavaléri!“

Ș'-a luát cu el pe pagiúł Don Paéz din Alcantára...
decînd a plecát la oaste Don Fernando sóțul seú,
cîte lacrimi noáptea'n taină, întristáta Dona Clara
a vërsát pe-a eí dantéle... știe númai Dumnezéú!

II.

„A trecut acum trei zile și din lăgăr nici o veste.

— Don Fernando, Don Fernando! cum să nu mă in-
tristéz!

oh! blestém! blestém pe lúme sînt rezboáele aceste!..
ca să ai prin cine scrie n'ai luát pe don Paéz?—

„Dona Clara, zic vécinii, tot mähnită acum este...
decînd brávul Don Fernando a plecát la oáste ieri;
ce blestém mai sînt pe lúme și rezboáele aceste!
cîți vitéji nu pier în éle și cîți mîndri cavaléri”

Dar ce trópot se aúde pe paveáua sunătoáre?..
pe-o caválă din Murcia despre porțile de Fez,
ca un fulger zboarã'n spáțiu, aducînd cu el scrisoáre,
pentru Dona Clara, sigur, pagiúl ténér Don Paéz.

Madrilénele aleargă la balcoáne, la ostréte,

„Don Paéz din Alcantára! eșiți, fété, să'l privim!
ca o trestie-a lui mijloc, bucle blonde și mustéte,
a lui pintenî sînt de áur, par'că e un heruvim!”

Págiul intră, se inkină cu genunkiul la pămînt,
numai ókii seî se mişcă... ce aũ însă amîndói?...
Dona Clara 'nmărmurită nu rosteşte un cuvînt.
Don Paëz îi dă scrisoárea şi porneşte înapói.

Cu-a ei géne argintiú,
 lúna breáză
 imiteáză
 bucle créte,
 și mustețe,
 trestii, pintenii áurii!

Curioáză
 se așáză
 luná breáză
 cu-a ei ráză
 indiscrete
 pe pärete ;
 se coboáră
 pe covoárë,
 și strábáte prin zebréle
 și cu 'ncétul se lățește,
 de colánuri se lipește
 și prin colțuri se ascunde,
 or și unde,
 și se'ndeásă prin perdéle
 sub alcóvuri se așterne
 pe sub perne!..

Ókiül sëú cel argintiú
 se încurcă prin dantéle,
 sparge grátiile gréle,
 când e cólo, când e ice,
 duh zburdalnic, licurice,
 parc'ar fi un argint viú!

IV.

De mult a 'noptat acúma. Luna'n cer călătorește
a Madridului parcáne demult noáptea le-a'nvëlit,
Don Fernando'n lágăr singur foarte rău se odihnește,
iar castélul singurátec doarme'n umbră adîncit.

Númai trópotul s'aúde pe paveaua sunătoáre,
pe-o caválă andalúză cătră porțile de Fez,
ca un fulger călărește inspre tabăra cea máre
unde așteaptă Don Fernando, elegantul Don Paéz.

„Dóna Clára, zic vecinii, fericită acúm este,
căci bėtrínul Don Fernando i-a trimis scrisoáre ieri,
ce bléstem mái sînt pe lúme și rezboáele aceste,
cîți vitéji nu mor în ele și cîți mîndri cavaléri!“

BATHYL CATRA LANIA.

Am avút un vis de áur... am visát drágă Lanie,
că pe dulcea ta guriță ce zimbiá cu gingășie,
pe-al tǎu sin alb cá zapáda stríns la pieptu-mí cu
'nfoacăre,
pe-a tá mină parfumată... depuneám o sărutáre;

Am visat atunci Lanio, cá pe pǎru-ți drăgălăș,
din bukétul de pe masă zverliam flóri de topórăș,
și pe fruntea ta senină fruntea mea o rezemám
și în ókií tǎi cu fármec ókií mei îi oglindiám.

Am visát apói, Lanio, cá-ți jurám a mea iubire
la altár, luínd de mártur tańnica Dumnezeire,
și 'n génunkí m'am pus átunce, plin de șoapte amoroáse
ș'am cuprins cu-a méle bráțe tália tá mlădioásă.

Și ți-am zis cu lácrimí, drágă, lácrimí dulcí de bucurie
ce zbucneau din al meú suflet: Te iubesc drágă Lanie,
ș'am făcut în pripă drágă, pát de róze parfumat,
ș'acoló fără 'ncétare pe-al mieu sin te-am legánát.

Deatunci zi și noapte, vécinic eũ gîndesc la visul mieũ,
și în rúgú diminétei eũ mă rog lui Dumnezeu,
sára iar mă rog, Lanio, cu un dor nemărginit,
ș'o speranță dureroasă să-mi ved visul împlinit !

ILUZIÚNE.

☩ réce náva... tréce náva cu-a eî áripî zburătoáre...
nici un țerm nu se maî véde... singur númaî
mîndrul soáre,
din cereasca înălțime cu-a lui ráze 'nflăcaráte,
împle spáțiul și skinbă în noiáuuri înfocáte
spumegoásele cîmpii.

Cît zérește ókiúl áger pe întinsa suprafățá,
joácă reșkiráte jerbii de lumini albe de ghiățá,
și vápăi în brazde-albastre, blinde fócuri de opál,
pe molátecele unde lúnecă din val în val
peste pláiúri azurii.

Pe sub váluri uriáșe, nămolite 'n clătínáre,
ce greoáe 'ncét se mișcă la a vîntului sufláre,
trec în stóluri, trec rézlețe prin prăpăstiile-enorme
vietățî necunoscúte, ce aú fel de fel de forme,
sépîi, hídul scorpión ;

Cătră sără peste lúciú în zburdalnică săltáre,
 elcovánii albi și sprinteni filfiînd din aripioáre,
 peste márea 'npodobită cu rubine și topázuri,
 pliscuesc cu ghibăcie încrețitele talázuri,
 și se pierd la orizón ;

Așá fug, dispár în spátiú și se pierd fără 'nturnáre,
 urmárite ș'apói șterse de o jalnică uitáre,
 ca un nor gonit de crivăț sub tăriile albastre
 fúge dórul, fug speranțe, fug ilúziile noastre,
 s'ascund toate'ntr'un mormînt,

Existența noastră este ca o flăcără ușoáră !
 cine dúpă noi va tréce, a trecut odinioáră !
 Așá a fost scris de soartă ! Oh ! priviți cu intristáre
 peste veácuri peste timpuri generațiile cáre
 zac ascunse în pámînt !

NOAPTEA.

Pintre stélele ce noaptea strălucesc cu veselie,
flóri de áur séménáte pe-a cériului cîmpie
ce pámîntului zimbesc :
o stelúța númai este steáua mea mîngiitoare,
diamant cu ráze blinde, cu priviri încîntătoare
eu pe dînsa o iúbesc !

Cu ce dor, cu ce vápáie, duióșie sufletească,
și cu cîta nerábdáre aștept noaptea să sosiască
ca s'o vęd în cálea mea !
Și cum iésă staū în umbră ș'o privesc cu ne'ncetáre
pán ce tréce noaptea 'ntreágă, pán ce iésă mîndrul soáre,
sorb lumina 'n fáța sa !

Dar adés, adés, vai mie ! fior de moarte mă pătrunde...
un nor negru se arátă și stelúța mi-o ascunde
sub un vél întunecós ;
inzadár mă rog la vînturî și mă rog lui Dumnezeu
să ieá nórul de deasupra stélei sufletului meu
cu glas jalnic și duiós ;

Vînturile dorm în păce, nórul aprig se oprește,
 un zefir macár nu suflă... Dumnezeu'î mă părăsește...
 atunci plîng ca un nebún ;..
 plin de desnădăjduire contra crúdei méle soarte,
 ce de steáua mea iubită fără milă mă disparte,
 lacrimelor mele spun :

Lácrimi dulci, lácrimi duiioáse, lácrimi de sfîntă iubire,
 cáre-aduc în al mie'î suflet a stelúței suvenire,
 opri'î timpu'n zbóru'î se'î,
 lăsá'î pe-a méle pleoápe ce de plîns sînt acúm arse,
 să remíie totdea'îna suvenirea mea neștearsă
 dragă sufletulu'î mie'î !

SPINTARUS CATRA LYDIA.

Inprecațiune.

In gustul antic.

fost fatálă ziua cînd pentru 'ntîia oară
pe-a Ericinei țermurî, fatál te-am întîlnit,
nemernică ființă cu inima ușoară,
sirénă mlădioasă cu zimbet ipocrit!

Perdúsem tot!... in juru-mî,... furtúna spulberáse
ce Jóe dá pe lúme maî scump, maî adorát
poéticele visurî, speranțele frumoáse;
Apolon pentru nime erá acúm uitát!

Și am crezút in tine, o mîntea mea sermánă!
o!. Lethe, ieámî căința din tristul mieű trecút!...
de miű de ori maî bine, ca blonda Lezbiánă,
in perfidele únde maî bine-aș fi căzút!

Ș'acúm, de'mî maî remîne vr'un dor pe lúme iáră;
de am vr'o rugăciúne la zei a îndreptá
acesta este númaî: din mîntea mea să piáră
și kipul téeű, și núme, și suvenirea ta!

DORINȚA.

Je ne veux pas d'un monde où tout change où tout passe ;
Où jusqu'on souvenir tout s'use et tout s'efface ;
Où tout est fugitif, périssable, incertain,
Où le jour de bonheur n'a pas de lendemain.

L a m a r t i n e .

De cînd din lúmea astă neagră, spre cériul mîndru
strălucitór,
văzúî în lacrimî, că se ridică un suflet tîner și iubitór,
lăsînd în urmă dóliu și jále, măhniri duioáse în
pieptul mieú,
deatunci speranța perî în mine, perî credința în Dum-
nezéú !

Singură moartea ímî mai remîne ! Și dácă este adevérát,
că'n foc se skimbă sufletul nostru ș'apói în cériúri
arde curát ;
atunci mormîntul e vis de áur ! O moarte ! vino, nu
'ntârziá
căci noaptea vécinic, o stea frumoásă lucește vésel în
cálea mea !

AMICILOR MEI.

Stănțe.

Sublata Spe.
Seneca.

I.

Sînt oare'n viața noastră de-o jalnică tristetă,
cînd ómul în durere speranța a pierdút ;
atunci, o sacrilégiu ! bêtrîn în tinerete,
el blăstemă momentul în cãre s'a nãscút !

Dar timpul fúge, fúge, sub boltele albastre,
înprãstie în spãtiu blestémurile noastre !

II.

Fantasmeme vietei în córuri zburãtoãre,
a visurilor noastre plãcúte fericiri,
apãr, dispãr, ne'nșãlã cu fete zimbitoãre,
ș'in urma lor ne lãsã cãință și mãhniri !

Iar timpul fúge, fúge : cu áripele sãle
dorinți, mãhniri și lãcrimi le ieá in a sa cãle !

III.

Oh ! zice ómul,... poate ... o zi să treacă încă...
 căci... cine știe?... soarta adés s'a înblinzit;
 și trec și ani și zile... durérea'i mai adîncă...
 sermánul om suspină și tréce 'nmărmurit !

Dar timpul fúge, fúge; cu áripele sále,
 suspinurile noastre le 'nădușă în căle!

IV.

Ce crivăț, ce furtúnă, ce váluri uriașe,
 in stáre să sfăráme întregul univers !
 și éle sînt făcúte să spulbere din fășă
 o gingașă ființă plăpîndă'n al seú mers !

Iar timpul fúge, fúge, cu áripele sále,
 restoarnă și zdrobește tot ce-a găsit în căle !

V.

Se uită'n cériú... dar nime... Vai ! nime nu'î respunde;
 uimirea sa se pierde pe áripe de vînt ;
 cuprins de desperáre, se 'ntoarce-atunci ... dar unde?...
 privirea sa se pierde pe úmedul pămînt !

Și timpul fúge, fúge; cu áripele sále,
 el sfarmă și restoarnă tot ce-a găsit în căle !

VI.

Credința ne dă viața, iar îndoiala moarte ;
 ca să pătrundem cériul noi nu sîntem aici...
 și numai îndoiala de cériuri ne desparte,
 ferți-vă de dînsa, o scumpii mei amici !

Și timpul fúge, fúge ; cu áripele sále
 credința, îndoială, le spulberă în căle !

VII.

Oh ! cît curáj ne trébuí, și cită 'ncumétare !
 ca să combátem réul, oh ! cîte suferim !
 Viața este-o luptă ce 'nvécí sfirșit nu áre,
 cunúna biruinței în cériuri o primim !

Și timpul fúge, fúge ; cu áripele sále,
 curáj, încumétare le aruncă 'n a sa căle !

VIII.

Un zimbet, o cunúna... de glórie o rázá, ...
 ce vis atunci pe lúme cu drág ne 'nkipuim !
 o noapte númai treácă, și visul înceteáză...
 himere pe ruine a dóuazi găsim !

Și timpul fúge ; fúge cu áripele sále,
 realități și visuri le spulberă în căle !

IX.

La pára únei lampe ce'n trémur se topește,
 — Simbólu viéții noastre—bêtrínul învêțát,
 Tot mësura prezentul, trecútu rescolește,
 Dar n'a gícit nimica, nimica, n'a aflát !

Și timpul fúge, fúge, cu aripele sále,
 știință, neștiință, tot úna le ieá 'n căle !

X.

Dar ascultáți !.. Ce vúet în spáțiú să aúde ?..
 a tresărit pămíntul !.. planéte s'aú ciocnit ?...
 s'aú loviri de arme, s'aú blestémuri crúde...
 o vékie 'npěráție adínc s'a prăbușit !

Și timpul fúge, fúge, cu áripele sále,
 și tron și zei și arme le spulberă în căle !

XI.

Ș'o alta îi ieá lócul pe treptele sfărmáte ;
 in bronz și 'nkide trónul și porți de diamant,
 așáză la hotáre străji aprig ínarmáte
 o mîná nevězútă o culcă în neánt !

Și timpul fúge, fúge ; cu áripele sále,
 și porți, și bronz, și străjă le sfáramă în căle !

XII.

Ici, un puternic sceptru cu stémă lucitoare,
pe cáre-un nóbil sînge prin sînge l'a mărit,
cu flámuri glorioáse ce filfie la soáre,
in mîna únuí josnic și stúpíd ipocrit!

Și timpul fúge; fúge cu áripele sale,
și glórie și flámuri le-aruncă'n a sa cále!

XIII.

Coló!... dar ce urgie?... ce vrajbă'nfuriátă!
turbáne, căști, tiáre le spulberă în vînt?...
ca porumbița fúge de vultur spáriátă,
pálida libertáte pribágă pe pămînt!

Și timpul fúge, fúge; cu áripéle sále,
și libertăți, și náții le sfárîmă în cále!

XIV.

Ce fantasmagorie! ce crúdă 'nverșunáre!
ce îndoiéli! nesátiú! mizérii și sudóri!
cînd glásu 'nțelepciúnei ne strigă cu'nduráre:
„Trăiți, iubiți și credeți, o pácnici muritóri!“

Iar timpul fúge, fúge; sfármînd în a sa cále,
mizériile noastre cu áripele sále!

XV.

Dar marginile lúmiei încét se luminează.

Din sinul vecinicieî ies ráze pe pămînt ;

și somnul mîntuirii spre noi se indreptează :

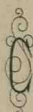
a Providenței zimbet : o crúce pe mormînt !

Iar timpul fúge ; fúge și 'n apriga sa căle !

mormintele le sfarmă cu áripele sále !

RUGĂCIUNE.

DI,
DI,
Romulæ genti data remque, prolemque,
Hor. Carm. Sec.

 Copii!... destul acuma... intrați la rugăciune...
intrați! e oara nopții, prin crengile de lăur
abié măi suflă vîntul... iar soarele apune,
la orizón s'arată luceáférul de áur!

Intrați.....

— Doamne, Doamne! din cériuri privește;
tinerelor inimă triméte-al téeu har!
rugăciúnea noastră, Doamne, o primește,
lacrimi și tãmiie, jertfã pe altár!

Izvór al blindétei și al îndurãrei,
tot ómul te simte în timpul cel greú,
tu verși pe cîmpie cornu 'mbelșugãrei,
spre glórie dúce táre bráțul téeu!

Cînd zgúdue cériul furtúna turbată,
 și bâte-océánul cu biciúri de fóc,
 mila ta ascunsă náva sbuciümátă
 spre limánul pácinic dúce cu noróc!

Glásul téeu puternic lúmea o deșteaptă;
 pe cálea virtútei tu o indreptézi,
 aráři nemurirea și ómul așteaptă,
 cu-a ta vecinicie mintea-ı luminézi!

Soárele páșește lucind pe-a ta cále,
 planétele 'n spátiú le-ai ínlanțuit,
 ziua zilei spúne minúnele tále,
 atéul se pleacă și táce uimit!

Ce fáptúri mărăte, și ce strălucire
 cînd îmbráci nátura cu al téeu vestmînt,
 cînd trec peste ápe prin nemárginire
 pe aripi de vînturi nóuri de argint!

Tu arunci ín spátiú pulberea de áur,
 dai cériúluı stéle, pámîntuluı flóri,
 ín piept ai pus rúgă—cel mai scump tezáur,—
 insecta ín iarbă, vulturul ín nóri!

O! păzește, Doamne, cu-a ta ocrotire,
 pământul ce 'n sînge atît l'am scaldăt,
 sacrele morminte, vekia moștenire,
 ce popóruł rége cázînd ne-a lăsát!

Hotárele noastre toáte... le 'ntregește,
 ferindu-le, Doamne, de barbarul pas,
 kiámă pe popoáre și le infrățește,
 fă-le să 'nțeleágă, cerescul tǔu glas!

Pe-a Istrului țermuri pline de mări fapte,
 dă, Doamne, să curgă, să curgă la soáre,
 și rîuri de miére, și rîuri de lapte,
 dă-ne săcerișuri cu imbelșugáre!

Pacea, 'nțelepciúnea fá să infloriască,
 dă Domnului tîner cúget priitór,
 martirilor noștri cunúna ceriască,
 patriei în dóliu, un bun viitór!

MÚZELOR.

A vous, troupe legere,
Qui d'aile passagere
Par le monde volez,
Et d'un sifflant murmure
L'ombrageuse verdure
Doucelement esbraulez,

J'offre ces violettes,
Ces lis et ces flourettes,
Et ces roses icy,
Ces vermeillettes roses
Tout freschement escloses
Et ces oeillets aussi.

De votre douce haleine
Eventez cette plaine,
Eventez ce sejour ;
Cependant que j'ahanne,
A mon blé que je vanne,
A la chaleur du jour.

Du Bellay.

 ouî umbre dulcî și blînde, drăgalășe zburătoáre
ce pe călea vieței méle mi-ați zimbit cu înduráre,
múze, elocvente múze, grațioáse eroine,
cáre singure pe lúme, singure mi-ați voit bine,
voï, fințe ce-am iúbit ;

Vă aduceți, voi, aminte cînd bateá vîntul de sárá,
 cînd pe margenea dumbráveii tremurá creanga uşoárá,
 cînd din codrii singuráteci, de pe pláiuri departáte,
 de prin munţi, de prin prăpástii, de prin lócuri necálcate;
 de pe ţermul pustiit ;

De pe riurile creţe, de pe unda'n clătináre,
 de pe lácurile albe, din natura'n dormitáre,
 se 'nalţá prin umbra nopţei . . . se 'nalţá ascuns şi táinic
 glas înáduşit în lacrimi? . . . erá glásul acél jalnic
 glásul vécíniceii duréii!

Sau cînd vulturii prădalnici, spárgînd nórii fără teámă
 biciúiaú cu a lor áripi cériurile de arámă,
 şi cînd páserea furtúnei în amurgul trist al sérei
 de pe stínca detunátă tulburá odihna mării
 cu sálbátece strigări?

Vă aduceți, voi, aminte—*zile de duréii menite*,
 cînd a barbarilor hoarde, ca şiroáie cátránite,
 de la Nordul trist şi aprig încálcáú cotropitoáre,
 strámoşasca moştenire, patria nemuritoáre,
 şi pámîntul ei de kin,

Oh ! ca frunza căre căde din mlădița încă verde
 eă vedeám atunci aéve cum speranța mea să pierde,
 și 'n tăcúta-mi desperáre, în durerea mea adîncă.
 căutám departe'n lúme, un pustiiú, un țerm, o stîncă,
 unde 'n lacrimi să suspin !

Și cînd singur priviám iarăș cériul únei nopți senine,
 trist și pálid ca o umbră pribegind pintre ruine,
 eu vedeám că se desprinde ca săgeáta'nflăcărátă
 lunecînd în întunérec de pe bolta ínstelátă
 un luceáfěr luminós.

Și credeám atunci că este și se pierde'n vecînicie,
 mîndra stea a țerii méle ca o pálidă făclie ;
 iar din lira-mi dezmiardată de a zefirilor sufláre,
 eșiá, fără s'o atingă mína mea tremurătoáre,
 súnét jalnic și duiós !

Vă adúceți, voi, aminte cînd în zilele amáre,
 túnul dátător de moarte bubuind pintre popoáre,
 zdrumecá sub a lui roáte, mistuiá sub al sêu foc
 fráți în sínge, prunci în lacrimi cu părinții la un loc
 sub un soáre plumbuit ?

Sau cînd úra veninoásă, demagógica bîrfire
 ațîțá fócu 'n cetáte și pe fráți la învrăjbire,
 cu a lor búze otrăvite înegrind cu'nverșunáre
 modestia și virtútea, rára dezinteresáre
 și talentul aurit ?

Binecuvîntám atunce fárá préget și cáință,
 binecuvîntám în suflet și'n adínca-mi conștiință,
 —éko de duréri táceute—légea binecuvîntáta,
 nesfirșita înduráre: „*să nu treácă înc'odată
 ómul pe acest pămînt!*“

Iar pe mií de ecatombe din a vecíniceii háos,
 la lumina lampeí méle părăsind a lor repáos,
 arătîndu-mi semnul muncei și a morței ce-aú avút,
 treceáú únul după altul tóți martirii din trecut
 tirînd giúlgiúl din mormînt!

Voi atunci din înălțimea culmelor neapropiéte,
 de pe zérile antice de lumini învápáiéte,
 din a Tempei mîndrá vále, de pe naltul Elicón,
 de pe-a Ericinei crîngurí cu luciósul orizón,
 din a Castaliei stînci,

Pe-ale Hespériei ráze, diafáne, lucitoáre,
 alergáři cu duióșie, voi suróri nemuritoáre,
 și în sufletul mieú jalnic pírguit de suferință.
 Ștergeáři lacrimel mele, întăriáři a mea credință
 alinând duréri adínci!

Clio, elocuenta Clio, zina a tot știutoáre,
 omenirei suferinde darnicá mîngiutoáre,
 ea ce trónurile astăzi le restoarnă, le clădește,
 mîne la mormînt, la *glórii* pe popoáre însoțește
 povestind a lor trecut;

Neinvinsă, necoruptă, priveghind cu îngrijire,
 cu-aí seí óki de foc pătrunde ca un lynx în ațintire
 adormita conștiință a popoárelor deșteaptă,
 ea rezbúnă, resplătește și spre glórie îndreaptă
 lúmea de la începút!

Ea a timpurilor stínse martură nenduplecătă:
 de-a eí óki minciúna fúge ca o viperă calcătă;
 ea, înțelepciúnea vieții, a memoriei viată,
 far nestíns, plin de lumină, ce străbate neagra ceată
 sol de bine pe pămînt,

Pe cel slab ea îl ridică, pe cel mîndru'l infruntează;
 de ea crima se ascunde, pe tirăni ăi inferează;
 de la margenele lúmei preste glóbul luminós,
 să aúde pretutindenî glásul seú cel maiestós,
 înțeleptul seú cuvint!

Ea atunci ridicînd falnic lumináta sa făclie
 în a mea singurătate, îmi ziceá cu vrednicie:
 „Să n'atingă calomnia búza ta neîntinátă
 „nici vicleána ponegrire, pátimă neîmpacátă
 să n'atingă mintea tá!

„Ideál neatins dar vécinic, țel de nóbilă simțire,
 „tot mai sus, mai sus te'nalță, spre-o mai nóbilă ménire
 „ómul nu-î făcút pe lúme o ființă tîritoáre,
 „de origine cerească, mintea sa triumfătoare
 tot spre cériú se va'ndreptá!“

Nu! poétul de se púne sub un steag,—orcáre fie,—
 glória-î datór să-î cînte, căci a lirei armonie,
 nu-î făcútă să 'nsoțiască pe căi negre și glodoáse
 în mulțimea rătăcită facțiúnile hidoáse
 cu-ai lor șerpî șuerători!

Nu! de púhabele pátimi, înjosita clevétire,
 bardul generós și candid va fugi cu oțërire,
 ca și lébeda ce fúge spre izvoárele curáte,
 când pe-a lácului oglindă simte undele patáte
 cu páși grabnicéi și ușóri!

Thália cu a eí mască și ironica privire,
 biciúia, rizînd, morávurí, fără de milostivire;
 Melpoména cu punnárul rezbunáre meditînd;
 și prin o teroáre sfîntá sufletéle curáțînd
 loviá crimenul sperjúr,

Euterpe și Eráto cu accentele ușoáre,
 Polymnia pán'la cériúri inaltá a eí cîntáre,
 Urania-mí duceá ókiúl prin a lúmei armonii,
 Terpsicóra 'ncingeá dánțul vécinicilor bucurii
 sub a stélelor azúr!

Ale Dardániei zidiúri și cetáțile 'n ruiná,
 Eliseána cîmpie de atîția erói pliná,
 Césarii bátrîni în lanțurí, Hécubea în desperáre,
 și a zeilor mînie și a lui Neptún turbáre
 Caliópe 'mi povestiá,

Și misterele antice, țermurile înegrite,
 pálidele umbre 'nkise sub parcánele 'ntreite,
 semizéii mîndri, aprigi, cu a lor armúri întrégî,
 curățînd de monstri lúmea, și dînd oámenilor légi,
 pe cînd legea nu domniá!

Fiți dar binecuvîntáte, vergure cu vél de áur,
 căci sîntéți în viața noastră cel mai prețios tezaur,
 și poétul ce se púne sub al vostru falnic scut
 fericit va cîntá vésel ziua 'n cáre s'a născút,
 și pe voi vé va mări.

Dar un har vé mai cer încá, zine binefácătoáre:
 cînd o salcie pletoásă, salcia cea plîngétoáre
 mulcom clătînd prin áer a ei frunze de argint
 va șopti în freámét tálnie al mieú núme pe pámînt
 și mormîntu-mí va umbrî;

Pe-ale Hespériei ráze, diafáne, lucitoáre,
 să-mí trimiteți, umbre sfinte, pe aripí de vînt ușoáre,
 o voi, fiíce-a Mnemozinei, grațioáse eroine,
 cáre singure pe lúme, singure mi-ați voit bine
 mîngîérile adînci.

Oh! să nu aúđ atunce buhna 'n noapte viforoásă
 filfínd pe lîngă mine cu-a ei áripe scămoáse,
 nici fanfára de rězboáie, jalnic bóčetul de múme,
 trópotul negrelor hoarde pustiínd sěrmána lúme.
 glásul crunților bașkirí!...

Și amicilor atunce, zine mult mîngítoáre,
 nimbul de cereșți lúmine să le dáți cu înduráre,
 și să púneți cu iubire pe-a lor frunte 'ntinerítă
 a talentului cunúná, láura nevestejită
 semnul sfínteí nemurírí.

Și s'aúđ prin somnul vécínic șoapta ápei la izvór,
 mielușéii zbierínd gíngaș, lîngă pieptul mámei lor,
 a Diánei corn de noapte kiemínd la vînătoáre,
 hăulítul depe munte, cîntecele de fecioáre,
 rágetul turmei de boi.

Bízíítul de albine, buciúmul depe costișe
 găngurítul turturélei pintre crengi de arinișe,
 freámetul codrilor tineri, aprígul múget de táur,
 și privighitoárea noastră, mierla, gangurul de aur
 și talanca dela oi!

Să nu crească lângă mine nici o plîntă otrăvită,
nici painjenul să-și țese pînza sa cea colbăită,
iar pe pajiștea mea verde să nu simt că s'a oprit
vre o inimă vicleană, nici vr'un suflet ipocrit
oh! să n'aúd glásul sêu!

Și cînd lúna, sus pe boltă pintre nóri să va ivi
ș'ale măgurilor creste tainic le va polei,
úna din ale ei ráze luminînd să se opriască
pe mormîntul mieú cu jále, iar în cériúri să luciáscă
steáua sufletului mieú!

DON PADIL.

I.

Padre mio din Sevilla, Don Padil Saltapadil,
un abáte bun la suflet și naiv ca un copil,
e anahorétul nostru. Decînd lumea este lume,
nime n'a cunoscut încă un monáh cu mai bun núme:
cuiós și blind și darnic, aplicát la céle sfinte;
el canoánele păzește și în fapte ș'în cuvinte,
cu glás dulce alineáză, cînd î-i spuî orce mîhniri,
și cetește zi și noapte viața sfinților martiri!
Tráiul ș'î-l petrece aspru núma 'n post ș'în rugăciúne,
singura-î deviză este: *amór și religiúne*.
La ospęțuri nu s'arată. D'apoi cînd oficiáză?...
Júri că e purtát de ingeri, căci din júrul seú ies ráze...
și cînd ține 'n catedrală pe amvón cite-un cuvînt,
sufletele zbor la cériúri, drácii fug depe pámînt!
Pentru el î-și daú în lături vélul cúgetului lor,
mielușelele iúbite, stáulul cuvîntátor
și toți strigă în Sevila că'î adevérát scandal,
Don Saltapadil cum încă să nu fie cardinál.

Dar să zice că prelátul Don Inigo din Conflán,
 pentru mitra meritată a scris ieri la Vatican,

Și la Róma s'a pornit
 din Sevilla Don Brandini
 Barbarini
 scribul cel neobosit.

II.

Voi poéți cu mîndru cúget ce îmbláți după noróc,
 și cu lacrímile voastre pribegiți din loc în loc:
 drághi copii acáror inimi sînt ca róua de curáte,
 frunți senine, drágáláșe, suflete nevinováte;
 voi pe cáre-o crúdá soartă v'a desmoștenit pe lúme,
 și pustiiúl viéței tréceți fără parte, fără núme,
 mîndri, înșăláți dar véseli, umbre-a noptilor albastre,
 ce ținéți adînc ascunsă táma inimilor voastre;
 Voi ce plîngeți, voi ce gémeți de a ómului durére
 și în kinul minței voastre, i-í cătăți o mîngiére;
 voi ce tremuráți de jále și vė 'ntoarceți lăcrămînd
 cînd din tînéra mlădiță vedéți frunzele căzînd,
 crinul rupt de vîntul aprig, ráza ce se pierde 'n cer,
 sufletele cáre zboára în a unbrelor mistér,
 voi cuprinși de fócul táinic, torturáți de îndoială
 făr' o suvenire 'n lúme, făr'o piátră mormíntálă,

noi Oedipi fără speranță, cărui vécinic vă gândiți,
 ideálul omenirei, Sfinxul vieței să giciți
 voi ce-adés sîntéți victima lacriméi de crocodil,
 nu v'ați întrebát vr'odátă cine este Don Padil,

Pentru cáre s'a pornit
 din Sevilla Don Brandini
 Barbarini
 scribul cel neobosit?

III.

Depe mamă el se tráge din Don Jos Saltapadil,
 depe tátă nu știm bine... al Astúriei copil,
 el a fost luát, de tînér, și crescút cu îngrijire
 de o stárețá duioásă într'o sfîntă mînăstire.
 Dar în Spánia, să știe, máicele nu pot să crească,
 pe copiii cari 'n lúme vin în partea bărbătească.
 A fost dar silită máica, vărsînd lacrimi înzadar,
 pe orfánul fără sprijin să'l trimită 'n seminár,
 căci din mica lui pruncie Don Padil jurá adése,
 pentru Crist să'și dea viața și pentru-a lui mirése;
 cériul se însărcineáză cu copiii cei orfáni!
 Don Padil aveá atunce tocmai optsprezece áni.
 Nu puteá mai mult copilul să mai stea în mînăstire.
 Tristă a fost și amără oára cea de despărțire.

Don Padil, caracter nóbil, în a sa recunoștință,
 pentru-acéi ce se 'ngrijise de plăpînda lui fință,
 respîndiá amáre lacrimi táinic în sufletul seú ;
 inima 'și puneá la máice și speranța 'n Dumnezéú !
 Așá sînt făcute 'n lúme inimele iúbitoáre,
 mult î-ți va zimbì norócul de 'i iúbì cu ífocáre,

Așá ziceá fericit
 în Sevilla Don Brandini
 Barbarini
 scribul cel neobosit.

IV.

Depe verzile costișe și sêlbátecele creste,
 ce sê 'ntind pe sub Zamóra, unde Dúro fără veste
 tréce 'n albia 'i stincoásă zmălțuită cu safrán,
 stropind Sória, Aranda și pierzîndu-se 'n oceán ;
 depe munții singuráteci ce sê 'nalță pán' la soáre,
 ale nopței negre géne sê întind în depártáre ;
 întunérecul gonește ziua ce se pierde 'n cer
 ș'acúm stélele de sáră se arátă cu mister
 încurînd lumina lúnei, ráze dulci scînteietoáre
 scápără din frunze'n frunze cu o mûtă îngináre,
 și prin trunkiúri scorboraóse, pintre crengile uscate
 s'adún umbrele pribége din pustiúri depártáte ;

éle zbor, se furişază, peste pláiuri se strecoără,
 — sînt a Máurilor umbre ce-aũ domnit odinioară. —
 Turnul vékiũ al mînăstirei acũm nu sã mai zêreşte,
 pe ţiţinile ei groáse, greóiu poarta sã 'nvirteşte
 ş'în kiliile ínkise cu glas blînd, íncetişór,
 máicele la rugăciúne, aprind candelile lor.
 Númai singur trist şi pãlid pe cãrárea povîrnitã,
 Don Padil cãlãtoreşte avînd inima zdrobitã.

Cine-atunci puteá gîndi
 cã la Róma Don Brandini
 Barbarini
 pentru dînsul va porni?

V.

Oh! vãzút' aţi, fãr' a plînge ín viaţa vre odátã,
 un copil cãre porneşte ínr'o ţãrã depãrtatã,
 cum sã zmúlge dela sinul mult duioásei sãle múme
 cãre géme şi suspiná blestemînd aceastã lúme?
 cãci sîntém supúşi ínr'însa, vai! la légi neînpãcate;
 rêsplãtim, fãr' índoiálã, strãmoşestî şi mãri pãcate!
 Dacã Eva cea bãláie, mult zburdalnicã copilã,
 nu s'ar fi plecãt la şoapta únuí şarpe fãrã milã...
 un dragón fãrã de lége... scos din oştile cereştî...
 — cíţi dragóni nu sînt de-aceştii ş'în oştile pãmîntestî...

nime însă nu'î alungă — și... din fructul cel oprit,
 cu atîta lăcomie, crúda n'ar fi înghițit...
 Astăzi n'am trăi în lúme tot in stárea de păcát!
 Oh! de cîte suferințe noi atunci am fi scápat!
 Căci abié te naști, și grija kiar din fáșă te inháță,
 copil, școála te íneacă, barbát, luptele din viață,
 un pedant nătîng și aprig, kiar în floárea vrístei tále,
 te adápa cu veninul trist al neștiinței sále;
 mai tîrziú te ieá amórul, pasiúnile te ieú,
 glória, ambițiúnea... știe númai Dumnezéú,
 nici un leac, nici o speranță, vai! așá a fost să fie!
 Să plecăm grumájii noștri sub fatála tiranie!

Tot așá gîndiá mähnit
 Cîte-odátă Don Brandini
 Barbarini
 scribul cel neobosit.

VI.

Muritóri, cînd alba lúnă peste deáluri s'a culcát,
 cînd păstórii cu-a lor turme dela stául aú plecát
 cînd prin codrii singuráteci tréce freámetul ușór,
 trezind páserile 'n cuiburi ce dormiáu cu púiii lor;
 cînd pe mările întinse, pe sub nóuri prelungite
 návele pornesc și spintec a lor váluri odihnite;

cînd aũ încetát în cériuri îngereștile-armonii,
 cãlãtorul cînd zãrește înrouãtele cîmpii,
 saũ cînd Fébus î-și oprește cáii sêi albiți de spúme,
 și skimbînd a sále ósii, pribegeste 'n altã lúme;
 pãn' a nu eși strigóii fãrã sínge din morminte,
 și vultánii și șacálii, pãn' nu daũ de oséminte,
 cînd luceáfêrul de áur î-și arátã cornul sêũ,
 în genunki atunci ș'în lacrími vè rugãți lui Dumnezéũ,
 ca în mila sa cea máre și divinã și duioásã,
 sã nu lése niciodátã vára fãrã flóri frumoáse,
 nici cușcúțã pãrãsitã de-a eĩ galbeni canaráși,
 stúpii fãrã de albine, cása fãr' de copiláși!
 Nu 'i pe lúme kin mãi silnic, nici mãi jalnicã 'ntristãre,
 o durére mãi adîncã! Așã zice-un póet máre.

Tot așã gîndiã mãhnit
 cite-odátã Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit.

VII.

Oh! uitát-ați în vecie ziua cea de oțerire,
 zi de jále și de lácrîmî, zi de neagră suvenire!
 cînd pe călea fără marginî, nepătrunsul viitor,
 ca pe-o mare furtunoasă a plecát al nostru dor!
 Înzédár luciá în cériuri auróra grațioasă,
 umplînd spáțiul de ráze și de unde luminoáse;
 înzédar zburáú zefirii cu-a lor aripî diafáne
 clătínînd a-léne criniî și pestrițele antáne.
 Sprintenele crisantéme, anemónele alpestre
 în kiliile deșarte să uitáú pela ferestre.
 Și cuprinse de miráre, neștiind tristul exil,
 sê 'ntrebáú cu îngrijire unde este Don Padil?
 Sê 'ntrebáú úna pe alta în limbágiul lor cel mut:
 „Ce să fie oáre astăzi?... Máícele ce s'aú făcút?
 „Este o nenorocire!... dóliú fără îndoialá!
 „Nu vedéți ce tristă páce, ce... tăcere mormintálá?
 „Númaí cînele se primblá pe cărárea părăsitá,
 „clătínînd plecát la umbrá fruntea sa cea ovilitá,
 „și tot urlá în zéstîmpuri... iar la țintirim în vále
 „clópotul neatins de nime, scoáte súnete de jále!
 „Dar acúm, acúm pe drúmulo ce prin munți să prelungéște
 „singur singurél departe, Don Padil călătorește.

Aşá scrie mulţămit
 pentru amvon Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobósit!

IX.

Cînd stejárul dela poartă cuprins de'acél sfînt fiór
 ce umplea de groáză mare pe orcáre muritór,
 şi făceá sã afle ómul prin sibilicul suspin,
 táinele necunoscúte ale orbului Destin;
 el cáre vestise 'n lúme neámurilor spăimîntáte
 pentru negréle lor crime resplátiri drept meritáte,
 dóliul cáre 'i áşteaptă şi nestînsele cáinţi,
 muncele fărã de cápèt, ne'npácátele dorinţi,
 spáimá ce înfioreáză şi inperioása silă,
 şi slábãnogita Foáme, Bêtrînêta fărã milã;
 ale Infernului fiice, ce te iaú pentru vecie,
 Remuşcãrile fatále şi zdrenţoása Sãrãcie.
 Moartea, pãlidadele Boále, cu-a lor jalnic aşternút
 luînd régi, fecioáre mîndre, pruncul de abié nãscút,
 ale Skitiei geroáse oşti în şiruri oţelite,
 ce'şi rãstesc asuprá lúmei a lor cnúturi înlétite,
 şi Discordia ce zmulge cu-a ei mîni înflãcãrate
 depe fruntea sa aprinsã limbî de foc învãpãiate,
 apoi Timpul rizînd, vecinic cu sarcasticul profil,
 trebuiá acúm sã spue unde este Don Padil,

Pentru căre s'a pornit
 din Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit!

X.

Îndreptînd atunci spre éle voácea sa tremurătoáre,
 „O! voi, fiíce-ale Aurórei, zise el cu întristáre,
 „acúm din aceste ziduri bucuria a zburát,
 „luáți crépul lung de dóliu... Don Padil s'a depártát!
 „Plîngeți! pentru voi deacúma orce bine înceteáză!
 „Nu staă mult deasupra lúmei ale Fericirei ráze!
 „Vai! deacúma înainte cine vė va mai iúbì!
 „Haína voastră de mireásă cine o va rėsfoi?...
 „Plîngeți a lui depártáre, drághi copile părăsite,
 „la singurátatea tristă fára milă osîndite!
 „Dar vė míngléți în suflet cáci pe mările albastre,
 „rėspîndi-vor Elcovánii jalnic lacrímile voastre,
 „iar din éle, în palátul strălucitului Oceán,
 „vėd sirénele'nșiráte pe bănci míndre de mărgeán,
 „cu-a lor dégete de nacru cum le-adúnă pe-un altár
 „prefácîndu-le în fire de alés mărăgăritár!
 „Nereidele în urmă cu năfráme de opál,
 „cum impodobesc cu éle mitra únuì cardinál;
 „iar la Gnida vėd pe Vénus gáta a-l încoroná,
 „Zéilor, opriți pe Parcă firul viéții de-a-í curmá!“

Iar din toți mai picilit
 din Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit!

XI.

Așă cuvîntă stejárul cu proféticul seü glas.
 singurul profét mai sigur ce deatunci ne-a mai remás,
 căci de la Hristós incoáce—cum zic cei drept-cre-
 dincióși—
 toți prorócii sînt pe lúme númai niște minciunóși!
 cînd deodátă să ridică de prin văile umbroáse,
 de prin peșteri, de prin lácúri, luncile intunecoáse,
 eco durerós spre cériuri: Oceanidele fété,
 brúnele Hamadriáde, și Driádele cokéte,
 priapéele cernite plîng prin trunkiúrilor roáse
 éle, mai cu sámă, éle de amór nesătioáse,
 iar prin ceáța ce să pierde la a soárelui ivire,
 úna dúpă alta, triste, vézi venind spre mănăstire,
 máicele în háine negre... ai jurá că éle sînt
 sfintele mironosițe cînd se'ntorc de la mormînt!
 ce tăcére plumbuită!.. moartea a-í pútea să zici,
 jócul, risúl, veselia, parc'ă n'aú mai fost pe-aici!
 númai cînele se primblă pe cărára' părăsită,
 clătínînd încét la umbră fruntea sa cea ovilită,

și tot latră în zestîmpuri, iar la țintirim în vâle,
clópotul ne-atins de nime scoáte súnete de jále!
dar acúm, acúm pe unda ce la soáre strălucește
singur, singurél departe, Don Padil călătorește.

Cine-ar fi putút gîndi
cá la Róma Don Brandini,
Barbarini,
pentru dînsul va porni.

XII.

Valladolid e oráșul menit pentru 'nvěțáturá
unde Don Padil, novice, se supúne la tunsúra,
aspre régulí îl așteaptá: a sa coámă lucitoáre,
sub o foarfecă tăioásă pică făr de induráre;
al seú mijloc drept, subțire sub o háină potrivită,
i-l închide trist și oblu o sutána mohorită,
glúma, véselele vorbe și okiádele duioáse,
sînt oprite, pedepsite de légi aspre, riguroáse;
nu mai dúce-aici viáța ce duceá la mánăstire
dar îl întăriá credința ș'a prelátului iúbire!
Valladolid e vestită prin vestitul seminár,
vékia Pintie románă, patria lui Escobár,
nu cunosc altă cetáte mai măreáță, mai frumoásă,
cu nárávuri mai curáte și mai mult evlavioásă.

năvăleşte-aici junimea din provinciile depărtate,
 opt colégiuri sînt clădite și o universitate ;
 aici înflori doctrina, cîmódă, mîntuitoăre,
 ce-a ținut atîtea veăcuri toată lumea'n admirăre,
 patriótica știință și morála 'ndemănată :
 de a învăță pe lume ce n'ai știút niciodată !

Așá spúne mulțămit
 din Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit !

XIII.

Iezuitecele armii aice s'au întocmit
 de Ignátiü Loyóla generálul iscusit.
 învățătúriile-antice și bētrínul Aristót
 cu morála lor cea vekie, aű remás pe jos detót.
 Aici să învață bine cum un om cu iscusință
 poáte lesne să impáce ne'mpácáta conștiință ;
 Don Padil învăță lesne latinește prea curát,
 avînd märe aplecäre spre dormit și spre mîncát.
 „*Epítome sanctus liber*“ și „*De viris*“ mai întēi.

catihisul totdeauna îl puneá sub căpătăiü.
 cu o félie de pîne după ce se inkiná:
 cartea la un loc cu pînea el mai lesne-o inghițiá!
 apói incepú să 'nvêțe tómul sfintelor canoáne,
 cazuistecele glóse, groásele pedalióáne,
 a sfîntului Tóma Sómă, comentárii și sholiü,
 Valladolid e vestitá prin a sále teorii.
 Ale erudițiúinii glorioáse rezultáte,
 opt colegiüri, nu e glúmă, și o universitáte!

Tot aici s'a instruit
 altă-dátă Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobósit!

XIV.

Patru ani de'nvěțátürá și vr'o opt de prohibire,
 sînt deajuns să pregătiască pentru hirotonisire
 o inteligentá rară; și, cum este cunoscut:
 lúmea e școála cea máre, școála e un începút!
 Știți că este mult mai bine—luînd toáte la un loc,—
 să știü mai puținá carte dar să aí mai mult noróc!
 Don Padil intrá în lúme pe căi strimte'ntunecoáse
 dus de-o mîná nevězútá spre o culme luminoásă.
 Al seü núme de blindețá și vestitele cuvinte,

o neprihănită viață, consacrată celor sfinte,
 vestea sa de dărnicie, și a sa cuvioșie,
 umpleă lumea de-admirare și de-o mare duioșie.
 intr'un veac, cum e al nostru, veac de materialism,
 veac de léne, veac de poște, veac de trîndav egoism ;
 veac de desfătări ușoare, este-un meteór deplin,
 să vézi pe un om ce áre că trăește cu puțin,
 iar favóririle soartei peste alții le răvarsă.
 „Reminé-va, totdeáúna, suvenirea tá neștearsă“—
 stáreța scrieá adése prin prelátul Don Pamfil,
 o e rar, e rar aceasta !“ Așá erá Don Padil.

Tot așá crédea smerit
 in Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit !

XV.

In Valladolid atunce trăiáú, singure, retráse
 doui nobile matroáne cu narávurí cuvioáse :
 Dona Laura Hermóza, Dona Linda y Ramire,
 una grásă și bálaie, alta brúnă și subțire.
 Magdalene 'n pocăință, lácome de ideál,
 dușmane neîmpácáte a céluí mai mic scándál.
 Neștiind úna de alta, de mult véduve pe lume,

amîndouî cu avére, amîndouî cu renúme ;
 și la vristă cînd pe fâță, timpul nendurat însamnă
 cu penélul seú sarcastic brazda galbénă de toamnă.
 De a sufletului soartă îngrijite din pruncie,
 și de dînsa, cu tot préțul singure voind să fie,
 de-o sfințenie nespúsă căutînd cu infocáre
 cine le-ar puteá condúce la viața viitoare,
 un om sigur, demn și táinic înainte mergátór,
 conștiințelor slábúte călăúz ocrotitór ;
 cînd la prédica cea máre înaintea lor rostită,
 amîndouî-și zise'n suflet: „Iátă Mésia dorită“
 aici, Don Pádil ținúse un cuvînt „De Sancta vita.“
 începînd întei cu *alfa* și sfișînd apói cu *vita*.

Cuvînt bine meditat
 ce'n Sevilla Don Barandini
 Barbarini,
 toátă noaptea a lucrát !

XVI.

Incurînd din înălțimea cériurilor domnitoare,
 al virtuții sále mérit, pe-a sa frunte gînditoare,
 — semn aléșilor în lúme,—Réul de a obori,
 ca o jerbie de áur, sfintul dár se coborî
 și cu el putérea máre orî-ce ránă-a lecuì,

dúhul necurát din trúpurî c'un cuvînt a izgoní,
 crúda neegalitate ucigînd'o pe pámînt,
 pátimelor de tot féliúl doctor fára de argint!
 el da célor scoşi din slujbá mîngîiere şi speranţe,
 demagógilor bugétul şi înalte alianţe,
 veduvelor alináre şi epitropî la orfáni
 însuráţilor rábdáre, minte célor gogománi ;
 idioţilor putérea pe carlişti îi blástemá
 (pentrucá nu ísbutise dupá cum sá aşteptá) ;
 in Valladolíd ştiinţa, macár cît de puţintică,
 fételor nemáritáte zestre şi altá nimicá,
 zgomotoásei opoziţii aspre *pronunciamentos*,
 la *Los fueros* antice vécinicele *movimentos*,
 cum sá scrie, sá cetiáscá gazetárilor povéte,
 generálilor résbóinici geográfia sá 'nvéte,
 pentru el nimic nu ţine, şi nimica nu pástrá,
 ce luá de la bétrîne numai tinerilor da.

Iar din tóţi maî folosit,
 in Sevila Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit.

XVII.

Spre dovádá la aceasta Don Brandini barbarini
 cu plácúta Dona Smára nu maî tráiaú aşá bine

Nici un spor, nici stup, nici floare, nici un galben canarás,
 și după atîta poftă, nici macár un copilás,
 Don Padil, de Don Brandini, după ce a fost kiemat,
 binecuvînta cu dárul ce de sus îi erá dat.
 Deatunci flóřile 'n grădină, de tot féliul flóri frumoáse,
 dalbe infloresc la soáre kiar de-i vára secetoásă,
 și'n prisácă prin știúbéie vécinic matcele roiesc,
 prin cușcúțe mií de páseri nebunátec ciripesc,
 dar minúnea cea mái máre pentru ókiul omenesc,
 e că 'n cásă copilásii ca puzdéria foiesc !
 Dóna Smára, cîteodátă e atîta de boțitá—
 Don Padil atunci zimbește—de copii și necájitá,
 incît blastemă în táină și 'n tácuta-í conștiință
 alintáta și naiva a poétului dorință ;
 căci să iasă prin grădină ea nu mái aveá răgáz
 făr ca tóiul de albine să n'o piște de obráz,
 páserile de prin cuște zi și noapte-o asurzesc,
 iar copiii, ca pe-o minge, între ei o hărățesc.

Iar din tóți mái píclit
 in Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobosit !

XVIII.

Ascultáți... trompéta sacrá să aúde 'n depártare !
 in Sevilla pretutindení este bucurie máre !

sólîi trec purtînd flamúra zilelor de bucurie
 tot popóru e pe strade cu stîlpári de veselie.
 Înşirată tréce 'n stóluři pedestrimea aurită,
 zuruind cu a eî pîteni pe paveáoa lustruită ;
 şi în sfînta catedralá staü matroánele ticsite
 pentru astá zi frumoásă cu dantéle 'npodobite.
 Candelabrul sá 'ncovoáie sub făcliile aprinse,
 salt în spáţiu heruvimîi cu aripele întinse,
 şi sub góticele arcuri cu 'mpletite mozaice,
 sá 'nalţ váluři de tămîie din tripédele antice ;
 şi tot clérul din Sevilla precedát de crúcea máre,
 cu prelátul sfînt în frunte, tóţi aşteaptá la altáre.
 Don Padil mărét, páşeşte tîrind mantia vërgátă
 şi lovind cu a sa cîrjă pardosála marmorátă ;
 patru júni în háine albe duc a veştmintelor poále,
 opt cadelniţi înainte parfumeáză a sa cále;
 şi pe treptele divine rostind cereştile vorbi
 Don Inego il proclámă „*Cardinal urbi et orbi*“

Iar din tóţi maî picilit,
 in Sevilla Don Brandini
 Barbarini,
 scribul cel neobósit!

ELEGIE.

aliarch, iubite oaspe, de cînd nu mai vii la mine,
sub povoára întristărei kipul mieu s'a ofélit,
unde's zilele frumoáse?... unde's noþtile senine?...
Parcă'n dóliu toátă lúmea de atunci s'a învélit!

Vai! nu'þi mai adúci-aminte de trecúta fericire!
Taliarhe! Taliarhe! cît de grabnic te-ai skimbát!
Tu 'mí jurái că o să fie vécinică a ta iúbire;
cu ce þi'am greþit eu þie, de atita m'ai uitát!

Au portiþa ai găsit'o într'o zi macár inkisă,
cînd tăcúta mea Lycisca într'amurgu te-aþteptá?...
nu ardeám de-ajuns parfúmurí?... fáþa mea se vestejise?...
sau în jócurile noastre eu þi-am refuzát... cevá?

Cînd ai þti... a mea grădină în ce stáre să găseþte!...
copăcéii púþi cu tine pán' la únul s'au uscát!
porumbiþa mea cea albă, întristátă pribegéþte;
cine þtie în ce codri sěrmánica a zburát!

Bine îmi ziceá atunce siriáca vrăjitoáre . . .

Haxo, ce pîndiá la lúnă danțul cel de Corybanți :

„nu te'ncréde'n oákeși pálizi cu priviri rătăcitoáre,

„sînt ca flúturii zburdalnici și necredincióși amanți.“

Vino ! liliácul tînér a scos floárea lui frumoásă,

turturélele la soáre toátă ziua gînguresc,

hohotesc prin peșteri fáuni cu-a lor nimfe pofticioáse,

păstoríțele, păstórii tot péréki să rezlețesc !

Vino ! mi-am luát de noapte o tunică prevezie,

cu myrt verde și cu láur páțul l'am împodóbit !

iar Lycisca ține gáta lingă cúpá aurie,

anfora cu dóuí toarte cu vin vékiü pecetluit !

OGLINDA.

Batil.

Ce vęd! Ce arătäre!!

Múza.

Amicul mieű iűbit!

Batil, un veac acúma decínd ne-am despărțit!

Batil.

Purtäre fără sáměn.. sítéți nepricepúte..

Mě láși pe așá timpuri... te dúcí pe neștiúte...

Múza.

A trebuit atunce...

Batil.

Și pana 'mí ieí cu tine...

Cutrieri toátă lúmea cu.. cine știe cine?

Múza.

Primirea 'i cordiálă!.. tot bolnav cum se véde!..

Și mintea ta, sermána, tot númai în rěű créde.

Batil.

Pe timpul cel mai darnic de dulce inspiraře,
 cînd flóřile 'ntind mîndru gurița lor la soáre..
 cînd recoróșii zéfirî din váile mánoáse,
 zburînd, ți-adúc în táinã o șoaptã amoroásã..
 cînd saltã de iúbire la múgetul de táur..

Múza.

Cînd saltã'n crîngurî mierla și gangurul de áur!..
 Cînd...

Batil.

Tristã ironie!.. zadarnic te sileștî!..
 Tot sarbédã în glúme, și tot spreñțirã ești!..

Múza.

Și tu tot ipocondru, o jalnic muritór;
 nemásurát în toáte și vécinic cîrtitór!...
 Cãci ți-ai fixát în minte o lúme ideálã,
 în sféřî necunoscúte... teribilã greșálã!
 În loc sã rizi, tu blastemi, c'o úrã 'nversunátã!
 Ascultã-mě pe mine... te vei cãi odátã.
 Tu ștîi cît de puternic cu tine m'am certát,
 și uîți cã pentru asta de-aice am plecát;
 voiú remánéa cu tine de crezi cã am dreptíte.

Batil.

Eu m'am deprins acúma cu-a mea singurátáte!
 Dar spúne'mî, te rog, unde ai colindát de-atuncea.

Múza.

Unde-a voit norócul și soarta să m'arunce!

Batil.

A! umble după soartă! alergă după noróc!
Și până azi, în lúme, nu ți-ai găsit un loc?

Múza.

Defél, defél! speranța,—mă jur pe-al nostru zéu,
că te-oiú găsi mai bine, o mizantrópul mieú!
dorința de a'ți spúne aiúrea ce-am vészút,
și timpurile gréle prin cáre a'ți trecút;
și mila mea cea máre de trista ta ființa,
un dor de țără.. poate... o táinică căință...

Batil.

Un dor de țără, 'n tine! o, limbă ipocrită!
cînd știú că ești în suflet adine cozmopolită!
Ideie ce provoacă și úră și scándál!

Múza.

Tot făr de judecátă! tot superficial!
In contra calomniei nu este adăpost!..

Batil.

A! recunoști acúma! dar spúne-mi unde-ai fost?
Ce țeri! ce násipișuri; ce pláiúri locuite,
ce țermuri și ce unde, oráșe fericite,
ai vizitat deatunce? Și unde ai ajuns?
Vészút-ai multe lucruri, și ris' ai de ajuns?

Múza.

Am ris, ca totdeauna! A ómului prostie,
 își are pretutindenî întreag'a sa domnie!
 Universálă plintă, adîncă roditoare,
 ea singură-î pe lúme învécî neperitoare!
 Sub zónele toride, sub cele temperáte,
 și peste timp și spáțiu, oceánuri depártate,
 civilizát saú barbar, or unde-un om trăiește,
 cu dînsul, fără muncă, luxurioásă crește.
 Și crivêțul, semínul ce holdele doboára
 sînt vînturî pentru dînsa de dulce primáváră!

Batil.

A! minunát! îmi pláce! profunde meditátii!
 Ce limbă elegantă! ce mîndre comparátii!
 Dar unde? mă rog, unde? unde-ai erborizát?
 aceste adevêruri, de unde le-ai aflát?
 Ai cunoscut, desigur, vr'un vajnic jurnalist?!
 te-ai rătăcit pe drúmurî cu vr'un naturalist!
 saú ai citit vr'o carte acúma publicátă...
 Știința e la módă...

Múza.

Da! foarte căutátă!

Revoluționáră! dintr'insa am aflát
 c'un momitóiú că Eva în Ráiú s'a cununát,
 și că din ei eșit-a, plodoásă fără milă,
 mult ca năsipul mării nemernica prăsilă,
 ce astăzi guvernează intrégul univers!
 Deatunci spre frumusétă, ea véselă a mers!

Incét, încét cu timpul, și fără *presiune*,
 a dispărut cu tótul strábúna uriciúne;
 și falca cea de cîne, și tímpla zvîcnitoáre,
 și fruntea cea tím pită, pleoápa clipitoáre,
 sprincénele de ciclop, tufoáse 'ngemánate,
 ce le numim noi astăzi *sprincene inghináte*;
 un ókiú de steclă, stúpid, și titva cea osoásă,
 compún acúm o fáță plácúta, grațioásă;
 și voácea 'nádușită atunci mornăitoáre,
 azi voáce elocuentă, la cériú cuvîntătoáre;
 încit pierdút de spáimă și táinic îngrijit,
 să-uită învėtųatul și stă incremenit,
 privind atîtea féțe de falnici muritóri,
 erói din alte tím puri, mari ocîrmuitóri;
 momíțe în principiú, dar metamorfozácii,
 ai lúmií seculáre véki privilegiiții,
 alése căpiténii, vestiți cuceritóri,
 féți-logoféți cu pléte, poéți și oratóri,
 și nu 'nțelege astăzi—o timid scepticism!—
 cum mai persistă încă fatálul atavizm,
 și n'a scăpát cu tótul de vékia sa osîndă,
 posteritátea Evei!.—ia uită-te 'n oglindă!

Batil.

Dar muzele, din cine-s?.. a cui posteritáté?...

Múza.

A fantaziei voastre ființi neîntrupáte;
 noi n'am fost cu părékia în kivotul lui Nóa,

eșim din voi întocma ca Minerva din Jõe,
 sîntem saũ nu sîntem! și cugetărea noastră,
 tîmpită saũ sublimă, e cugetărea voastră!

Batil.

Impie! sacrilége!.. ce sufletu'ngrozește!
 mai bine 'n fundul mării!..

Múza.

Aceasta vă privește!

Dar am uitát a'ți spúne: ajunsă la hotărē,
 erá să m'asurziască teribila fanfără,
 a Renumirei glásuri din céle patru unghiuri!
 Ce șiruri de ghirlande! ce arcuri de triumfuri!...
 O sută mií de túnuri în áer bubuieáu,
 flamúrele vergáte la cériuri filfiáu!
 Și mîndre uniforme, arme strălucitoare.
 oráșele 'n lumină ca 'n zi de sárbătoare;
 se 'nghesuiau pe stráde tribúni elocuenți!..
 Vē felicit acúma... sînteți independenți!..
 Am admirát din suflet troféele răpíte,
 a consulilor voștri cunúni nevestejite,
 politica 'nțeleaptă, adinc prevézetoáre,
 ce-asigură de-acúma o stáre 'nfloritoare;
 cum v'ați atrás a lúmei simpátii îndoióásē,
 prin tactul, prin măsúra, purtárea generoásē,
 pentru tratáte-a voastră credință neclintită,
 fruntárele ne-atinse și patria mărítă,
 și pácea, 'nbelșugárea, doritá libertáte,

de astăzi înainte sînt bûnuri cîştigáte!
 Aşá voiră zéii! Ce falnică skimbáre!
 N'ajunge 'n toátă lúmea Zeiţa vestitoáre,
 Popoárelor s'anunţe triumful cîştigát!
 Ferice de acia ce armele-aú luát,
 şi vulturii náprasnici desfáşurînd cu fálă,
 prápástui 'n ţárîná Domnia cea fatálă!
 De-acúma înainte în loc de sínge, lapte,
 şi marmura şi bronzul v'or spúne a voastre fapte!
 Pe láncele 'nroşite vor creşte pe cîmpie
 édera mládioásă şi viţa cea de vie!
 Strimónul, Istrul galbén curáţi vor şerpui;
 spre márea léşuri híde n'or mai rostogoli!
 Afárá biruinţă, înáuntru amnestie,
 şi porţile lui Iánus ínkise cu mîndrie!
 Cînd ştiú că în cetáte staú gáta să zbucliască
 discordia civilă şi úra cea fráţiască,
 fatriile 'narmáte, veninul de partizí,
 ohlocraţia nóúă cu vékií eupatrizí,
 şi fiúul pe párinte, párintele pe fiú,
 se sfáşieáú acúma ca fiárele 'n pustiiú!
 In atrium... sub ókií domesticilor zeí,
 atíteá perkiziţii şi zbirí, şi paraléi,
 barbátul de feméie pe stráde aruncát,
 fiind acúm din slujbá sermánul alungát
 şi criza cea băniasă... cei tréizeci de tiráni,
 tréizeci şi trei anúme... nomarhií veteráni
 pribégi şi trişti şi pálizí, cum íncă îi privim,
 pierdúte instrumente a vékiúluí regim,

și dárea 'n judecátă teribilă, cumplită,
 a célor șapte oámenî cu fruntea încrețită!
 Un singe de cerneálă pe publice le piéțe,
 a patriei privire sta gată să înghiéte!
 și vrajba, turba, sétea atîtor nóbili fii,
 cine să púie mîna pe a Státului moșii,
 prigoána în alégeri!..

Batil.

Vorbește mai încét!..

Múza.

Și pentru ce aceste?... pentr'un ciur de bugét!
 Și încă în ce stáre! peirduit și istovit..
 Ca vai de el! de... misii... de diürne spîrcuit!..
 Veți recunoaște dáră, o pácinici muritóri!
 că máre-a fost iertárea și prea indurátóri
 barbátii de la cîrmă!... Căei să credeá atunci
 ființe osîndite, în Keáda să v'arunce!
 Cinci ani de cármuire fusése crimen máre,
 ce meritá pedeapsă, iar nu amnistiáre.
 Ce n'ar fi dat Románul în singe înecát
 pe Márius cu Sila să-l vádă împácát!
 Ce n'ar fi dat Aténa în timpii destrám_íți,
 Pe-Aristofán cu Cléon să'í vádă 'mbrătoșáți!
 O sécoli! o viáță! o máre Vecinicie!
 Memória aceasta păstráți-o cu mîndrie!!

Batil.

Cît pentru morții noștri, șiráguri de skeléte,
 cări-au perit în șanțuri de foáme și de séte,
 desculți și goi ca Negrii, la criveț tremurînd,
 și ránele lor crúde în zdrențe ascunzînd,
 sub fócul din cetáte de moarte dátátór,
 in mlaștina pustie, departe de aí lor,
 sěrmánele lor umbre... ce rău ne mai pot fáce!

Múza.

Și-aú astupát mormîntul *et quiescant in pace!*

Batil.

Maí fericiți, o zină! de mií de mií de óri!
 O lacrimí! o trădára! vitéjii luptátóri,
 în groápa lor cea ráce, sármánii n'áú aflát
 de-a patriei iubite pámînt instreinát!
 Vai! inima mea plină de indignațiúne,
 nu-și aflá mîngiére nici kiar în rugáciúne!
 Și pentru ce, o doanne! ce úri aveám a stînge?
 Ce rezbunări! ce silă?... .

Múza.

Din nóbilul lor singe
 Va crește libertáteá cu rámura de áur
 a patriei iubite neprețuit tezaur!

Batil.

O láinică sumeátă! o țarcá mult limbútă!
 Tu rizi de-a mea durére, fințá prefácútă!

In glúmă le ieî toáte și tótul ínfruntézi,
nimic n'ai sfînt pe lúme, nimic nu respectézi!

Múza.

Căci risu-î a mea armă, și glúma ironie!
cu éle te 'narmeáză! A lor ipocrizie,
gîndirea lor vicleánă de șerpe-otrăvítór,
negreáța lor din suflet și scepticismul lor,
exclusivismul aprig pe căile pătrunse,
fanfaronáda, tónul, prostia lor ascunsă
demască-le la lúme!... tăcérea-î vinovátă
cînd lásă în uitáre Virtútea insultátă;
A lui Luciliú armă, a lui Horáț ridică!

Batil

E slábă-a mea putére și voácea mea prea mică.
Ce sarciná enormă! Ce luptă uríășă,
și ce natură trébui pe om să-l ieî din fáșă;
să-î răscolești rărunkiî ca márea de adînci.
unde clocește réul ca vipera sub stînci;
s'aruncî a sále pátimî ca frunzele la vînt,
ș'ntr'un cortéj de vițiî să-l dúci pán' la mormînt!
Scalpélul conștiinței s'apési fără cruțáre,
să tai fără de milă! ce oarbă 'ncumátáre!
Și pentru ce? Horáțiú, Luciliú, Junenál,
și Pers ínpiedecát-aú la Róma vr'un scandál!
Putút-aú să adúcă trecúta eî mărire,
a timpurilór falnici pierdúta moștenire?
Cumplita iperbólă și versul lor de foc,

pe Mesalina, noaptea puteaú s'o ție 'n loc ?
 Scutit-aú d'infamie romána laticlavă ?
 pe Traseás, Senéca, pe Búrus de otrávă ?
 împiedecát-aú oáre Republica să piáră,
 pe stoiçi de la moarte adése voluntáră ?
 Minia lor aprinsă și aprigul lor kin,
 Înlăturát-aú mersul fatálului Destin ?
 Periculós și străniu, absurd o ce'mi pretinzi.
 Acúm la bătrînețe o cursă î-mi întinzi,
 Eú căre în viața n'am atacát pe nime,
 să-mi compromit blindéța cu-a sátirei asprime ;
 s'aprind, fără de minte, făclia învrăjbirei
 acúm, când stăm cu tóți, pe margenea peirei,
 când viitórul nostru s'a prefácút în sfinx,
 când dușmanul pîndește cu ókii sei de lynx !
 când fiii rătăcirii, sub masca populáră,
 ațîță și întartă discordia amáră !
 O ! nu ! a tále sfáturi, vicleána ta zimbire,
 ar aminti trecútul de tristă amintire !
 Nu rísul, ci prudenta ne scápă de pericol,
 Să ne gîndim cum trébuí...

Musa.

Atunce plîngi ridicol !

Batil.

Da ! negreșit, voiú plînge, voi suferi în mine,
 și zile mai prospére, voiú așteptá mai bine,
 căci s'a vészút adése un vultur rápitór
 pe porumbița 'n áer gonind'o'n aprig zbor;

sărmăna fuge 'n spațiu, spre codri se grăbește,
cînd un vîrtéj năprasnic pe vultur îl lovește ;
pătruns ca de-o săgeată, el căde la pămînt,
iar porumbița zboară pe aripe de vînt !

Múza.

Apátică ființă, ești fără de părékie,
te leágănă în visuri și dormi pe-aceá urékie,
așá ai fost în viață, nemernic pe deplin,
așteaptă mîntuirea să'ți vie din senin . .

Batil.

Ascultă-mé și curm'o, îți mai repét odátă,
mă obosește-acúma mania ta ciudátă . .
cu satira la mine nu afe adăpost,
mai bine povește'mi și spúne unde-ai fost ?

Múza.

Aténa și Corintul, și Sibaris vestită !

Batil.

Aténa și Corintul ! o, zină fericită !
o țermuri ! culmi antice ! pămînt al libertăței !
unde-a domnit cu slávă zeița frumuseței !
Oh ! spúne-mi ! povestește-mi—ce bucurie adincă !—
ce fac amicii noștri ? trăiesc cu tóții încá ?

Múza.

O ! da ! trăiesc cu tóții, trăiesc și prospereáză,
m'au întrebát de tine . . ei se intereseáză . .

Batil.

O dulce suvenire! pe Nicias, pe Fléon?...
Pe Mnezilóc, Alcandru, Rifás, pe Demoléon?
Pe Hermogén retóru, pe mîndrul Calistrát?...

Múza. :

Da, negreşit, ți-oiú spúne; pe tóți i-am vizitát...

Batil.

Pe Licisca cea brúnă, Lania cea báláie?
A căria cosițe ca spicele din cláie,
mă incîntáú odátă?. Erátó de la Ftîi?

Múza.

S'aú măritát cu toate ș'acúma aú copii.

Batil.

Telém, a căruí coámă, rotátă, lucitoáre,
păreá că 'nprumutáse a nórilor splendoáre!

Múza.

De cincî óri, pán' acúma, el s'a cásătorit,
și, pentru-a cincea oárá legál s'a despărțit,
cu tact, cu iscusință, de cîte orî se 'nsoárá,
in ládă tescuește o nóuă zestrișoárá:
apói, încét cu timpul, și potrivind'o bine,
neveștele le lásă, dar zestrele le ține.
Altfél, cu tóți amábil, prea îndatoritór,
azî lúmea îl salútă de *zestri-antreprenór!*

Batil.

Pirgofilact din Arta, vëzútu-l'ai vr'odátă ?

Stratég erá atunce ..

Múza.

L'am cunoscut îndátă.

Arhistratég acúma și foarte prețuit
 ohlocrației mîndre, stîlp vrednic și iubit.
 De cîte óri Aténa silită s'a aflát,
 armáta să'si retrágă, pe dînsul l'a kiemát;
 căci áre pentru fúgă o rárá iscusință !
 Cît ține lupta, doarme, iar dúpă biruință,
 îndátă se arátă și spúne nencetát
 prin cîte mări primejdii, visînd s'a strecurát !
 Apói a scris o carte în cáre sprijinește
 că Xenofont cu oastea meréú se rătăcește ;
 că n'are cunoștință, de drúmuri nici habár !
 și el acúm propúne un noú itinerár.
 Amicii seî în táină, se uítă și zimbesc ;
 cei mai intimi, pe fáță, îi spun și 'i dovedesc
 că de-ar fi fost pe timpul retrágerii faimoásă,
 din zéce miî nici únul nu s'ar fi'ntors acásă.
 Dar el uimit și mîndru, de sine incîntát,
 la alte mări retrágeri se créde destinát ;
 și mulți curténi, la curte, șoptiáu prin coridór
 că Skiții vor să'l iée la ei ambasadór !

Batil.

Dar Mnezilóc, ce fáce ? el nu s'a insurát ?

Múza.

Ba da! de trei óri încă și este magistrát;
 și dascal de tinbála, în múzică artist,
 și cîntăreț la templu, retór și journalist.
 Din zóri și până 'n noapte, din noapte pân' în zóri
 el cîntă, recitează poéți și oratóri;
 și totdeaúna áre, urítul de'si omoára,
 în casă o soție, afára-o soțioára!
 Cu or și ce partidă se'npacă, se 'nvoiește,
 pe tóți îi tãmiáză, pe tóți îi proslăvește;
 cincî posturi, pân'acúma, el áre și ocúpă,
 nevoile vieții cu grijă le astúpă;
 și spúne pretutindenî, c'o logică solidă,
 că este ómul Țereî iar nu om de partidă!
 Skimbátu-s'aú guvernul, atuncî cu acéiași limbă,
 —și Hercul știe númai de cite óri se skimbă—
 cu cáre pân' atunce, prezentul lăudá,
 trecútu ocărește păstrîndu-și slujba sa!
 Cu astă rînduiálă, și potrivind'o bine,
 partidele le lásă dar slujbele le ține,
 altfél cu tóți amábil, prea îndatorítór,
 Aténa îl salúttă de *slujbe antreprenór!*

Iar Fléon moștenirea dinnóu și-a îmulțit;
 corintián din suflet! Rifáz mi-a povestit
 c'a întreprins prin țará o grea călătorie,
 cu gînd ca să'si găsiască o zestre de soție;

și c'a găsit'o 'n fine, dar că, sgîrcit cum este,
 nesățios și lăcom de băni și de neveste,
 el plînge-acúm în tăină pierdúta-î holteie,
 și zéilor să roágă ca vėdov să remíe!
 Și spúne despre dînsul bătrínul Eurínóm!
 „Acúm puțin îi pásă, căci áre-un clironóm.

Alcandru este liber, dar foarte suparát!
 De-o pátă criminală, sěrmánul a scăpát:
 o intrigă ascunsă, o tristă-acolisire,
 pentr'un moment sbîrcise eterna sa zimbire!
 Trăiá cokét și vésel, cu șapte, opt iúbite,
 cu mîndre ekipájuri, ospěturi strălucite,
 și vinul de la Cipru, strafida din Corint,
 inpodobiáu, la dînsul mării cúpe de argint;
 la ipodróm, la teatru, matroanele-î zimbiáu,
 din căuza avérei, de ginere-l okiáu,
 cînd vúetul năprasnic zbucește deodátă,
 că a furát Alcandru de la părinți o fátă,
 a lui Canábe fiică ce n'áre nici o zestre,
 ce stă mai toátă ziua gătită la fereastre.
 Părinții ei atunce aũ mers la tribunál,
 ș'aũ denunțát cu zgómot oribilul scándál,
 cerínd cu gravitate onoárea reparátă
 pedeapsă drept exemplu, iar pentru judecátă,
 cerínd despăgubire în caz cînd, din mîndrie,
 ar refuzá Alcandru s'o ieie de soție.

In taină, procedúra acúm se pregătiá :
 Alcandru de aceasta nimica nu ştiiá ;
 cînd fú citát în formă. Venind la tribunal,
 el declarà pe fátă, că n'a urmát scandál ;
 că Cória, din cásă, cu ştirea lor eşise,
 că tot cu-a lor ştire la el o găzduise.
 Canábe şi Xantipa tăceáú la începút :
 Alcandru dădeá báníi sub titlu de'nprumút ;
 nu mult după aceasta, copila fugi 'n Cars,
 unde trăieşte astăzi cu skitul Anaxars.
 Iar martorii depúse sub aspru jurámînt
 cum arătă Alcandru : cuvînt cătră cuvînt !
 Aú ris judecătórii de-a Xantipei figură,
 şi astfel să ínkise această procedúra.

Iar Nicias, istóric deodátă s'a făcút,
 un tom macár în ţară, din ea nu a vîndút !
 El, pe Semiţi îi şterge din númerul de náŭii,
 şi e semit el însuş...

Batil.

Aşá sînt renegáŭii.

Múza.

Rifás şi Demoléon, politici dezbináŭi
 á'nfintát acúma biüróú de avocáŭi.
 Rifás, cum ştii, de viŭă antică, aristocrát,
 Demoleón, dincontra, om noú şi democrát,

cuprinși de focul tăinic, zelóși apărători
 ai văduvei sėrmáne ș'ai slábilor minóri,
 de multe óri, și *grátis*, din *púra bunátate*,
 la tribunále ápăr femėi kiar mărítate ;
 pledind în despărțenii ; și iărėș pentru bine,
 mai ápăr ici și cóle, vai ! tinere-orfeline
 pentru clironomie ! Și cum s'a întimplát,
 Rifás pe-o democrátă bogátă a luát ;
 Demoleón, dincontra, o văduvă matrónă,
 de la bărbát fugitá din Téba epigónă,
 avind plecáre máre a'și ruiná bărbáții ;
 —ea ruiná deatunce, mai multe generáții.—
 Uniți dar prin o soartă comúnă dar contráră,
 cu mintea mlădioásă, linbúți din cále-afáră ,
 și, după nóua lége, ei astfel s'au gíndit :
 „Oráșul nostru este în dóui împărțit :
 „deoparte eupatrizii, de alta ohlocráții,
 „—orí nu sîntém atunce din liberele náții.—
 Tu vei pledá atunce, o scumpe Demoléon,
 cînd Heliăștii noștri vor fi dintr'aí lui Cléon,
 iar eú din inpotrivă, și tot așa 'n alégeri,
 prin bună kibzuire și búne întélegeri,
 noi vóturi numeroáse meréú vom aduná,
 un centru prea puternic așa vom ínjghiebá ;
 ș'o criză neașteptátă, pîndind cu iscusința,
 ínpúne-vom atunce a patriei voință ;
 Și dácă d'ntinpláre—sînt mulți ínpertinenți—
 calomniind ni-or zice ! sîntéți neconsecuenți,
 noi vom respunde-atunce, c'o falnică clamoáre,

„*ie mai pre sus de pátimă a patriei salváre!*“
 C'asă a fost de veácuri in țéřile aceste :
 partidele se'npácă pericol dacá este ;
 și tot acéiași oámenī ce iéri i-am defăimát,
 sīnt astăzi fii ai țéřii, sīnt tóți barbáți de stat,
 ce 'nădușă deodátă veninul lor amár
 sacrificīndu-și úra pe-a patriei altár !

Iar Ermogén retóřul, mái mult călătorește,
 deși nu pentru asta Republica 'l plátește ;
 și 'n loc să 'nvéțe carte meréu politiciáză :
 prin nóui coaliții *partide noi* creiáză !
 Sub forme studiáte și gest de oratóř,
 e 'n stáre să vorbiască, linbúťul vorbitóř,
 torent de vorbe multe cu crieri necopti,
 de la tribúnă singur, trei zile și trei nopti.
 Vorbește despre toáte și vrúte și nevrúte,
 atácă, cenzureáză guvernele trecúte ;
 el de la Jóe 'ncépe discursurile sále,
 atácă, cenzureáză guvernele-actuále ;
 și tésa-ī favorită de cáre 'nvéci vorbește
 e glóřia, mărirea ce patria 'nflorește ;
 iar réul ce'i ucide și lipsa de dreptáte,
 e că nu aű la dīnșii destúlă libertáte !

Batil.

Ce farsă grosolánă!.. și nime.. nici un glas?...

Pe mīna lor Aténa acúma a remás ?

Múza.

Pe mîna lor, ascultă!.. mulțimea fără minte.
 bezmétică, ușoară să ieá după cuvinte:
 Demagogia proastă prin númer se inpúne.
 Ea niciodátă mîna pe adevěr nu púne.
 nu știe să desfire—și lucrul este greu—
 virtúțile din vițiu, nici binele din rěu!
 Nerodnică și tînpă, de pátimi ínbuibátă,
 nesățioasă, oarbă, se lásă guvernátă,
 de-acéla cáre știe mai bine s'o pîndiască,
 și pátimile sále mai mult să'í lingușiască!
 Gîndirea, cugetárea îi sînt ínveci dușmáne!
 Ce'í pásă de știință mulțimeí grosoláne!
 Socrát beù otráva! pe Grahí îi părăsește,
 cu ostracismul aprig pe Aristid lovește!
 Martiri ai libertáței de bine 'nflăcăráți;
 in Báratrum pe únii, iar alții lapidáți!
 Sub fel de fel de forme, cozmopolit Protéu,
 hídósul monstru vécinic ridică cápul seú!
 Și ce tirán pe lúme, ce iscusit soldát,
 pe bestia aceasta nu aú încálecát?
 Și cu trompéta 'n mîná n'a ameițit cetátea,
 cá a scápát popóru, scápînd societátea!

In Sibaris o iarnă silită-am fost să șed,
 cetáte mai ferice, nu s'a'ntînplát să vėd!
 Nu-í utopist pe lúme, nici filosóf va fi,

de la Platón la Mórus să poată născoci
o stăre mai prospéră, un stat mai priincios !
Pe lîngă ea Mormónii, Salanta sînt pe jos !
Sînt toți bogăți și mindri ! Acéla căre n'are
Trăiește deopotrivă în mare 'nbelșugăre !
De lucsul enigmatic streinul stă uimit,
cînd află, maicusámă, că n'aũ nici un venit !
Stăpînul este slúgă și slúga este domn ;
au izgonit cucóșii căci î-i treziáũ din somn ;
cucóșii scóși din țară,—privești te 'ncintă— !
De sine să 'nțelege—găinile-atunci cîntă !—
Petrecere și báluri : o duc într'un benkét !

Batil.

Cu ce trăiesc atunce ?

Múza.

Cu a Státului bugét !

Cînd Státul se încurcă, mulțimea 'n opoziții
s'aruncă și pocește, prin nóuî coaliții,
un alt guvern. Acesta, de criză dîndu'și sámă,
un noũ bugét croiește și publică-o prográmă !
Pentru moment atunce polémica 'ncetează,
iar gazetării noștri din noũ se intremează.
De la miniștri tocma și pán' la bariéri
un noũ guvern să fáce cu cei flămînzi de iéri !
Într'o unire falsă speranțele își pun,
și cît îi ține 'n slujbé, guvernul este bun.
Dar dacă, de'ntimplăre, n'aũ încápút cu tóții,

nu sînt destúle lócuri.. atunce patrióþii
 formeáză-o nouă clică, și scot un nou jurnál;
 atácă cu vigoáre strigînd că e scandal,
 „o crúdá apatie, o crimă neiertátă
 „o stáre-așá de lucruri să fie tolerátă;
 „guvern fără-de-lege, miniștri trádátóri!
 Kiar sacra dinastie s'atácă-adesóri;
 conspirá cu streinii ce-aștept cu nerábdáre,
 „a patriei cadavru să'l calce în picioáre!“
 Cu timpul, dacá clica prin vóturi se ínpúne,
 guvernul să tocmește, și fáce fuziúne:
 pe cei uzáþi i-alungă și kiámă pe cei noi;
 scápînd astfél și trónul și țára din nevíi!
 Prin aste sacrificii ca rácu'nainteáză
 rězboáiele civile așá să 'nlátúreáză!

Batil.

Dar bine, acești oámeni în intrigă experti,
 n'aú nici o treábă 'n lúme, industrie, comerț?

Múza.

Oroáre! sacrilégiú! ar fi o injosire
 din meserii să'și fácă o índeletnicire!

Batil.

Cine'í hrănesc atunce? și cine îi ínbrác?
 Nevóile víeþii prin cine'și satisfác?
 La muncă și la lucru ei nu sînt ínboldiþi?

Múza

Au pentru-această treábă compánii de semiþi.

Batil.

Am cunoscut aice trei blonde 'ncântătoare,
 erău atunci în dóliu, scînteii cotropitoare :
 Lania, Frósa, Iris a lui Tidéu copile,
 spartán din cei trei súde . . .

Múza

Cázút la Termopile !
 Am petrecút cu éle la bálul de la curte.

Batil.

Erău atunci copile, purtău rokițe scurte.

Múza.

Lania-î măritată c'un Sibarit fruntaș
 și ea dă astăzi tónul și móda în orăș.
 Activă, liberálă, să înțelege 'n toate ;
 politică și arte, gătélele bogáte ;
 de-al seú barbát zburdalnic de loc nu e jalúzá ;
 colindă zi și noapte: ba Lika e lehúzá,
 ba iése pentru áer, cäláre, în trásúrá,
 ba'î nuntă, ba'î logodná, ba'î vilegiatúrá ;
 ba trec streine armii, vre un atlét prin țárá,
 ba-î un concert de noapte, revistă militáră,
 de binefáceri báluri, pentru rániți o kétă,
 aleargă ca zvirúga, vorbind, zimbînd cokétă ;
 trec prinșii din rêsboáie, un oaspe eminent,
 sînt alergári de toamnă, saú vine-un regiment ;
 saú vinde mărúnțúșuri, deskide-o loterie

cu oastea kiar pornește pe a lui Mars cîmpie !
 Ba astăzi a poftit'o vecina sa la măsă,
 ca Providența 'ntocma n'o mai găsești acasă !
 și cînd la teatru noaptea, cu ea te-ai întilnit,
 cu lacrimi ți se plînge că moare de urît !

Iar Frósa elegantă pe ciți n'a ruinát !
 S'a despărțit acúma de-al patrule bărbát ;
 căci únul erá moále și trist și cîrtitór,
 al dóile prea iúte și vajnic cartofór ;
 al treile la oaste pierduse-a lui renúme,
 al patrule, sěrmánul, a pribegit în lúme.

Iar Iris, cea a tréia, mezina iúbitoáre,
 ce'i zic și Miopița : avú o întimpláre
 ciudátă, cum imi spúse bătrîna Atropó.
 —Nu ieú nimic asupră-mi....*relato refero.*
 Să zice că la vrîsta de șaisprezéce áni,
 cînd începeá copila să aibă curtezáni...
 spre toamnă, cînd să skimbă pădúreá drăgălășá :
 cînd mustul fierbe... unflă,... cînd núcele íngrășá ;
 bobócii cînd să númer pe pajiștea uscátă
 —fusese vára lungă și 'n toáte 'nbelșugátă—
 să însemná că Iris ce 'n báluri colindá,
 c'am tristă, c'am pátátă, tot dósurile da.
 Vecinele, ca drácul zimbíáú, șoptiáú, clipiáú :
 in casă numai sága și médicul veniáú.

Nu, pentru 'ntiia oară în trista noastră viață
 melancolia neagră de suflete s'agăță ;
 nu, pentru 'ntiia oară, în jalnice idile,
 cad victime pierdute, sêrmănele copile !
 O! crudă calomnie! de ură înbuibătă !
 Cît rău nu face 'n lume o gura blestemată !
 Simțind atunci Lania că intriga tot crește,
 o ia cu bineșorul și astfel îi vorbește :
 Ai fost ușoară, dragă, prostiile aceste
 pot trece după nuntă !... dar spune-mi cine este ?
 Căci tăina,... nu te teme, îmi este o datorie...
 poate 'l putem constrînge la o căsătorie...
 Dar ea respunse-atunce, clipind a sa pleoapă :
 „Cum vrei să știi aceasta, cînd știi că sînt mioapă.

Batil.

Destul! destul! căci gluma să skinbă'n infamie !..
 Te'ntreci din căle-afară... nu'mi place deloc mie
 a cronicilor voastre bîrfire scandaloasă,
 nici gluma grosolană, mimeiuna uricioasă !

Múza.

He! domnul este púdic!... cu púdică urékie,
 uitásem gingășia.... sfiála sa cea vékie,
 linbágiul, cuviința și gustul prefácút
 cu vrîsta 'n loc să scádă, mai táre a crescút !
 Dar spúne, unde'i réul o glúmă-a publicá
 sînt lucruri de aiúre nu sînt din țára tá.

Batil.

Orî cum și orî de unde, e' nvéci periculoasă
 o rea intențiune. O limbă simceloasă
 E 'n stăre să prefacă, la alții aplicînd,
 o tristă calomnie ce merge-apói crescînd:
 ca túnetul zbučnește de-a lungul și de-a lătul.
 căci unde este ómul există și pécátul.

Musa.

A! înțelég acúma.. instinct inspirátrice!
 învéci, învéci cu lúmea el nu vra să se strice!

Batil.

Să scriü infáme lucruri! de oámeni să mă leg!..
 Ba încă să și public!.. eu nu te înțelég
 ce aberațiúne, ce gînd... inpelițát....
 pierdúte amiciții destúl am numérát!

Múza

Saú... cine știe poáte... o scumpul meü poét
 dorita perspectivă mușcării din budgét...

Batil.

In adevěr! sînt pacînic, din căle-afără bun;
 ar trebúi acúma eu fálă să'mi rezbún.
 Oprește-te aice! nimic să nu mai spui,
 picióruł tēü la mine învéci să nu'l 'mi mai puí!

CAINȚA.

Nu m'ați învățat nimica, învățați fără de știință,
filosofi nătângi și aprigi, suflete fără de credință!
Scepticismul vostru sarbəd, răci fantóme gânditoare,
amărește și scurtează, existența trecătoare.
Ce-ați făcut de-atite veacuri resfoind cărțile voastre?...
Ați suflăt fără de milă în făclia vieței noastre;
și apoi,—o răzbunare!—cu priviri încreménite,
v'ați înspăimântat voi însuși de ruinele ticsite!
Ați voit, voi, universul, ca pe-o minge să'l intoarceți,
și să dezvăliți neantul și tăcerea lui s'o stoarceți;
peste nóuri, peste ápe, ați pornit fără de frică,
și-ați remás la suprafățã ca o plútã ușúricã!
N'ați vèzút în întuneric, v'a orbit márea luminã,
astrolábul și pendúlul v'aú alunecát din mîná!
Spúneți'mi, o mági nemernici! ce-ați vèzút în mîn-
drul soáre?...
Un cuptiór—aprins de cine?—dar in lúna lucitoare?...
Și atite generáții înzadár aú așteptát,
voi, din cartea mult cetitã, un cuvînt n'ați descifrát!
Obosiți zadarnic cériul cu sistémurile voastre!
Oh! lăsáți, lasáți în páce soarta existenței noastre!

Cine ştie pe ce lúme, sub ce stîncă neatinsă,
 în ce nor purtat de vînturi sau în ce planétă stînsă,
 sub pecétea neclintirei, sus de ókii omeneşti,
 Timpul aú ascuns cu grijă kéia táimelor cereşti!
 Fără de păstór nici stául a remás sermána turmă!
 Mésia nu mai soseşte, nici cuvîntul de pe urmă!
 Aţi sfármát atîte lucruri ce durérite aliná;
 flórilor luáti parfúm, stélelor a lor luminá!
 Aţi fácút din tráiul nostru o pierdúta ínjosire,
 din amór o íntináre, o fatálá íntilnire!
 C'o indiferenţa tristá cériúrite le privim!
 aţi creat din noi cadávre kiar din leágán cînd eşim!
 Dáti-ne macár o rázá, un limán de aşteptáre,
 o ilúzie, o speranţa, fie kiar inşălătoáre!
 Inventáti o míngiére, spúneţi-ne un cuvînt!
 unde púneţi viitóriul? în vézdúh sau în mormînt?..

 Mi-am pierdút o viáţa 'ntreágă núma 'n gînduri şi 'n
 nevoí,
 Fáust aú avút dreptáte să se lépede de voi!

Nu ierá mai bine, oáre, să'mi alég un crin în lúme,
 sprinten, drăgăláš şi vésel, o copilá cu blind núme?..
 oákeşá ca múra coaptá sau báláie ca un spic,
 şi cu dînsa, bráţe 'n bráţe, viitóruł să despíc!

Să'i faci leagănul din nourî și din stele așternut,
și s'o culci, cum culcă máma, pruncul sêu întêi
născút!

Să ai lîngă tine 'n viață o soție priincioasă,
câre știi că te iubește și îți este credincioasă;
înger păzitor din cériuri ce'ți zimbește cu blîndetă,
și întîrzie, cît poate, mult grăbită tineretă
Iar, în júrul têu, peurmă, noaptea cînd s'aprinde
fócul,

copilășilor în casă, să le spui la tóți norócul,
și să le gicești ursita, drăgi fetițe bálăioare,
cu mánúțele de róze, cu cosițele 'n fuioare;
copilăși cu óki de vultur, dalbi, ca róua de curățî,
ce știu fel-de-fel de vorbe, vécinic neastempărățî!
Să li dai la tóți porecle, să'i sărúți, să'i jóci pe bráțe,
unul de-un picior te tráge, altul tráge de musteățá!
O copilă e regină... și regină domnitoare,
iar pápúșele din mîná îi sînt doamne de onoáre;
unul, îngrijit, tot scurmă și tot câtă înzadár
bețișoarele, gîndácii ce-a pierdút din buzunár;
altul scoáte și înșiră regimente de soldățî,
câri-aú fost la bătălie,—tóți erói, toți decorățî—,
încurînd apói începe șirul de povești frumoáse,
vêki istorii, halimále, fapte mări și glorioáse,
de Ileána Cosinzána, Strînbă-Lemne, Barbă-Cot,
Bába-Cloanța, Năzdrávánii ce trec mările în not;
craí, crăiése din vekime, cum Troáda a perit,
semizéii și eróii ce pe-acólo aú domnit;
catedrálele mărête, creștineasca biruința,

sfinții mucenici ce atunce au perit pentru credință,
 castelănele înkise cu zid de-jur-înprejúr,
 stînd la grătiile negre ș'ascultînd un trubadúr!
 Hei! legendele-aurite cite-o mămă númai știe!
 Fericirea este număi númai, în căsătorie!

Sau să merg cu împărății la rēzboáiele cunplite,
 cólo'n Orientul mîndru, țără cu minúni vestite,
 sau la Nordul cu zapádă, sau pe Istru, sau pe Rin,
 la Gadéz, la Samarcanda, în Egipt, la Kremlin,
 înarmát cu lance lungă, zea de áur, coifu'n vînt,
 și călăre pe-un cal aprig cu copite de argint!
 E știút, la bătălie...—de-ți-e steáua priincioásă,—
 ai îndátă biruința, sau o moarte glorioásă!
 Uneóri, dácă Norócul, de copil te-a adoptát,
 șerpele ambițiúnei inima de ți-a mușcat,
 cînd popórul te iubește... eróú máre de exemplu,
 între un recrút în oste... iéși un împérát din templu!
 Iéri un sclav la o vėdánă sau un biet centurión,
 astăzi un monarh puternic, Mahomét, Napoleón!
 Viitóru! Viitóru! cine află gîndul seú!...
 mine nu știm ce va fáce, nepátrunsul Dumnezéu!
 Oh! ce soartă fericită! ce zbor falnic, luminós!
 —Și norócul este darnic, orb, pribág, caprițiós!—
 Să ai flóte numeroáse, armii strălucite multe!
 de poronca ta inaltă, toátă lúmea să asculte;
 să ai sábie intoarsă cu rubinuri la mánunki

și palături, și castéluri, și popoáre ingenunki!
 și când, noaptea... la lumina únei lampe de safir,
 pe covoáre de la Zmírna odaliscele se 'nșir;
 așteptînd cu drag și trémur cui vei aruncá basmáua,
 iar eunúcií de pe tine îți ieú manta și cealmáua...
 O! atunce cériul mîndru númai mie ímí zimbiá,
 Paradisul cu-a lui húrii eráú înaintea mea!

Vai! căința mea pierdută! m'am trezit tírziú pe lúme!...
 trec ca umbra trecătoáre fără parte, fără núme..
 Căci acúm... bătrîn și gîrbov..., rid copilele de
 mine!
 Nu mai sînt bun de nimica, și în noștile senine
 ókiúl mieú nimic nu véde!... nu mai am o zi fru-
 moásă!
 Trist și singur, mort în viață... aștept moartea du-
 rooásă!...

Saú pe mările întinse, în castéluri plutitoáre,
 pólurile depártáte să le ieú într'o'ntinsoáre;
 emisférele opúse să le vîntur nencetát:
 cu kimirul plin de galbeni să alerg la cumpărát;
 să adúc în lăzi ínkise européului avár,
 tot ce áre universul mai frumós, mai scump, mai rar,
 cu cazmáua oșelită și ca selávul privighiét,

scormóind, sáping la soáre ca un cioclu'ntírziét,
munții, ápele sá spintec, riurile se usúc,
áurul, argintul, scoica, kilinbáriul se adúc ;
de la țerile 'nghiețáte, sub ploiósul Orion,
s'adúc blánurile scumpe, porțelánul din Iapón ;
sá culég márgárintáruł cu lopáta și cu sonda
din Cașmir sá cunpěr șálurí, diamanturí din Golconda ;
pénele de struți, měrgeánul, colți de fildeș lucitóri,
a le Asiei parfúmurí, a le Africeí comóri,
și cu préturí inmiite sá le vınd pe la cráieșe,
Aspaziilor moderne, fericitelor mirése ;
sá trimit cu-a méle náve peste úmedele pláiurí
din Georgia copile ce se'ntreb pentru seráiurí ;
mládioáșele Almée, tinerele baiadére,
cai ca cerbul iúți și ágerí, rápezele dromadére,
și strein apói de lúme, ca albina incárcát,
ca nabábii de pe Indus, te așezi într'un palát,
in Estramadúra verde, saú pe Bosfor, saú pe Nil,
in oráșul saú in sátul unde te-ai jucat copil,
din plăcerile vieții sá nu pierzi nici un moment
—avuțiile fac ómul réce și indiferent!—
Da ! Scheyloc aveá dreptáte !.. e plăcut făr' indoiálă,
sá te uíți cum alții luptă și cum pier de obosiálă !
de pe țermul nalt și sigur, cu óki pácinici sá privești,
vásul bintuit pe máre de furtúnile cerești !
cálátórii și visláșii, zguduíți ca necromanții,
mult mai galbení decit ceára in durérile speranței !

Său în Tempe recoroasă, sub colnicele 'nverzite,
 pe-ale Penéului țermuri totdeaúna înflorite,
 în Tezália mănoasă să mă fac păstór de frunte,
 să am turma mea întreágă, táuri încrețiți în frunte ;
 miei zburdalnici, țápi cu barbe, negri iézi ca puí de dráci,
 capre sprintene, ușoare ce se spínzur de copáci ;
 váci lăptoáse, cáșuri albe, cea mai prețioasă línă :
 ímí iéú flúerul, sarica, plosca réce la fíntínă,
 glúga cu merinde plínă, al mieú cîne credinciós,
 a mea praștie 'ncărcată și cuțitul mieú tăiós,
 și, în zóri-deziúă, vésel, pe suișul neștiút,
 hăulind, pocnind din frunze, plec cu turma la păscút ;
 și cînd soárele pe cériúri, de-o săgeată s'a ureát,
 staú . . ascult cu íngrijire, . . . vai, nimica . . n'a mișcát! . .
 Privesc iarba cáre-asáră ne-a servit de așternút . .
 he ! călcíiú Amarilei pe-aice a trecút.
 Cînd deodátă . . . de la spáte, i-aúđ glásul hihotind,
 și zéresc tunica albă pintre sălcii alergînd! . .
 Oh ! genunkií eí de fildeș și grumázii, și gurița,
 sinul eí ce se deskide palpitînd ca porumbiță
 prinsă pentru sacrificii ! Régi ! dacă mi-ați da voi mie,
 Trónul vostru, sceptra falnic și a voastră avuție,
 n'aș skinbá cu Amarila, fericitul mieú amór,
 libertátea mult iúbită și viața de păstór !

HÓRA MORTILOR.

Plîngeá cu glásul seü de jále,
plîngeá, plîngeá neogoit,
scaldát în lacrimile sále
pe turnul negru, povîrnit,

un muezin ;
și glásul seü pe vînt zburá,
dúiós ecóul l'îngîná
sub éterul senin :

„Aláh ! aláh ! ce kin cumplit,
„și ce durére-amără !
„de la Apús la Răsărit
„plîng súte de popoárë !“

Erá 'ntr'a murgu . . . noaptea departe să lăţise,
 pămîntul, cériul, unda în unbră s'adîncise,
 ş'un neam perî 'n rîzboáie cu tristele lui soarte ;
 iar sceptrul seú şi trónul, triumfătoare Moarte,
 —cum dai o jucărie,—cu récea sa privire,
 le inpărţiá la alţii de scurtă moştenire !
 Din tábiile-aprinse ce'n spáţiü se zeriáü,
 grămézile de léşuri abié mai fumegáü,
 şi vulturî mári şi aprigi cu prázî ţinúte'n ghiáre
 zburáü cu veselie spre-a Tráciei ponoáre.
 De mult acúm fugise, de mult peste ocean,
 pribégî şi făr de núme, copiii lui Otmán,
 nu s'auziá nimica în cériü nici pe pămînt,
 ci númai suflul Morţei purtîndu-se pe vînt,
 şi 'n mijlocul tăcérei ş'a linişţei adînci,
 talázurile mărei lovindu-se de stînci.

Númai lúna, cîte-odátă, străbătînd prin pícla deásă,
 lumineáză lócul luptei c'o lumină sficioásă ;
 dar de crîncenul spectácol, pálidă, ínspáimîntátă,
 se ascunde cu grăbire sus sub bolta ínorátă.

Din cînd în cînd în júru'mî zbucesc scînteitoáre,
 lungi jerbîi de lumină, ca fócuri clipitoáre,

stîngîndu-se în áer... credeám atunci că este
vre un bolid ce pică pe culmile aceste ;
sau fulgerul de vără, vr'o dungă de fosfór,
o stea ce se sfărámă, pe cériú un meteór ;
cînd aruncîndu'mi ókii pe-a morþilor cîmpie,
în þintirimul negru la pára argintie,
vöd mií de mií de buhne pe arborii kirciþi,
uítindu-se la mine cu ókii lor boldiþi,
þ'o táinică miþcäre, þi glásuri amortite,
un vúet de secie, þi pietre înbrîncite ..
Dar nu vedeám o umbră, cînd márea necropólă
deodátă se încinge c'un cerc de-aureólă ;
din fie-cäre groápă vészúí inhobotáte
fantómele în giúlgiú eþind pe jumétáte :
aveáu în cap turbáne de pînză resucite,
cámáþe lungi þi albe ca 'n marmoră cioplite.
Ei par c'ascult cu tóþii în máre veneráre,
un glas atotputernic venind din depártáre ;
un glas ce-a fost odátă a lúnilor stápin,
iar eú credeám că este a mării suspin.

—Voi ce stápiniiþi pámintul, voi califií miei iúbiþi,
luáþi páloþele voastre þi în júrul mieú veniþi,
láudînd a mea márire, glória nemuritoáre,
ca s'o afle þi s'o creádă neámurile viitoáre !

Am sfărămat or-ce credință, și erésuri pe pămînt,
ș'o lége-am dat mai bună !

Coroáne, sceptruri am creát cu glas puternic, c'un cuvînt,
ș'am pus în loc,
Coránul, sábia de foc,
ș'o mîndră semilúnă !

Și ce n'a putút Xerxe fáce și Alexandru n'a putút,
cu credincióșii miei Otmáni eú singur númai am făcút !

O Iatrib ! cetáte sfîntá ! o căpiténii glorioáse !

Ohód unde-am încins cu slávă hangérul meú invingătoriú,
o munte sfînt, unde un ínger din cériürile luminoáse,
pe inima'mi înflăcărátă a pus Coránul nemuritóriú !

De cîte ori Halima mea,
îrunoásă doică'mi povestiá,
pe țermul de la Saibár :
că prunc fiind, cînd mă primblá,
de soáre-un vultur mă umbriá,
un vultur alb de pe Cedár !

Și mai tírziú, feciór viteáz și máre prooróc,
cînd de la Méca la Medina, mergînd din loc în loc,
și decît Crist mult mai vestit,

la Semilúna mea de áur trei lúmi acúm se ínkináũ
 Ali, Otmán, Omár cel táre cu dáruri multe mă cătáũ,
 ca mágii de la Răsérit !

Invéci nu s'a rostit în júru'mí haine șoapte'n contra mea...
 ca la ghiaúri... trădări de noapte, ca să'mí restoarne
 trónul mieũ.
 ca umbra céluí Preainalt, întreaga lúme mă priviá!..
 erá un Dumnezéũ în cériúri și eũ erám profétul seũ !

Din cériũ am zmult splendidul soáre,
 și l'am ínkis în ráiul mieũ,
 în Alhambrá strălucitoáre,
 aláh ! mă jur pe Dumnezéũ !

O Khadjidjá ! comoára scunpá ! o kip ceresc, o mîndru sin !
 mai alb, mai alb decît zăpáda, mai parfumát decît
 un crin !

De cîte orí pierdút de grijă, de-a lúmei soartă 'npovorát,
 pe frúntea ta mîngiitoáre eũ sufletul mi-am alinát !

Hercúl la Gréci—minúne nóuă—
 și, cum zic eĩ, un semizéũ,
 a despărțit pămîntu 'n dóue,
 eu l'am unit sub sceptrul meũ !

Pecat!... acúma de-ar trăi
 emirul franc Bunaberdî,
 l'aş fáce seraskiér!
 I-aş da urdia de spahii
 şi ienicéri cincízeci de mií,
 cu páşa din Bendér!
 Abenserájii miei i-aş dá,
 şi Zegrîi mei din Alhambrá,
 şi tábia de la Semlin;
 in sfátul mieú i-aş dá un loc,
 şi l'aş trimite să dea foc
 la Kursk şi la Kremlin!..

O voi, poéþii miei de slávã! Voi biúlbiúli din Orient
 o tu, Hafiz cu glásul dulce, tu Ferdusi cel elocuent!
 oh! spúneþi, voi dáca vr'odátã pe-acest pãmînt a mai tráit,
 cu-atîta falnicã mãrire un padişáh mai strãlucit!“

Atunci se 'ncepe danþul c'o fúrie ferbinte
 pe puntea simceloásã ca visurile zbor,
 alerg, sosesc pe vînturi, s'abát peste morminte,
 fantómele în bráþe cu Húriile lor!

Hídoasă ironie! califi de altă dită,
 purtînd un sceptru falnic și lúmea cirmuind;
 cu purpura pe úmeri... ca trestia uscátă,
 skeléte acúm goále și putrede avînd!

Acé privire dulce, a féței rumenire,
 sprinceána odalișcei și pèrul ei de corb,
 și bráțu'î de zăpádă ce strînge cu iúbire,
 și ókiul seú cel negru ce inimele sorb,

Sfiála și rușinea aice nu să 'ncápe,
 căci moartea'î despoése de mîndra'nvêlitoáre,
 și sinurile albe sînt goále ca hîrzoápe,
 și prevezii și negre și înfiorătoáre!

O! dácă d'intîmpláre, i-ar fi vèzút atunce
 în hóra lor de noapte, stînd gáta să s'arunce,
 pe cînd trăiáu în lúme din osmanliii vrednici,
 cu-a lor caftáne 'n áur, în trónul lor temeinicî:
 un Al Rașid, un Genghis, pașálele vestite,
 cu dóuî saú trei túiuri, surgúciuri strălucite:
 Murád, Selim cel tîner, superbul Kiuprili,
 saú Ildirim suméțul, Ali Tepeleni
 în sfáturi cel maí falnic, temút pán' la Bagdát,

al lúmei muzulmáne om cel mai láudát ;
 Mahmúd ce'l nalt și oákeș, tot înbrăcát în jdéri
 căre 'ntr'o zi ucise atíțe ienicéri
 încít plutiá Stambúlul în síngele șirói
 și Bosforul, de spaimă, se tráse înapói!
 saú Mahomét năprasnic ca túnetul ce túnă,
 ce-a hultuit pe crúce osmána Semilúnă,
 el căre-a pus odátă ostáșii seí să jure
 că vor robí tóți régii din țerile ghiaúre,
 și căre-a fost în jócul girediúluí vestit,
 caláre, cel mai áger și cel mai iscusit,
 și cărué kiar astăzi pe lócul At-Meideán
 pán la genunkí se 'nkină popóruł muzulmán ;
 el căre atíțe trónurí, sfărmíndu-le, zimbiá,
 și 'n sláva sa cea máre streinuluí ziceá :

„Vézí cite stéle pe cériú sînt
 „atíțe náve am,
 „și túnurí am în Top-Hané,
 „de bronz masif, cu ghint ;
 „cu scrisurí de nizám,
 „cîte smaragdurí, rubinurí áre
 „șirágurí de mǎrgárintáre
 „Sultána Validé !“

Să'și lépede-al seú giúlgíú, tot mortul se grăbește,
 eí, unul după altul, le scot, le-arunc încét,
 din éle, într'o clipă, un munte să clădește
 în farmecele nopței un munte de omét !

Iar lúna pe sub cériuri, pribágă, năpustită,
 „de vírgoláci o droáie ca drácii o alung ;
 și ca pe-o minge 'ntocma din nor în nor zvírlită,
 ei o mínine în spátiú, o rod și o ínpung.

Și ca znópi uscáți de vreascuri a lor coaste se ciocniáú,
 când în saltul lor bezmécic,
 în virtéjul lor de noapte,
 țerna frámintînd frenétic,
 scoțînd infernále șoapte,
 încleștátele lor bráțe, píriînd se invirtiáú !

Iar de sub a lor călcie, tropotind cu'nverșunáre,
 limbí de foc, jívini aprinse, salamandre arzetoáre,
 ca puzdéria zbucniáú,
 și 'n vápái 'n brazde albastre, pe skelétele ciúntite,
 și prin boșterele titve, múcede și bortelitate
 sturlubátec se suiáú !

„La Kaabá, la Kaabá !
 strigáú veniți, cu tóții !
 Acólo se vor aduná
 părinții și nepóții !“

Dar ciásul rău să dŭce... ș'acúm în depărtáre...
 din culmea luminoásă, aráma sunătoáre,
 în falnice zéstimpurí, míngiitór resúnă ;
 la rúga diminéței pe credincióși adúnă ;
 și muntele-și arátă sprincénele și creasta
 să 'mprăștie pe vînturí vedénia aceasta !

.....

Luái atunce cálea ce dŭce spre cetáte,
 pîntre măréte turnurí și zidiurí sfărámáte ;
 nu s'auziá nimica în cériú nici pe pámînt,
 ci-a păserei de noapte cînt jalnic pe mormînt ;
 și 'n mijlocul tăcérei ș'a liniștei adîncí,
 talázurile mării lovindu-se de stîncí.

Și númai vîntul íngíná
 pe tristele ruine,
 pe țerm ecóul repetá,
 pe mările senine :

„Aláh! aláh! Ce kin cumplit!

„și ce durére-amără!

„de la Apús la Răsărit,

„plîng súde de popoáră!“

IDEÁL.

☉
Ideál ascuns în cériuri! culme adunbrită'n stéle!
rug ce-ai ars în al mieî suflet ca tãmîia pe altár!
flăcără nemistuită! visul lacrimilor méle!
pintre veácurile stînse eú te cáut cu amár!

Te-am zërit pe înălțimea crestelor învãpãiéte,
pintre sférelle aprinse ce în spãțiú se rotesc,
meteór purtát de vînturi peste lúmi neapropiéte,
unde zboára și domnește géniul dumnezeesc!

Ca un vultur ce înfruntă márea soárelui lumină,
tu, de pãmínteasca vále te ascunzi, te depártézi,
dupá ráza ta pierdúta plínge ómul și suspiná;
de atingerea profána vécinic te ínlăturézi.

Ráreori, silit de mína nevězúta, generoásã
a Creațiúniî sfinte, din lãcãsul tãu de foc,
heruvim cu óki de fulger, spargi tãriile lucioáse,
pe-a ei temelii planéta se cutrémurã din loc.

Atunci, salt, tresár în spátiú și spre tine se avîntă
visurile omenirei cu speranțe ce-aú avút:
imnul nașterii resúnă, universu 'ntrég îl cîntă;
válea plîngerilor noastre într'un raiú s'a prefácút.

Atunci Binele, Frumósul, ies din pulberea antică,
Adevérul, Înfrățirea se arátă pe pămînt;
artele, cerești fecioáre, mîndru fruntea lor ridică,
ieú cunúna Nemurirei și sərbătorese vestmînt!

Atunci pe'nverzite țermuri dulce freámët se aúde,
harpele eoliáne pintre sálcii să ingîn;
un poét să naște 'n lúme, martor vitejieii crúde,
cárué și pánă astăzi tóți poéții se înkin.

Atunci danțul de naiáde la fintini și la izvoáre,
șoaptele de veselie murmură prin crengi duiós;
lúna dúce danțul tainic la a Cipridei altáre,
iar prin peșterele negre cîntă fáunii voiós.

Atunci templurile sacre ies la Delphi, la Aténa,
propileele se 'nalță cu o daltă de oțel,
iar pe unde legánátă vine Anadioména,
splendidă o ieú din spúme Fidias și Praxitel.

Apoi fugi.... dispari prin cruguri... ca fantasmele
 usoare,
 iar Tăcerea și Uritul pe pământ se 'nțelenesc;
 plînge, veduvă de tine, omenirea 'n așteptare;
 sécolii mulți fără de nume, în noián se adîncesc!

Cînd... deodată... o lumină falnică, neperitoare,
 pe-ale Itáliei țermuri náțiile a orbit;
 ca pe Pnyx resún aice rostrele cuvîntătoare,
 pán la cériuri Capitólul pe pământ a strălucit.

Legioánele să mișcă, fără număr, neînvinse,
 de a lébedei accente Mantua a resunát;
 filfie biruitoare Acuila pe vînt întinsă,
 pe-a lor trónuri depărtate régii s'aú cutremurát!

De trei óri pe-aceste țermuri întreita-ți maiestáte,
 cu-a ei fócuri luminează fericitul orizón
 Tibrul, Guadalquivirul, Gáliile 'nbelșugáte,
 mîndră te arėți, superbă, în superba Albión.

Pe ale Rhinului unde, ápe line și albastre,
 să 'nalț stîncele 'npletite, monumente colosále;
 și pe-a îngerilor áripi aspiráțiile noastre
 zbor spre cériuri cu speranța de pe'nalte catedrále.

Din pădúřile antice, înțeleapta cugetáre,
 și omericile glásuri și divine simfonii,
 cu-a creațiúnei vúet într'o mândră frámintáre,
 dúce omeniasca minte pintr'a lúmei armonii

A Filosofiei géniú, frunte pácinică, adíncă,
 cu gândirea neînvinsă, máre-a spiritului seú,
 prăbușește Tirania din puternica sa stíncă ;
 ea pe Jóe 'nlánțuește dezlegínd pe Prometéú.

Un om cu 'ntreite zále și cu pieptul de arámă,
 și de cít Neptún maí máre cu mărétul seú trident,
 spintecă Oceánul falnic ce la luntrea sa se'nhámă,
 și din fundurile lúmei ne arunc' un continent !

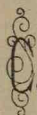
Fii aléși aí cugetării ! oaspeți generóși pe lúme !
 Eí popoárele 'nvrajbite într'un gând le întrunesc ;
 la a Glóriei altáre înscriind măréște núme,
 veácurile totdeauna îi salútă și'i iúbesc.

Iar noi... ce hránim în táimă timidele aspiráții,
 ideál mărét și falnic, lácrimínd în cálea tá ;
 noi... veniții de pe urmă pintre tinerele náții,
 la ospétul Nemurirei cínd ne veí încoroná ?

Cind .. din fócul tãu cel sacru, din făclia maïestoásã,
demnã de a tále dáruri, demnã de a ta iúbire,
pintre-a ei suróri mărête, fiica Rómeï sficioásã,
va primì pe a sa frunte ráza ta de strãlucire ?

Ideál ascuns în cériuri, din mánunkiül tãu de áur,
las' o jerbie sã pice pe al patrieï altár!
Nu lãsá fãr de cunúnã, fãr de rãmura de láur,
generãtiile noastre sã te cáte în zãdár!

IMN *).

 Copii ai patriei iubite, senine frunzi, curate brate,
acum cu toti alergati!

Aduceți flori, aduceți lauri, veniți la templul de viață
altarele'i incununați.

O Românie! fiica Romei! pământ proteguit de zei,
de jûgul trist al neștiinței, az aũ scãpãt copiii tãi!
Un mîndru viitor te așteaptã, negrul trecut s'a risipit;
ceriul senin se dezvălește, Templul științei e clãdit.

*) . Pus în muzică de D. Muzicescu și cîntat pentru intia oară
la 26 Iunie 1885 cu ocazia aniverserei de 50 ani a Acadé-
miei Mihailéne.

ELEGIE.

Unde sînteți, zilele méle!
Vai! pe ce țermuri a-ți zburát?
În ce pustiiu, sub căre stéle
furtúna viétei v'aú luát?...

O vis plăpînd de fericire,
de tineréță și amór,
mult drăgălășă nălucire,
cu zimbet dulce 'nșălătór!

Și mi-ați răpit cu voi odátă,
vai! fără milă mi-ați răpit
iluziúni, speranța toátă,
și pe cei cari m'aú iúbit!

Ș'acúm... pe călea făr' de núme,
cu pas greóiu, încét pășesc;
din cei ce-am cunoscút pe lúme,
nici únul, vai! nu măi zăresc!...

Și singur merg... părinți și rúde,
ce-a fost mai scump s'a dus... nimic!..
De mult acúm nu mai aúde
sufletul mieú un glas amic!

CONTRAST.

Dinul curgeá încét, lin, murmurînd la soáre,
de-alungul seü un şir de sălcii plîngătoare,
prin zéfiri zburdalnici, plecáu pân la pămînt
tufóasele lor rámuri cu frunze de argint;
iar cólo, cólo sus, sub bolta albăstrie,
pe vînturi legănată, voioásă ciocîrlie,
în călea aurórei ce munţii poleiá,
mişcă a sále áripi şi vésel ciripiá.
Se înecá tot cîmpul în róua lucitoare,
pe fire verzi de iarbă curát mǎrgărintáre;
nu s'auziá în spáţiu un éco neplácút;
se fericiá tót ómul că 'n lúme s'a născút;
păreá c'atunci eşise, măreáţă, zimbitoáre
natúra drăgălášă din mîna creatoáre!
Cînd aruncîndu'mi ókiî pe válea înverzitá,
în fund spre mănăstirea de arbori îndositá,
véd o multime tristă cu crúcea înainte,
cu căpul gol, în lacrimi păşind pintre morminte;
ş'a clópotului dangăt, şi rúgi la Dumnezéu,
un bócet de durére lovesc áuzul mieü.

LUI LEOPARDI.

irtéu al Morței, Leopardi, copil în dóliu zămislit,
poét martir, poét de jále, o suflet vécinic amărit!
În pieptul téeu, adînc vulcán al suferințelor lumești,
ca flácările arzetoáre s'e 'nkid durérile omenestí!
Apói, ca láva ce s'aruncă, virtéj de foc în a sa cále,
sub cériul bîntuit de vînturí zbucesc blestémurile tále,
și spulberă fără de milă, vai! făr' de préget pustiesc
iúbiri, credinți mîngiitoáre, speranțele ce ne zimbesc,
tot ce-a visát pe lúme ómul; o lacrimă, un blind cuvînt,
tot ce'l mai leágă de viață, tot ce'l mai ține pe pămînt.
Tu, ca pe-un prunc fără de mămă, gol și de sinu'î părăsit,
nevinovátul nostru suflet cu ókiu de sceptic ínpietrit.
î-l zmulgi,— cruzime neauzită,— și c'o nespúsă bucurie,
ca pe-o netrebnică sortire, l'arunci pe țermura pustie!..
Atunce Rėul te salútă, Iádul încépe-a te cîntá,
să 'nfioră creațiúnea de infernălă crima ta!

O negreșit! a fost adîncă, amără-a trebuit să fie
táina durérilor nespúse și trist' a ta copilărie,
de n'ai păstrát măcár deatuncea, din timpul singur fericit,
o suvenire de repáos gîndului téeu neodihnit!

Cum?.. n'ai avút nimic în viață?.. în leágăn, prunc,
 n'ai aúzit
 încîntătorul glas de mămă... zimbetul ei nu l'ai zărit?...
 căci pentru tine tot e negru: trecut, prezent și viitor;
 nimic, nimic nu'nveselește kipul tău pálid gînditor!
 Nici ókiul gingașei fecioáre aprins de fócul iúbitor,
 táinicul freámët al dumbrávei, al vulturului falnic zbor,
 nici cîntecul privighitoárei cînd rózele aú înflorit,
 natúra 'ntreágă'ntinerită, nici ea nu te-a adimenit!...
 Ș'ai fost cu lacrímile tále, în veácul nostru torturat,
 un Dante fára de credință, un Byron mai ne'npácát!

Sáltînd acúma se coboára — privește șesul este plin, —
 tineri fecióri, tinere féte cu dulce glas, cu blînd suspin,
 páreki ce-ating abié pámîntul, se string și zbor dúși
 ca de-un vis,
 ale Itáliei frumoáse, grădiní frumoáse s'aú deskis.
 Privește pájiștea nverzită, încét se clatină la vînt,
 și cite stéle sînt pe cériuri atite flóri sînt pe pámînt;
 încep mistérele de noapte, s'aúde grierul de sáră,
 zburdalnic se întréc zéfiri, zburînd prin pápura ușoára;
 iar munții fúmegă molátec... turma sosește sub stejár,
 apúne falnica lumină, fócul s'aprinde pe altár,
 umbrele trec rătăcitoáre prin váile întunecáte,
 a lúnei ráze strălucesc cu drag pe vécínica cetáte.
 Dar ce! privirea ta se'ntoárce, ókiul se'nkide cu fiór,
 nimic, nimic nu'nsenineáză kipul tău pálid, gînditor!..

În dósul culmelor brumoáse, priveş' : o rázá s'a ivit,
 misterioásă 'ncét pătrunde prin spáţiuł întunécit ;
 lumina véselă tot vine, ea se măreşte şi tot vine,
 plutáşii véseli rídíc lanţul lăsát în undele senine ;
 i-i vézi acúm în depártáre pe mării adínci călătóring,
 iar Scylla géme şi Caribda victime azĩ ne mai avínd.
 În Orient, o Leopardi, în Orient! náva porneşte!
 Vino cu noi! vino acúm... un vînt ferice ne'nsoţeşte :
 vásul ínaltă peste ápe surgúciul seú tremurátór,
 gílgie fúmulo pán' la cériúri! Vezúv pe máre plutitór,
 sub pieptul seú unda se pleacă, el táie válul cu dispréţ,
 aşá se pleacă cálul áger sub iscusitul călărét!
 O vino, Leopardi, vino! în sférelé strálucitoáre,
 lăcáš al táinelor divine ş'al unbrelor nemuritoare!
 Sus... de pe stíncile abrupte, pe Ósa şi pe Pelión
 vom admirá în depártáre ínflăcărátul orizón!
 Pe lócurile necălcáte a Pieridelor fecioáre,
 în Tebaidele antice, pe Nilul fără de izvoáre,
 sub zidurile în rúine arse de fulgerul lui Jóe,
 unde 'n genunki şi astăzi plínge umbra lăcrámătoárei
 Tróie!

În tábára de la Scamandru, noi epopéa vom ceti!
 — O cíţi erói aici periré!.. cenúşa lor vom rěscoli!
 Cu rámuri de maslin în mînă, în córuri sacre vom cîntá,
 pintre efébi! La Eleuzina mistérelé vom celebrá!
 Apói, spre porţile Tebáne, în căle sfinxul vom gici,
 ne vom primblá pe sub portice, la Partenón ne vom sui ;
 ívingátóri, ne vom íntoarce din Créta mîndri cu Tezéu
 vom mîngiie pe Niobéa, vom dezlegá pe Prometéu!

Elida kiámă tinerimea la grațioásele serbări,
 deskide cercul biruinței olimpicele alergări.
 Apói, la riul de sclăvie, acólo vom ingenunkiá,
 vom plinge cu proféții jalnici, Sibilele vom întrebá
 unde sînt veácurile stiuse, popoárele unde s'aũ dus?..
 Satrápiĩ, Faraóniĩ, Mágii?.. la Răsărit or la Apús?..
 Pe vînturile 'nponcișáte, ciclón de moarte-dătător,
 ce piramide, ce Saháre unplut' aũ pulberile lor?..
 Remîn deacúm pentru vecie, remîn uitáte în mormînt?..
 la ce-aũ venit?.. de ce s'aũ dus?.. aũ să mai vie pe
 pămînt,..
 saũ nu?.. sfișitu-s'a cu éle?.. cu noi tot astféliũ dar
 va fi?..

În lanțul existenței noastre... timpul etern va zguduĩ
 verigile sfărmáte!.. Apói... alte verigi la loc punînd...
 va zguduĩ... va zguduĩ... învécĩ, învécĩ! Și până cînd
 din sfărmátúrele viéței să vor ticsĩ în viitor,
 cenúși peste cenúși pierdúte, cenúșa noastră peste-a lor?
 și peste-a noastre, alte, alte, din Háos vin și tot sosesc,
 iáũ formă, núme 'ntr'o clipálă, ș'în Háos iar se nimi-
 cesc!..

Roáta fatálă să'nvírtește, le-aruncă pulbere în vînt,
 în zóri sînt váse elegante, sára sînt hírburi pe pămînt!
 O mină nevězútă 'ntoarce, întoarce crúgul de arámă,
 dar ca pe vásele oláriũlui, Saturn pe toáte le sfărámă!..
 Multe dispár fără de-o urmă, nimic pe lúme n'aũ lăsát!
 O Leopardi! Leopardi! mister! mister înfricoșát!..
 Acúma vėd!.. de desperáre, ókiũl tėũ arde cu fiór,
 spre cėriũ stă gáta să zbuenciască blestémul înfiorátor!

Creaiúnea te revoltă; ea torturează gîndul tău :
 ai vrea să şti ce-a fost, ce'i Moartea, şi ce va fi, ce'i
 Dumnezeu ?

De ce atita r u pe l me ? şi ce am f c t să'l merităm ?
 Şi pentru ce dur rea, moártea, c nd n'am cer t s 
 existăm ? . .

.
 O d c 'n loc de a ta revoltă şi d c 'n loc de a blestemă,
 ne da un imn de m ng iere elegi ca lira t ,
 şi versurile t le pline, melodio se şi sonore,
  co ceresc, m nunki  de  ur din ninbul m ndrei Aur re,
 s' u c ntecul de libertáte, al patriei ceresc odor,
 ce f ce de res n  sc tul er ului  ving tor,
 a lui Pind r accente sacre păşind pe-a biruin ei c le,
 c nd sfarm  şi le-arunc , liber, Spart cus lan urile s le,
 anacreonticele gl suri de veselie şi am r,
 momente r ri de fericire în tráiul nostru trecător,
 c te duréri şi c te lacrimi, şi suferin i ai fi-alinát
  n j rul t u, o Leopardi, c te speran e ai fi 'n l t,
 şi c te dáruri tănuite şi c te jalnice c in i,
 c te cur juri umilite, tremurătoáre conştiin i,
 palide frunți nem ngi ete, s rm ni de l me şi de cer
 ce singuri şti  a lor durére şi singuri tac, şi singuri pier !

Po tul este sol de bine, el este pr otul al s,
 iar nu un sceptic trist şi r ce, un g nditor ne n el s,
 menit zadarnic să desfire  nfricoş tele problème !
 El e trim sul m ng ierei c nd vin momentele supr me !

e porumbața vestitoare ce peste ape a zburat,
și kivotului în peire aduce creanga de uscát!

Cine te-a pus aceste táine să le atingi, să le gîcești,
copil sumeț și îndărăpnic, cine te-a pus să le-adîncești?..
Vai! dacă'î tréce peste cériuri și dincolo de Tramontána,
násipul din pustiiú să'l măsurî, să treci cîmpia diafána,
și válurile 'ntregi a mării pe rînd pe rînd le-ai numérá,..
să 'ntorcî planétele cu mîna, tu tot nimic nu vei aflá!..
Fatalitatea'î neînvinsă, destinul nostru'î mărginit;
ómul e nórul căre fúge, nu'î suflul căre l'a pornit!...
Așá de spáimă, de minie, sufletul tǎu se resvrătește
génitul tǎu trufăș și mîndru, oprit în zbor se umilește,
și neputînd gîci enigma, și neputînd nimic aflá,
ca léul prins și pus în lanțuri îți sfășii însuș coapsa ta!
Ș'aí vrea atunci să vézi în spáțiú, viața, tráiul nimicit,
pintre planétele zdrobite în Érebul prăpăstuit.
Da!... aí vroí cu bucurie, cel de pe urmă pe pămînt,
funebra urn'a Omenirei s'o dúci cu fálă la mormînt!

CARNAVAL.

La danț, la danț! orkestra sună,
să dă semnalul așteptat;
bum, bum, bum, bum! tóba detună,
vėrgúța mágică s'a ridicát!

Dănțuitóri, dănțuitoáre,
în stólurı mindre năpustesc:
ca páserile la míncáre,
de pretutindene sosesc!

Și tóți cu bráțe 'npleticite,
pășind la ritmul cadențát,
se duc și vin pe nesimțite,
sub candelabrul luminát!

Apoı în cercurı spațioáse,
desfășurındu-se în zbor,
ca Húriile grațioáse,
zimbesc și fug în cálea lor!

Și orice altă bucurie

— O! de le-ai da atunci orcît —
oára de bal pe-o vecînicie,
ei n'ar skimbáo, negreșit!

Și cine-atunci să mai gîndește
la cei ce-acúma nu mai sînt;
la cei ce moartea ni-i răpește,
și ni-i aruncă în mormînt!

Dar unde sînt?.. unde's sěrmánii?..

— O! cît de rar la ei gîndim! —
Ș'acúm uitáți, uitáți cu ániî,
deoparte dorm în țintirim!

Adés în zi lăcrimătoáre,
cînd rázele în cériu apún,
cunúni de flóri nemuritoáre
eú pe mormîntul lor depún:

Sěrmánele finți iúbite
staú sub țérina lor cea grea,
în patru scînduri putrezite,
nici aú măcár pe ce ședeá!

În întunericul cel mare,
 o candelă dacă le daă,
 o stînge vîntul cu turbáre,
 și iar în întuneric staă.

Și n'aă... și n'aă pentru vecie,
 din cîte 'n lúme aă avút,
 nicî cea maî mică bucurie,
 o lacrimă,—un vis pierdút!..

*

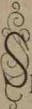
Da'n urma mea, o Doamne sfinte!
 ce hóhot máre și prelungit!
 stúpide glásuri, strănii cuvinte,
 josnice glúme aă izbucnit!

Bărbáți în zdrențe, frunți dezgolite,
 infáma turbă merge cu greă;
 feméi hidoáse, sulimenite,
 și maște híde în drúmum mieú!

Dar cine cîntă în noaptea răce,
săltînd prin tină și poticnind?
E carnaválul căre tréce,
pintre morminte șovăind!

NIÓBE.

Elegie in stil antic.

pulberáse vîntul aprig cu sălbátece suflări,
toáte stélele din cériuri, tot azúru de pe mări,
și în negru întunéric noaptea a înhobotát,
ca pe-un prunc dela peire, universu'nspăimîntát!
Fébus, încruntát în sínge... demult ráza lui s'a stins,
o tăcére mormîntálă pretutindení s'a întins.
Fúmegă tămíia 'n templurí, s'alung infernále núme,
jertfele ard pe altáre!.. Ce s'a întimplát pe lúme?..
Vaí! în noaptea arzétoáre, semn de réle vestitór,
scápără la stínga 'n áer spre Olimpul domnitór.
Fost'aú vr'un incest, vr'o luptă între zéii suveráni?..
vre un rapt de eroină, vr'o ciocnire de Titáni?..
vr'o ucidere frățască?.. a căzút vre o cetáte?
ș'ale morților cadavre aú rămás neîngropáte?..
s'a desávîrșít vr'o crimă, vre un monsturu s'a născút?
peste a lui Cadmus stirpe ce urgie-a mai căzút?

Plîngeți, máme, plîngeți jalnic! plîngeți, tinere fecioáre,
voi, soții neprihánite, a cetăților odoáre!

Mindrele voastre gătéle de acúma aruncáți,
 voi logodnice iúbite, ce iménul așteptáți!
 Și pe úmedele țermurî, cu citárele gătite,
 ca fecioárele din Lezbos, toáte 'n dóliu și máhnite,
 înalțînd peánul morței, plîngeți lacrímile voastre!
 Eco durerós să dúcă pán' sub bolțile albastre,
 mult tînguitoáre gráiiuri! Rĕsunînd din stînci în stînci,
 și prin codri, și pe mágurî, și prin váile adînci,
 și pe rîuri, la izvoáre, și prin peșteri, pe oceán,
 prin prăpăstiile negre meargă jálnicul peán!
 Tiriind peste násipuri háina cea de dóliu lungă,
 ca un imn de înduráre plînsul vostru să ajungă
 pán' la Jóe ce domnește peste cériuri de opál!
 Să 'i deștepte duiosia blonda fică-a lui Tantál,
 ș'a Celénei strălucite, a lui Amfión soție,
 ce-a clădit mǎreáța Tébă la a lirei armonie,
 Pelopida eroină, máma cu nespús amór.
 Drăgălășa Niobée!..

Ea, ca spicul roditór,
 înprejúrul ei, tulpină, șapte prunci, șapte fetițe,
 falnic î-i creșteá cu dînsa patrusprezece mládițe:
 crini de áur, jerbiî sacre, legánîndu-se la vînt,
 máică-sa pleiádă 'n cériuri, ea pleiádă pe pámînt!

Vai! mîndria sa de máma avù oarba sumeție,
 să înfrunte fără préget a Latónei grea mînie,

a Latónei căre este — o moment trist și fatál! —
Fiica Jóei ce domnește peste cériuri de opál!

Muritorí! în viața voastră trecătoare și plăpîndă,
să fugiți cu îngrijire de a zéilor osindă;
și ca raza ce ne vine din puternica Tărie,
ne'ntinate totdeauna inimile voastre fie!
neatinse și curáte pe altáriu să le păstráți;
cúgetele voastre táinic, cériului să înkináți!
Să ținém a noastră frunte sus c'o falnică mîndrie,
fără frică, fără teámă de a zéilor urgie!
Căci e oára liniștită, conștiința noastră cînd,—
venind moartea să ne iée — n'o găsește tremurînd!
O Nióbe! ce trufie! ce fatálă rătăcire!
Ce-a rostit, nestăpînită, mintea ta în aiurare!
— „Sterp e sinul téeu de mămă! pieptul téeu cíți prunci
a dat?..
„Abié doi!.... patrusprezéce sinul mieu aú alăptát!
„Vom vedeá, cînd a mea stirpe peste lúme va domni;
„vom vedeá atunce, ție, cine í-ți va mai jertfi?...
„În ce templuri, a cui préoți lúmea va veni s'asculte,
„și pe-a-căria altáre fi-vor victime mai multe?...”

Zice... și insulta căde ca săgeáta arzătoare;
stă Latóna 'nmărmurită de-a Nióbei cutezáre;
nu respunde... ókiu-í aprig peste dinsa falnic pică,
o privește drept în fáță, ... și la cériuri se rîdică.

Acúm noaptea peste lúme se întinde 'ntunecoásă,
 ale mărilor talázurî clocotesc misterioásě;
 iar prin nóuri și prin codri resún tolbele deșarte,
 a Diáneî ș'a lui Fébus cad săgęțile de moarte,
 De dóuî óri șapte zile peste prunciî pămîntești,
 gîfiind aleargă 'n spáțiú droáia cînilor cerești!

Cine poáte să ne spúie crîncena Nióbeî jále,
 vęzînd úna dúpă alta căzînd mlădițele sále!..
 Ce durére mai adîncă ókiúl nostru a vęzút
 ca durérea únei máme ce copiii și-a pierdút!.

Aiúrit' atunci, sěrmána, ea cerú ca înduráre
 dela Jóe să remíie vécînică lăcrămătoáre;
 ca să 'și plîngă copiláșii peste veácurile toáte,
 mîngîiere ei să 'i fie lacrímele necurmáte!
 Plînge încá pánă astázî, stîncă jalnică 'ntre stînci;
 a ei lacrimî, zi și noapte, stropesc mările adînci!

ELEGIE.

lestemătă fie oára!.. Negre zilele să 'ți fie!...
de răzbóiul lung și crîncen în Senát cînd ai vorbit,
limba ta să se lipiască de gîtléj pentru vecie,
o Torcuáte, iar triumful să'ți remiie ne'nplinit!

Și cînd arzi de dor la sinul blondei tále lidiane,
gáta să o strîngi în bráțe cu 'nfocáte sárutări,
ca pe-un sclav să te răpiască năpustirile dușmáne,
trîmbițele 'nspăimîntáte ș'ale táberii strigării!

Vai! ursita mea amárá!.. zi de dóliu și de jále,
ziua despărțirii noastre!.. Aș fi insultát un zeú!..
Căci nu te-am zérit atunce, barbare, în a mea căle,
cînd vézui că să pornește drag centuriómul mieú!

Și n'am mai vézút în șiruri mîndra rámură de vie,
semnul demnităței sále, ș'al seú kip mult adorát;
dela porțile cetăței mai mult moartă decît vie,
tinerele méle scláve, îngrijite m'aú luát.

Spúne, cum nu ți-a fost milă să jertfești, plin de cruzime,
dóruł și iúbirea noastră în Senát cu-atíta úrá,
și n'ai avút duíoșie de plăpînda tinerime,
nici de drágosteľe sále, de-a amanșilor tortúra?..

Și urgia Ericinei crezi că n'a să te loviască?...

lîngă blonda lidiána ca o státuă să fii?...

Căci blestémul nostru áre vécinic să te urmăriască:
noi pentru iúbișii noștri, Vénus pentru ai sėi fii!..

ELEGIE.

I.

Da, negreșit, e lucru și mult dorit, și mare,
să fii în lume singur un om în admirare;
și prin tăria minței, prin géniul gândirei
să ai asigurată speranța nemurirei!
Pe răi să 'i sfarmă cu tótuł, să sprijini pe céi buni,
a patriei jîgnite a fronturii să rěsbuni,
să curățești de monstri cu brățul înarmát
și de tiránii lácomi pămîntul uzurpát!
Să fii atotputernic! La glásul tēu ce tūná,
cum s'aú plecát în codri stejării de furtúná,
său cum să înconvoáie, plăpînd și umilit,
la crivēțul de toamnă, rogózul aurit,
așá să ți se 'nkine a náșiiilor turmă;
și de 'i veí zice: „pleacă“, să pléce pe-a ta urmă;
și oarbă să urméze... să treacă văi și munți,
pe flúvii, pe-oceanuri, pe mării să 'ntindă punți,
și tót să te urméze... pe úmeri să te poarte,
să súfere ger, foáme, căldură, séte, moarte;
să zici, și să să făcă la mare glásul tēu,
cum într'o zi vestită făcút' a Dumnezéú.

Un singur tron să fie — al tău — pe stâlpi de lei,
 din régi, arhonți și consuli să faci supúși tãi,
 și soárele pe cériuri tot în a ta domnie
 s'aprendă și să 'și stingă mărăáta sa fáclie!

II.

Da, negreșit, e lucru și mare, ș'insemnát,
 să fii în lúme singur un om predestinát!
 A ta înțelepciúne în séculi să remíie;
 pe tron să te admire reginele să vie!
 Popoárele robite la viața să le dúci,
 din stínci să scóți izvoáre și Márea s'o usúci;
 și după sfátul táinic al gráiului din nóri,
 cu táblele credinței din munți să te cobóri
 la lúmea ce te-așteaptă, .. și cum te 'i arátá,
 vițélul ei de áur să cádá 'n fáța ta!
 La semnul mínei tále, din cărțile vestite,
 să faci să ni vorbiască sibilele 'npietrite,
 și rescolind din veácuri legendele plebéie,
 din spúse îngăimate să faci o epopéie;
 să te cetiască lúmea cu glásul înălțát,
 poét cu nimb de áur, profét și împărát!

III.

De frunți así înalte cu nóbilă menire,
 atít de însetátă sěrmána omenire,

memória se unple și gîndul mieu robît,
 să 'ndreaptă cu uîmire spre pólul strălúcit,
 și culmile antice, și márele pristól,
 cortéjul ce pășește spre mîndrul Capitól.

Atuncî entuziazmul în spáțiú mă rápește ;
 un imn de admiráre din pieptu-mí izbucnește ;
 măréți pánă în séculi și timpul de apói
 s'arată minței méle giganticii erói,
 și flácára viétei în sufletu-mí s'aprinde.

.

Dar încurînd o milă duioásă mă cuprinde,
 cînd ved că tóți acéia... puternici pe pámînt,
 tóți, tóți, pánă la únul, zác astăzi în mormînt !

DÓNA SERAFINA.

I.

Cine-a v'ezút vr'odátă, pe-o zi cu mindru soáre,
pe dóna Serafina cînd i'iesă la primbláre?
o tálie de viespe, iar ókií eí te sorb;
și p'erul eí e negru ca p'enele de corb;
și dóuî piciorúșe, sub rókia-í ușoáră,
ca dóuî porumbițe, alerg pe trotuáre.

Cine-atunci, mergînd pe cále, și privind a eí guriță,
n'a strigát cu glas de ínger: puí, puí, puí la porumbiță!

II.

Cine tréce, cine tréce în caréta cáfenie,
dúsă de doí aprigí negri — andalúză herghelie —
și pe perne de mătásă, și în dóliú înbrăcátă?...
este dóna Serafina, v'eduva nemíngiátă!
Iar pe sinu-í salt molátec, și s'alintă sub dantéle
doí bulbúci ca dóuî róze... nebunești gîndind la éle!

Cine-atunci, mergînd pe căle, ș'întîlnind a ei privire,
n'a strigăt cu glas de înger: puî, puî, puî la fericire!..

III.

De o lúnă și mai bine, decînd sóțul ei iubit,
și-a dat sufletul răzbóinic, și la cériuri s'a suit,
don Ruiz, seniór hidalgo, un om plin de gelozie,
turbulent și prepuehnic pentru blînda sa soție,
dóna Serafina 'n lacrimi ș'în durérea ei cea máre,
núma 'n sînta catedrală mai găsește-o alinére.

Cine-atunci, privînd'o 'n rúgă și vézînd a ei tristéță,
n'ar fi mîngîiet din suflet jalnica ei tineréță!..

IV.

Pe-a ei mîni plecîndu-și fruntea, și cu lacrimi pe obráz,
trista véduvă 'ngenunkie sub madóna lui Diáz;
iar pe rúmenele-î búze ce-ascund mantia 'ncrețită,
númai Dumnezeu aúde rúga sa neauzitá.
Tótul véde și pătrunde ókiul seú neadormit!
negreșit, e rugăciúnea pentru sóțul ei iúbit.

Cine-atunci, v \acute{e} z \acute{i} nd-o astfel, \acute{s} i privind'o \acute{i} n obr \acute{a} z,
n'ar fi s \acute{a} rut \acute{a} t fren \acute{e} t \acute{i} c pe mad \acute{o} na lui Di \acute{a} z!

V.

R \acute{u} ga ce s \acute{a} 'nal \acute{t} ă t \acute{a} inic din o inim \acute{a} m \acute{a} hmit \acute{a} ,
a unit cereasca bolt \acute{a} cu plan \acute{e} ta urgisit \acute{a} !
Ea r \acute{e} m \acute{i} ne sc \acute{a} ra vi \acute{e} tei \acute{s} i speran \acute{t} ele 'n ea \acute{s} ed ;
vai de cei f \acute{a} r de credin \acute{t} ă, ferici \acute{i} ti ac \acute{e} i ce cred!
D \acute{u} p \acute{a} r \acute{u} g \acute{a} , Serafina, — angelus ac \acute{u} m res \acute{u} n \acute{a} —
se \acute{i} ndreapt \acute{a} spre morminte \acute{s} i dep \acute{u} ne o cun \acute{u} n \acute{a} .

Cine-atunci, privind cu j \acute{a} le mersul ei cel \acute{i} ntrist \acute{a} t,
n'ar fi vrut s \acute{a} 'nlocuiasc \acute{a} pe er \acute{o} ul r \acute{e} pos \acute{a} t!

VI.

Kiriarh, a c \acute{a} rui mitr \acute{a} de rubinuri str \acute{a} luce \acute{s} te,
pietre-scumpe, fir \acute{s} i \acute{a} ur, de ce \acute{o} kiul t \acute{e} u p \acute{i} nde \acute{s} te,
 \acute{s} i str \acute{a} b \acute{a} te prin penumbre cu privirea sa cea vie,
col \acute{t} urile catedr \acute{a} lei, ca un vultur pe c \acute{i} mpie?...
A \acute{u} bis \acute{e} rica nu-i plin \acute{a} de cucernicul pop \acute{o} r?
s'a sl \acute{a} bit credin \acute{t} ă sf \acute{i} nt \acute{a} \acute{i} n sf \acute{i} ntul m \acute{i} ntuit \acute{o} r?...
a \acute{u} la confesion \acute{a} lul t \acute{a} inic ast \acute{a} zi nu mai vine,

cum veniá odátă stólul tinereilor grenadine?
 cînd, prin dárul de dohovnic, erái gáta a li da,
 cu iertárea de pécáte, binecuvîntárea ta?...
 Don Alonzo, don Alonzo, ce te uíți pe la madóne?...
 calomnia izbucnește *come-un colpo di canóne!*
 și prin prédicele tále tu n'ai propoveduit
 că le véde toáte 'n lúme, ókiul cel neadormit?..

VII.

Miézul nopței. . . în alcóvul cu perdélele-acúm tráse,
 la lumina únei lampe pálide și sficioáse,
 s'aúđ șopte 'nádușite, glúme vésele de-amór...
 Este-o oárá de furtúnă cînd din cériúl arzétór,
 pe cetátea înundátă fócurile să cruceșe;
 cînd nálúcele de noapte prin rěspintení să 'ntilnesc,
 cînd strigóii ies din groápă și încálecă pe dráci,
 și cînd lúna e mîncátă de flămînzii vírgoláci.

VIII.

Și furtúna tot sporește. . . întunérecul e máre,
 túnetul sub cériúl negru búbuie în depártáre...
 Dar ce fúge la lumina únuí fulger ce lucește?..

cinevá prin coridoáre, furişîndu-se pîndeşte, ..
 oarecine pe la úşe să aúde zgîlţiind, ...
 Lampa trémurá pe mäsá şi să stinge sfîrîind!...

IX.

Şi lumina tot zbucesşte, pe pámînt să'ntinde'n păturî,
 úşile trosnesc pe práguri... şi trosnind se daú în läturî!..
 Zornáind un skelét intrá!.. fálcile í-í clánţánesc,
 furiós!.. din oarba-í fáţá dóuí fócuri strălucesc!
 Sábia i să loveşte de-a lui glezne 'nţepenite,
 mai subţîri şi decît fúsul, múcede şi bortelite;
 iar pe boştera lui titvá, galbăná ca de metál,
 abié stá în ekilibru cóiful seú de generál;
 şi pe piept, hírzob de oáse, ţintuite să ciocnesc,
 cavalériile toáte pe-a lui oáse zángánesc.
 De arşicuri prinse 'n cúie şi acúma ruginiţi,
 se tirésc peste covoáre aí seí pinteni auriţi,
 şi de únul o cunúná;— negreşit s'a aninát
 cînd, în grába lui cea máre, din mormînt s'a aruncát.
 În alcóv s'aúde-un ţipet! ..
 dóuí umbre se mişcárá!...
 Lúna dá pe la fereste... iar cucóşii cînt afárá!..

Dumnezéú să te feriască — măi alés în nopți de-acéle —
de vedénii și de stáhií, și de visurile réle,
ce te spárie aiéve, te trezesc în tremuráre. . .
tocma când ai trebuință de odihna cea măi máre!

DÚPA O LECTÚRA DIN HORÁTIÛ.

Linquenda tellus et domus
et placens Uxor.

Hor.

❧ccius te uită 'n urmă, aibî curájul și privește
cum în spátiul prădalnic, în trecútu*l* istovit,
sub minciúna existenței ce te'nșálă și glumește
ánii tineréței noastre ca un strop s'au risipit.

Și oloága bătrínéță ne-a cuprins fără de veste,
fruntea noastră altădată se 'nălță ca un stejăr;
azi căzúți pe povirnișul únei viéți ce nu mai este,
plîngem soarta noastră jalnic și o plîngem în zedár.

Rid de noi ghidúșii fáuni tologiți pe sub rogoáze
și priápii muieráteci ce prin holde străjuiesc;
zinele pe la izvoáre se ivesc și se glizeáză;
păstorítele, păstórii táinic rid și se ghiontesc.

Inzadár cotim cu grijă sirtele mediteráne,
și de stincele ascunse ca de-un sperjur ne ferim,
de semúnul din pustie, de-a cetăților parcáne,
mările înfuriáte înzádár le ocolim.

De-am fugi în codrii tâinicî ca o capră-adulmecătă,
 saŭ cu-a vulturului áripî pe sub nóuri de-am zburá,
 pálida ospătăreasă, vergura nenduplecătă,
 Moartea — ca să-i zic pe núme — ne ajunge și ne iá.

Vai! nici fócul cáre arde privighiét pe la altáre,
 ecatombele 'ntreite, tinerele junci votive,
 rúgi și lacrimi, sacrificii dáte cu inbelșugáre
 n'aŭ înduplecát o clipă parcele nemilostive.

Iccius, iubite oaspe, vèd c'o să ne trebuiască
 într'o zi nefastă, sigur, într'o zi ce nu să știe,
 să lăsăm cu ókii úmezî și cásúța părintească,
 pruncușórii blinzî și rúmenî și prielnica soție.

Și din arborii grădinei ce-aŭ crescút și au rodit,
 și din vița púsă 'n rîndurî pe corláta aurie,
 númai ciparósul jalnic, arbor palid și kircit,
 va umbrî mormîntul nostru pe a morților cîmpie.

Și tǎcúți plecá-vom singurî fără a ne mai întoarce
 pe acest pámînt pe cáre noi atîta l'am iúbit;
 parcă vèd zbîrcita Nónă că din furcă nu mai toarce,
 parc' aud bîrfînd luntráșul barbar și neobosit.

El în luntrea sa glodoasă, cu lopáta sa fatálă,
înbrincind sermána ceátă, a călcát injuriós,
rókii albe de mirése, mantia inperiálă,
laticlávele de consuli și triumful gloriós.

Iar din céle patru unghiuri ale lúmei staú ticsite,
fel-de-fel, miú de popoáre aștept ríndul să li vie ;
plínsul lor amár lovește țermurile pustiite ;
iátă trec.... acúma alții aú trecút pentru vecie.

Iccius, te úitá 'n urmă, aibi curájul și privește,
cum în spátiul prădalnic, în trecútul istovit,
sub minciúna existenței ce te 'nșálă și glumește,
ánii tinerétei noastre ca un fum s'aú risipit.

TABLA.

Nox erat.	pag. 3.
Aegri Somnia.	9.
Steluța	62.
In memoriam.	65.
Batil cătră Lidia.	70.
Dóna Clára.	72.
Batil cătră Lania.	80.
Iluziúne.	82.
Noaptea.	84.
Spintarus cătră Lidia.	86.
Dorința.	87.
Amicilor mei.	88.
Rugăciúne.	94.
Múzelor.	97.
Don Padil.	107.
Elegie.	127.
Oglinda.	129.
Căința.	155.
Hora Morților.	162.
Ideál.	173.
Imn.	178.
Elegie.	179.
Contrast.	181.
Lui Leopardi.	182.
Carnavál.	188.
Nióbe.	192.
Elegie	196.
Elegie	198.
Dóna Serafina.	201.
După o lectură din Horațiu.	207.

De acelaș autor:

TRADÚCERÍ. 1 volúm.

Ambele volúme

6 LEI.

Sepárate nu se vind.

